

Ανοίκιο - Αρχιτεκτονικές αφηγήσεις

Ανοίκιο - Αρχιτεκτονικές Αφηγήσεις

Μπουρελιάς Αλέξανδρος

Μπουρελιάς Χρήστος

Επιβλέποντες καθηγητές: Γαβρήλου Έβελυν

Τζιφτζιλιάκης Γιώργος

Ανοίκιο - Αρχιτεκτονικές Αφηγήσεις

Μπουρελιάς Αλέξανδρος
Μπουρελιάς Χρήστος

Επιβλέποντες καθηγητές: Γαβρήλου Έβελυν
Τζιρτζιλιάκης Γιώργος

Οι χώροι που αναγνωρίζονται σαν επιρροή μιας περιεργής ανάμνησης, αλλά και που δίπλα τους υπάρχει η μετουσίωση της φαντασίας και της ανάγκης, μπορεί να κρύβουν όμορφες εικόνες επιθυμιών και φανταστικών αποτυπώσεων, αλλά και απωθήσεις, διαστρεβλωμένες αλήθειες, τρομαχτικές παγίδες.

Σε μια πόλη που περιόρισε τις αισθήσεις και την αντίληψη του ελεύθερου ατόμου, σε μια μεγαλούπολη που η αδιαφορία της ψυχής και του σώματος, της αντίληψης και του χώρου άρα, ήρθαν να εγκαταληφθούν ως ερείπιο, εκεί η λύση είναι πρώτα μια επιστροφή της απωτημένης οικειότητας, και επειδή αυτή δεν θα έρθει ως οικειότητα πλέον, άρα της ανοικείωσης που θα αφυπνίσει την συνείδηση. Το οικείο έχει ανάγκη πλέον να αναγνωριστεί ως απωλεσθέν μέσω έστω μιας ασυνείδητης αναγνώρισης, που δεν είναι άλλη από την θέληση και τον σεβασμό της άτακτης λειτουργίας, του δυσκολέματος στη μορφή, της προσεγγμένης σιγά σιγά θέλησης για αλλαγή μέχρι την επίτευξη του νέου κόσμου. Μια νέα αναγέννηση της αντίληψης, μια νέα ονειροπόληση εκεί που η ψυχή και το σώμα ήταν εγκλωβισμένα.

Τα σχήματα της φύσης και των απαγορεύσεων του σύγχρονου ανθρώπου, έρχονται να τυλίξουν τα επαναλαμβανόμενα και τυποποιημένα μετρημένα σε κλίμακα λειτουργικά κατά τα άλλα εχθρικά για τα όνειρα σχήματα.

Κατασκευές επηρεασμένες από απαγορεύσεις και ασυνείδητες έπειτα ονειροπολήσεις. Ένα δυσκόλεμα της μορφής είδαμε πως προέρχεται από την αναγκαία διέξοδο ως επιλογή. Ένα φυτό, ένα υγρό υλικό, ένα σ'χημα, μια πορεία, αν τα περιορήσεις από κάποια κατεύθυνση, τόσο αυτά θα ορμήσουν άτακτα και δυνάχτητα προς κάποια άλλη. Και αν μελετηθεί η φραγή όλων των εξόδων, τότε το υλικό μέσα φυλακισμένο θα περιμένει την π'ρωτη διαρωή να προκαλέσει το θραύσμα από το οποίο θα ελευθερωθεί και πάλι.

Uncanny - Architectural narratives

Bourelias Alexandros

Bourelias Christos

Supervisors: Gavrilou Evelyn

Tzirtzilakis Giwrgos

The areas identified as an influence of a strange memory with the denaturation of fantasy and necessity lying beside, may hide beautiful images of desires and fictional renderings, but also repulsions, distorted truths, terrifying traps.

In a city that has limited its senses and perception of free individuals, in a city where the indifference of the soul and body, perception of space and thus came to be abandoned as a ruin, where the first solution is a return of the repressed familiarity and because it will not come as intimacy, but the "anoikeiosis" will awaken the consciousness. The "oikeion" now needs to be recognized as lost through an unconscious recognition, that is the will and respect of the irregular operation, the difficulty in creation of its form, and the willingness to change until reaching the "new world". A new revival of perception, a new daydream where the soul and the body were trapped. The shapes of nature and the prohibition of modern man come to wrap the recurring and standard schemes that are hostile to dreams.

Constructions affected by prohibitions and unconscious daydreams. A difficulty in the form comes from the necessary exit as the only choice. A plant, a liquid material, a shape, a path, if they are limited in some direction, will automatically rush irregularly towards another direction. If the blocking of all exits will be investigated, then the material that lies inside will cause the explosion from which will be released again.

Κάποτε... κάτι προσωπικό και οικείο γεννήθηκε στον επάνω κόσμο. Και σαν ερχόντουσαν οι νύχτες ένας φόβος τρώμαζε τα παιδιά που το φύλαγαν, πως θα τους το πάρει. Έτσι εκείνα δεν θέλανε να πηγαίνουν για ύπνο, γιατί στα όνειρα η φοβία αυτή έμοιαζε με κατάρρα που θα βγει αληθινή. Και όσο οι νύχτες μέτραγαν, τόσο η προφητεία της απώλειας επιβεβαιωνόταν. Και ήρθε η μέρα που τα παιδιά δεν αναγνώριζαν τον κόσμο τον πραγματικό αυτό που άξιζε να τα κρατά ξύπνια και να μην κοιμούνται. Ήρθε η μέρα που οι φωλιές της αλήθειας έγιναν παγίδες. Και ψάξαν να βρουν μια φωλιά άλλη να τα φυλάξει. Και μέσα στα ερείπια που έμεινε στην φτωχή αλήθεια, βρέθηκε μια τρύπα της γης που οδηγούσε μοναδικό διέξοδο – αφού δεν βρήκαν σκάλες για τους ουρανούς που έψαχναν από παιδιά – βρήκαν διέξοδο στον κάτω κόσμο. Και αποφάσισαν σωσίες της ψυχής τους, να περάσουν τον φλοιό της γης και να δουν τα σπήλαια της, να δουν τα δάση της τα συμμετρικά και τη δική της θάλασσα που οδηγεί σε λήθη. Να φτάσουν σε μια πόλη άλλη ονειρική μακριά από την φθορά που έπνιξε την επάνω πόλη που άφησαν. Και τώρα ανεβαίνουν συμμετρικά, κατεβαίνοντας τόσο βαθιά μέχρι που θα ξεχάσουν κάθε ατέλεια του πάνω κόσμου, μέχρι που θα ξεχάσουν πως κατεβαίνουν, μέχρι που θα θεωρούν ακόμα πως εδώ γεννήθηκαν. Και σαν σπείρα τυλιγμένη στη λήθη, σαν παγίδα που στόχο είχε να ξεχαστεί η απώλεια, οι ψυχές ξέχασαν την πραγματικότητα και την στέρεα φυλακή της. Και γέφυρες έχτιζαν και δρόμους, που έφευγαν σε κάθε μεριά, γιατί ο κάτω κόσμος δεν είχε βαρύτητα. Δεν είχε όρια.

Και μέσα σε όλα ξεχάσανε πως κάποτε φοβόντουσαν να κοιμούνται. Και τώρα μην βρίσκοντας ποτέ την αλήθεια απόλυτα, βρέθηκαν τυχαία μια φορά σε ένα σταυροδρόμι που οδηγούσε στον επάνω κόσμο. Και όπως είχαν μάθει να χτίζουν προς κάθε άξονα, προς κάθε πτώση που δεν αναγνωριζόταν ως πτώση, δεν θυμήθηκαν ούτε πως ανέβηκαν ξανά – μετά από χρόνια – σε μια πόλη που ήταν η αφορμή να γεννήσει όλον τον κάτω κόσμο. Γιατί χωρίς το φόβο της απώλειας, ποτέ δεν θα χανε περάσει τον καθρέφτη. Βγαίνοντας στον συμμετρικό αληθινό, δεν κατάλαβαν ποτέ ξανά απόλυτα την διαφορά. Τα λαγούμια της γης, γέφυρες και πύργοι για τον κάτω κόσμο δεν ξαναποκαλέστηκαν μήτε απώλεια, μήτε οικείο. Αλλά σαν κάτι ενδιάμεσο, κάτι που κουβαλά την ανάγκη για οικειότητα και τον φόβο της απώλειας, ένα ανοίκειο αποτέλεσμα, ένας διπλός κόσμος λίγο τρομαχτικός αλλά και θεμιτός, σίγουρα αναγκαίος... δεν εγκαταλείφτηκε ποτέ ξανά. Και γυρνώντας σωσίες της ψυχής, έψαξαν πύλες πολλές ακόμα, στον επάνω κόσμο που κάποτε δεν θέλανε ποτέ να εγκαταλείψουν, και γύρισαν χρόνια ύπνου πολλά μετά, να τον κάνουν μέρος αυτού του ανοίκειου λαβυρίθου.

“Γυάλινο σπήλαιο”

Είσοδος

Σας περιμένω. Να φτάσετε, να κατέβουμε μαζί.

Ο φύλακας κάθεται σε μια καρέκλα με τα μάτια του κλειστά, δίπλα στην είσοδο του σπηλαίου, κάτω από το μεγάλο ρολόι· εκείνο που είναι χωμένο στο βράχο, με τους γυάλινους δείκτες. Τα εισιτήρια, μέσα σε ένα βάζο σκονισμένο. Όλα στην αρχή έμοιαζαν, όχι πολύ ταιριαστά θα 'λεγα. Περίμενα κάτι πιο επίσημο, αν αυτή είναι η σωστή λέξη. Λες και τα βρήκε πρόχειρα πάνω σε επιτόλαιο ψάξιμο. Μοιάζει να έχει πέρασε καιρός από τότε. Το γυαλί τους τώρα γερασμένο και κάθε κόκκος σκόνης πάνω, επιβάρυνε τη θολή, ετομοθάνατη όψη τους. Το βάζο και το ρολόι, παρ' ότι βιάστηκα όμως να τα δω σαν μια πρόχειρη επιλογή, αταίριαστη· αποτελούσαν - κατάλαβα ύστερα - τα απαραίτητα για μια πολύ ιδιαίτερη είσοδο. Όσον αφορά το υλικό και την ηλικία τους, συμπλήρωναν τη φιγούρα του φύλακα.

Το μεγάλο ρολόι, κάποτε σφηνώθηκε εκεί, ψάχνοντας μια κούρβα στον ακατέργαστο όγκο του βράχου. Κάδρο, δείκτες, όλα πάνω του έμοιαζαν γυάλινα. Ένας πολύ λεπτός δείκτης σχεδόν αόρατος, κινούταν ασταμάτητα, χτυπώντας κάθε φορά σαν διαμάντι που πέφτει από ψηλά. Αυτό το συνεχόμενο “στάξιμο” γυαλιού, είναι πιστεύω και η πρώτη επαφή όλων μας, μ' αυτό το χώρο. Ερχόμενος, πριν παρατηρήσεις με τα μάτια το ρολόι, το αυτί σου το είχε ήδη ανιχνεύσει. Το ένα μετά το άλλο ασταμάτητα, τα διαμάντια που άκουγες να ρίχνονται, σε έφερναν να φαντάζεσαι και πιο βαθιά. Αυτή η πρώτη σκέψη δεν ήταν ψεύτικη; Ένα γυαλί τόσο λεπτό, ευαίσθητο, που η φαντασία το ερμηνεύει σαν γυάλινη βροχή. Νεραϊδίσια μόνο αυτή η μουσική, μην μπορώντας για χάρη της να σχηματίσεις όγκο στην εικόνα που ψάχνεις. Μια διαμαντένια συνεχόμενη πτώση σα μουσική, ναι! Με κάνει να ψάχνω με τα μάτια, να ακολουθήσω την πείνα του αυτιού μου. Μια μυρωδιά ήχου με τράβηξε πρώτα εδώ.

Πολύ αργότερα η ξεγελασμένη μου όραση, έφτασε στην ανάγνωση του χώρου. Στην ξεκάθαρη εικόνα του εντοιχισμένου γυάλινου ρολογιού. Πριν την είσοδο, πριν το φύλακα με το βάζο του, πριν δώσει οποιαδήποτε νέα σκέψη η όραση, εντόπισε τον μικρό αυτό ασταμάτητο και αόρατο σχεδόν, γυάλινο δείκτη. Και μπορώ να σας βεβαιώσω πως πριν λογοκριθεί, το συναίσθημα στην πρώτη αυτή μου εικόνα, ήταν δυσπιστία.

“Γυάλινο σπήλαιο” έγραφε η πινακίδα πάνω από την είσοδο. “Γυάλινο”! Με αυτήν την εικόνα στέκομαι περιμένοντάς σας, κάτι λιγότερο από μια ώρα. Ερχόμενος νωρίτερα, έφτασα σ' αυτήν την περιγραφή. Είδα την ίδια λαχτάρα στα πρόσωπα αυτών που μπήκαν την προηγούμενη ώρα. Βλέπω την ίδια περιέργεια σε αυτών που μαζεύονται ήδη για την επόμενη. Γιατί αργείτε; Ένα γυάλινο σπήλαιο μας περιμένει να το εξερευνηήσουμε. Μα όσο δεν είστε εδώ, ακούω ακόμα και φαντάζομαι. Διαμάντια πέφτουν το ένα μετά το άλλο και σχηματίζουν μια γυάλινη σφαίρα μεγαλύτερη και με ξεκάθαρο όγκο. Κάθε μια τέτοια που γεννιόταν, έπεφτε με τη σειρά της από ύψος βαθύ, ώστε ο ήχος της πτώσης της, ν' αντηχεί δυνατότερος από κείνον που άκουγα νωρίτερα. Δεν ήταν σαν μουσική γυάλινης βροχής, μα ένα πολύτιμο κομμάτι που κύλισε βαθιά σε λαγούμι και προσέκρουσε με θόρυβο στον πάτο του. Ήχος μακρόσυρτος, μα στιγμιαίος. Σαν ηχώ αντεστραμμένη, πρώτα ένα διαρκές σύρσιμο - σχεδόν όμως της μιας στιγμής - , σαν να προετοίμαζε το τέλος του, και στη λήξη του μια συντριβή γυάλινου ήχου.

Όταν τον άκουσα πρώτη φορά, είχα δεν είχα προλάβει να πάρω το βλέμμα μου από το ρολόι· εκείνο το πρώτο δύσπιστο βλέμμα στο μικρό δείκτη, που διηγήθηκα πριν. Είχα μόλις τραβήξει τα μάτια μου από το γυαλί τους και διάβασα την επιγραφή που σας περιέγραφα: “Γυάλινο σπήλαιο”! Και πριν ονειρευτώ αυτά που θα συναντούσα, άκουσα την πρώτη εκείνη σφαίρα να χτυπά, στο βάθος της τρύπας που ρίχτηκε. Η επιφύλαξή μου, στιγμιαία επιβεβαιώθηκε. Στάθηκα ακίνητος περιμένοντας να τον ξανακούσω· αλλά

τίποτα. Ο στιγμιαίος, μακρόσυρτος ήχος είχε σβήσει αμέσως και είχε μείνει μονάχα η νεραϊδίσια βροχή των διαμαντιών που συνέχιζε ξανά και ήρεμα στο ρυθμό της. Το βλέμμα μου γύρισε στο ρολόι και είδα το δεύτερο δείκτη.

Πιο επιμήκης και με ξεκάθαρο πάχος που δεν δυσκόλευε την ύπαρξή του. Από γυαλί διάφανο και αυτός. Το ίδιο μεταφορικός όταν το μυαλό σκέφτεται, το ίδιο ύπουλος όταν σταματά η σκέψη κι η φαντασία δικαιώνεται. Τα μάτια μου τον κράταγαν ακίνητο, περιμένοντας. Ήμουν βέβαιος και περίμενα. Βέβαιος πως αυτός ευθύνεται για τον στιγμιαίο ήχο που προηγήθηκε. Γέμιζε διαμάντια και γέμιζε, όσο η βροχή συνέχιζε και αφού είδα μια σφαίρα να ολοκληρώνεται και να φουσκώνει, αφέθηκε να τρυπώσει με τη σειρά της σ' ένα λαγούμι κυλώντας με έναν ήχο μακρόσυρτο, και σε μια στιγμή μέσα - από την ώρα που τρύπωσε - χτύπησε στο βάθος του. Χαμογέλασα πονηρά και αθώα, όπως το παιδί που επιβεβαιώθηκε η φαντασία του.

Με άφησα να περιμένω εσάς με διαμάντια να πέφτουν σαν βροχή, γεμίζοντας τη μία σφαίρα μετά την άλλη και τότε σε μια τέτοια που έπεσε στο λαγούμι της, παρατήρησα αυτόν. Το φύλακα του σπηλαίου. Το χτύπημα στο βάθος της τρύπας, το περίμενε με μεγάλη ακρίβεια, κουνώντας κάθε φορά το δάχτυλό του στον αέρα σχηματίζοντας μια δίνη που όμως δεν ολοκληρωνόταν, σαν να έβρισκε κάποιον εμπόδιο πριν την γεμάτη στροφή και το σταμάτημα της κίνησης, συνέπιπτε πάντα με το χτύπημα της σφαίρας στο βάθος.

Ήταν ξερακιανός και με πολύ λευκό δέρμα. Δεν είχε επάνω του πια, τη γυαλιστερή και χρωματισμένη ύλη, που κάνει εμάς τους νέους να λάμπουμε. Η γερασμένη του επιδερμίδα έφτιαχνε πια άλλες μορφές. Κάτι νέο φύτρωνε κάτω από το δέρμα του. Διαδρομές που συνέχιζαν κατά μήκος των δακτύλων, μέχρι που διακόπτονταν από τα μακριά μανίκια του πουκαμίσου του, κλείνοντας στους καρπούς. Κάτι κολυμπούσε μέσα του, φτιάχνοντας πορείες. Φανταζόσουν αυτές, να συνεχίζονται στα δύο χέρια κάτω από το πουκάμισο, σκαρφαλώνοντας σαν επιθετικοί κισσοί ένα φυτό ολοζώντανο, λευκό και λαίμαργο. Δεν είχε πουθενά σιγουριά για το δρόμο που θα ακολουθούσε, παρά ένα αδηφάγο σχέδιο, και το δέρμα δεν είχε θαρρείς τρόπο να το σταματήσει. Κάπου συνέχιζε ανεβαίνοντας και κάπου πλεκόταν, τυλίγοντας και δένοντας γύρω-γύρω τον αγκώνα, το μπράτσο ή τον ώμο του. Είδα μέσα από τα ρούχα του το λευκό κισσό, να φτιάχνει έναν πυρήνα και να κινεί αυτός τώρα τη σάρκα που παρασιτούσε πάνω του. Εκρηγνυται από το στήθος προς κάθε κατεύθυνση. Αυτό το υπόγειο νερό-φυτό στροβιλίζεται και πολλαπλασιάζεται, μέχρι που φτάνει το σφιχτοδεμένο γιακά. Δεσμά λευκών γερατειών, να τα! Ξεπροβάλουν ψηλά στο λαιμό. Ξαν ρίζες που βγήκαν από τη φυλακή τους, πετάγονται, γαζώνονται στο σαγόνι, περνάνε πίσω από τα αυτιά, απλώνονται στα μάγουλα, γεμίζουν με αυτή τη φύση το πρόσωπο του φύλακα. Κάπου δεν θυμίζει άνθρωπο αυτό το λευκό, γερασμένο, αμφίσημο πλάσμα. Τα βλέφαρα τα κρατά χαμηλωμένα γύρω τους μέχρι ψηλά, το ίδιο άγριο τοπίο, ως τις λευκές κορυφές των μαλλιών του. Ακίνητος μέχρι τη στιγμή που σηκώνει το δάχτυλο και φτιάχνει ξανά μια σπείρα ανολοκλήρωτη στον αέρα. Κάθε τόσο που μια γυάλινη σφαίρα γεμίζει διαμάντια, ο φύλακας υπενθυμίζει πως στέκει άγρυπνος με μια ακριβή τοποθέτηση στο χρόνο, με ένα μυστικισμό εκδηλωμένο, στο φυτικό του κατάλευκο δάχτυλο.

Το βλέμμα μου έφτασε στο βάζο με τα εισιτήρια. Ήταν αρκετά βρώμικο. Το γυαλί του χοντρό και θολό. Υπάρχουν υλικά, που σαν ο χρόνος τα φθείρει, γερνάνε με ιδιαίτερο τρόπο και τα σημάδια τους χαράσσονται ύποπτα, μεταμορφώνοντάς τα. Τι φαντασίωση προσφέρει ένα γυαλί που γέρασε; Μια εσωτερική ρωγμή, έδωσε την πρώτη πύλη για το καινούργιο πρόσωπο που θα κυριαρχήσει από μέσα. Η σκόνη το λερώνει, το θολώνει παραμορφώνει εξωτερικά, αυτό που έχει μεταλλαχθεί ήδη εσωτερικά. Αν φυσήξω το περιτύλιγμα της βρωμιάς, θα δω τη ρωγμή πως μεγάλωσε και κύλησε σαν δέσμη αυτογενούς φωτός που πιέζει από τα μέσα. Ψάχνει μια έξοδο να δει και οραματίζεσαι το ετοιμοθάνατο γυαλί, μην μπορώντας να κάνεις τίποτα. Στη θολή του διαφάνεια το κατανοείς, μάταια να ψάχνει να δει προς τα έξω. Μόλις ανοίξει μια τρύπα, αντί για φως, το γυαλί θα κομματιαστεί. Ένα φως τρώει το γυαλί εσωτερικά. Παρατηρώ το λευκό γυαλί, μα ξέρω πως μέσα του επικρατεί σκοτάδι πλημμυρισμένο με αγωνία και μνήμη για το λαμπερό μεγαλείο του. Η λάμψη μέσα του, η διαύγεια του, θόλωσε και φαντάζει όλο και πιο σκοτεινό το βάθος του. Άδικα ψάχνει φως ο εσωτερικός λαβύρινθος.

Τα εισιτήρια που τοποθετήθηκαν στο βάζο, είναι πλακέτες εσωτερικά κούφιας. Από ένα γυαλί τόσο λεπτό, μα που δείχνει ανθεκτικό. Μέσα τους ένα υγρό κοιμάται, έτοιμο να αντικρίσει τον ήλιο και τότε μόνο να ξυπνήσει. Βλέπεται... σαν το κρατήσεις για μια στιγμή στις αχτίνες της μέρας, εκείνο αναφλέγεται και φωσφορίζει. Μια φλόγα φωτεινή, που μοιάζει να ζωντανεύει αυτό το άψυχο αντικείμενο σαν πλάσματα της φαντασίας. Παραμυθένιος αυτός ο οδηγός μου θα ναι, στο σκοτάδι σαν κατέβω. Δεμένος πάνω μου μ' ένα σκοινί περασμένο απ' το λαϊμό, τον κρατώ στο χέρι και φωτίζω λίγα μέτρα την πορεία μου. Και εκεί μέσα στο σκοτάδι, αρχίζει σιγά σιγά να νυστάζει ξανά. Ονειρεύεται για μια ώρα τη λάμψη του, μέσα στον ανήλιο αυτό κόσμο της νύχτας. Και μέσα της αργά ξανακοιμάται. Μονάχα σαν το χτυπήσει πάλι η μέρα, εκείνος ξανά φλέγεται· και σε άλλο χέρι θα τον δώσω, να του φωτίζει στο σκοτάδι που με τη σειρά του θα κατηφορίσει.

Μετρώ τα διαμάντια να πέφτουν και σας περιμένω να έρθετε, να πάρω με τη σειρά μου το φωτεινό μου πλάσμα. Έπρεπε να ήσασταν ήδη εδώ. Η νεραϊδοβροχή στάζει ασταμάτητα και οι γυάλινες σφαίρες από δαύτην γεμίζουν, για να σφηνωθούν στα λαγούμια τους. Οι δίνες στο δάχτυλο του φύλακα διαδέχονται η μία την άλλη σε ισομοιρασμένους αλάνθαστος χρόνους και τα μάτια του τα κρατά ασφαλισμένα όλη αυτήν την ώρα. Περιμένει. Εξήντα σφαίρες μέτρησε στο σκοτάδι.

Και ξάφνου, όταν γέμισαν όλα αυτά τα λαγούμια με θρυμματισμένες γυάλινες σφαίρες, τα μάτια του ανοίγουν σαν ρολόγια κι αυτά· ακούγοντας το χτύπημα του πιο κοντού και πλατύ δείκτη. Ένας δείκτης γυάλινος συμπαγής, αδιαφανής. Και το γυάλινο ρολόι, λες και απλώθηκε στο βράχο μετά το δυνατό χτύπημά του. Λευκό και τρομαχτικό, απέραντο χτύπημα. Λες και τώρα όλος αυτός ο πελώριος βραχώδης όγκος, να γυαλίζει και να καθρεφτίζει, στο ίδιο λευκό χρώμα με το πρόσωπο του γέρου. Σαν να φύτρωσε γυαλί από παντού και να πλημύρισε στο χώρο. Και αφού όλα άσπρισαν, ύστερα να διαλύθηκαν στην ίδια κίνηση του ίδιου γυάλινου δείκτη. Σαν να γυάλισε και να ανατινάχτηκε ο βράχος ουρλιάζοντας, μέσα σε μία συνεχόμενη κίνηση. Έσπασε σε εκατομμύρια γυάλινες κομμένες ρίζες. Ο ήχος αυτός της γυάλινης καταστροφής, έπρεπε να είναι δυνατός για να σημαίνει την ώρα. Κάθε μια τέτοια ώρα ξυπνά αυτός ο φύλακας από την ακινησία και ένα νέο κοπάδι μπορεί να περάσει στο σπήλαιο. Τα μάτια που άνοιξαν με το χτύπημα του ρολογιού, σπάσανε και την κυριαρχία του άσπρου κισσού στο δέρμα του. Μάτια κατάμαυρα και ζωντανά, ζωηρά, τραβώντας την παρατήρησή όλων· κάνοντάς τους να περιμένουν εκείνοι τώρα ακίνητοι, σαν υπνωτισμένοι, την κίνηση ενός ρολογιού που χτυπά μέσα σε τούτο το γέρο, το φύλακα του σπηλαίου.

Μια γνωστή γερασμένη συνήθεια, εκτελεσμένη με ακρίβεια και μεγαλοπρέπεια. Τα χέρια σηκώθηκαν και φόρεσαν στις κορυφές του λευκού κισσού, ένα καπέλο στα χρώματα του πουκαμίσου. Όταν ύστερα τα δάχτυλά του ενώθηκαν με το γυάλινο βάζο, βρήκα πόσο ταιριαστή ήταν η επιλογή του γέρου για το συγκεκριμένο αυτό αντικείμενο. Θαρρώ πως συνεχίζονταν οι σκόνες και οι ρωγμές του βάζου, στο χέρι αυτού του πλάσματος. Βλέπω τούτο το φύλακα να φρόντιζε για τον χώρο του από νωρίς. Είναι μαγική η φιγούρα του, σαν την εικόνα που έφτιαξε. Αυτή τη γυάλινη πύλη για το σπήλαιο, δεν μπορεί να την υποδέχεται καλύτερη και τρομαχτικότερη εικόνα.

Το ρολόι τοποθετημένο σαν σε ιεροτελεστία. Το γυαλί που προφυλάσσει τους δείκτες, κομμένο όσο δυνατόν καλύτερα στη φυσική ανάπτυξη του βράχου. Από πίσω οι δείκτες συνεχίζουν την πορεία τους, φτιάχνοντας ένα χρονικό όριο. Όσο θέλουν εξήντα σφαίρες να γεμίσουν με εξήντα διαμάντια, τι ονειρεύεται ο λευκός φύλακας στα κλειστά του μάτια; Το εισιτήριο γράφει: “εξήντα νομίσματα, για το γυάλινο σπήλαιο”. Αν η φαντασία του γυαλιού εδώ έξω στην είσοδο, με επηρεάζει τόσο, θα χορτάσω άραγε σε μια ώρα τα γυάλινα θαύματα του εσωτερικού βράχου;

Ο κόσμος βγήκε με το χτύπο του τρίτου δείκτη. Κάποιοι είχαν εξέλθει λίγο νωρίτερα. Κάποιοι την ώρα ακριβώς, ή ελάχιστα αργότερα. Οι νέοι επισκέπτες είχαν ήδη πάρει θέση μπροστά από την είσοδο, περιμένοντας. Ο φύλακας σηκώθηκε. Μαζεύοντάς τα και φέρνοντας τα χέρια του στο φως της μέρας, τα άψυχα εισιτήρια πήραν ξανά ζωή. Ύστερα πλησίασε στο σκοτάδι της εισόδου και βάλθηκε να τα μοιράζει. Ένας ένας πέρασαν από το λαϊμό τους το σκοινί, κρατώντας στο χέρι τους τον φωτεινό οδηγό τους· έτοιμοι να τους οδηγήσει εκείνος, στο φυσικό τάφο της γης που βιαζόμαστε να κατέβουμε. Χάνονταν στην σκοτεινή είσοδο, ο ένας πίσω από τον άλλο,

στριμωγμένα και ανυπόμονα. Έμεινα τελευταίος ξανά, όπως όταν είχα έρθει πριν μια ώρα' όταν παρατηρούσα τους τελευταίους της προηγούμενης ομάδας να μπαίνουν στο σπήλαιο. Κοίταξα ξανά το ρολόι. Το εισιτήριο μου, εκείνος το κράταγε στη σκιά. Σαν να με προκαλούσε, ενοχλήθηκα για τα λίγα διαμάντια που χάθηκαν στην καθυστέρηση μου. Έχω λοιπόν, κάτι ελάχιστα λιγότερο από μια ώρα. Εξήντα σφαίρες γεμάτες από εξήντα διαμάντια, εκτός μιας' που χάνεται στο σκοτάδι, όσο καθυστερώ περιμένοντας εσάς στην είσοδο. Εσείς όμως πάλι δεν είστε εδώ. Και τότε ο λευκός φύλακας, με ρώτησε αν θα περάσω μαζί με τους υπόλοιπους που κατηφόρισαν. Με είχε παρατηρήσει από την αρχή νομίζω' όλη αυτήν τη μια ώρα που σας περιμένω. Σήκωσε το φλεγόμενο πλάσμα και με ρώτησε με ήρεμη φωνή αν θα ήθελα να περιμένω άλλη μια ώρα, ως την επόμενη είσοδο.

Τα διαμάντια μου φάνηκαν να σταμάτησαν στον αέρα την πτώση τους. Τα μάτια του, γεμάτα και επιβλητικά μου επέβαλαν μια παύση γεμάτη ευθύνη. Κοίταξα πίσω μου χωρίς να γυρίσω και είδα εσάς να αργείτε για πάντα. Χωρίς να μιλήσω, άπλωσα το χέρι μου. «Έχετε κάτι λιγότερο από μια ώρα» μου ψέλλισε ο λευκός κισσός και μου το παρέδωσε. Τα ακροδάχτυλά μου ακούμπησαν τα δικά του. Τον ένιωσα κρύο σαν καθρέφτη. Σαν πλάσμα λιγότερο ζωντανό, από το ολόφωτα ζεστό που μου έδωσε να κρεμάσω στο λαϊμό μου. Πριν προλάβω να μπω, είχε ήδη καθίσει στην καρέκλα του βγάζοντας το καπέλο. Τα κλειστά του μάτια, έδιναν την αίσθηση πως αποκοιμήθηκε ξανά και αμέσως. Η νεραϊδίσια μουσική των διαμαντιών τον νανούριζε, και μένα με έφερνε στο κατώφλι να κοιτάζω το σκοτάδι. Σηκώνοντας το φως μπροστά μου, είδα τα πρώτα σκαλιά να δείχνουν το δρόμο για αυτή την κάθοδο. Με μια αποφασιστική κίνηση μέσα σε ενοχή που δεν σας περίμενα, μα και που σας περίμενα τόσο πολύ, πέρασα κάτω απ' τη φλούδα του εδάφους' καθώς άκουγα το τελευταίο διαμάντι να πέφτει - και σαν να το έβλεπα μπροστά μου, το χέρι του λευκού φύλακα, έκανε τον πρώτο ανολοκλήρωτο στρόβιλο στον αέρα.

Έξοδος

«Πρέπει να γυρίσουμε» ξετρύπωνε ολοένα και συχνότερα, ανάμεσα σε άλλα σχόλια των επισκεπτών. Άλλοι το 'λεγαν καθώς είχαν ήδη στρίψει προς την έξοδο. Άλλοι καθώς στέκονταν ακίνητοι, χαζεύοντας τον πανύψηλο πέτρινο ουρανό που λες και έσταζε βράχους προς το μέρος μας - σταματημένοι, χωρίς να ξεκολλήσουν από το θόλο λίγο πριν την πτώση. Και κάποιοι, κάνοντας λίγα τελευταία βήματα προς το βάθος, με κίνδυνο να αντιμετωπίσουν αργότερα αυτήν την καθυστέρηση χρόνου. Όλοι είχαμε μια μερική αίσθηση του χώρου' αυτού που βρισκόμασταν, και αυτού που έπρεπε να διανύσουμε επιστρέφοντας, μια διαδρομή επανάληψης προς τη μοναδική είσοδο αυτού του κόσμου. Και επίσης εκείνη την μερική αίσθηση του χρόνου που κύλισε και εκείνου που χρειαζόμασταν για να ανηφορήσουμε. Κάποιους παρατήρησα να τον βρίσκουν στο ρολόι τους, άλλοι μοιάζανε να υπολογίζουν στη σκέψη τους, και υπήρχαν και αυτοί, που στην αγωνία τους, έδειχναν άγνοια χρόνου και προκειμένου να μην εξέλθουν του χρονικού ορίου, πήραν πολύ νωρίτερα το δρόμο της επιστροφής. Εγώ προσανατολιζόμουν από τις αντιδράσεις των υπολοίπων, από όσα τους άκουγα να ψιθυρίζουν για το χρόνο που έφευγε. Ταυτόχρονα με καθοδηγούσε εκείνο που θεωρούσα ως σωστή χρονική εκτίμηση' το ένστικτό μου.

Τέλος, υπήρχε το χρονικό σημάδι, το οποίο ήταν εμφανώς το σημαντικότερο, μα συγχρόνως κατά περίεργο τρόπο, έστεκε για όλους μας επίφοβο να υπολογίζουμε εξ' ολοκλήρου πάνω του. Γιατί υπήρχαν στιγμές που νομίζαμε πως ξαφνικά έχανε απότομα και στιγμές που έστεκε ακίνητο. Βέβαια αυτό μπορεί να οφειλόταν στην αγωνία μας και μόνο. Αυτή μας έκανε, να μην βλέπουμε τη συνεχόμενη ροή του χρόνου ως ομαλή. Κάπου ο φόβος ερχόταν δυνατότερος και κάπου η μορφοβία του σπηλαίου σε καλούσε να εκτιμάς το χρόνο πάντα αρκετό. Σκέφτομαι πως όσο φωτίζει δυνατά, έχω ακόμα χρόνο. Μα θα πρέπει να κρατήσω και για την επιστροφή. "Ίσως όμως να αδειάσει απότομα", τους άκουγα να ανησυχούν δίπλα μου.

Όσο αποχωρούσαν, ένα παράπονο με αναστάτωνε, ακόμα και για το χρόνο που είχα ξοδέψει, σ' εκείνη την καθυστέρησή μου μπροστά στην είσοδο. Παρατηρώντας και τον τελευταίο να έχει απομακρυνθεί ολοκληρωτικά από το οπτικό μου πεδίο – μάλιστα με

πολύ βιαστικό βηματισμό· ως φαίνεται είχε καθυστερήσει ανησυχητικά – ένοιωσα να βρίσκομαι τόσο μακριά, σε μια αναζήτηση καινούργιου βάθους στο σπήλαιο. Είχα ανακαλύψει ένα νέο άνοιγμα στο βράχο.

Τέτοιες τρύπες μοιάζει να ήταν γεμάτος ο χώρος εδώ. Συνήθως με πλάτος, όσο να απλώσεις μόνο το ένα χέρι μέχρι τον καρπό. Μπαίνοντας εκεί μέσα, άφηνες το δέος της τεράστιας αίθουσας που βρισκόσουν πριν - αυτής της υπόγειας γοθτικής εκκλησίας - για να ακολουθήσεις μια τέτοια πέτρινη φλέβα. Από τα ευρύχωρα απλώματα του σπηλαίου - που χωρίς αυτά θα ένωθες γρήγορα θαμμένος εδώ κάτω - απλώνονταν αμφιβόλου αριθμού αμέτρητες τρύπες, λαγούμια κλειστοφοβικής αναπνοής, στα οποίες αναζητούσες προσεχτικά την επιλογή για την επόμενη σου κάθοδο. Από την ώρα που κατέβηκα, συνάντησα τόσες πολλές τέτοιες αίθουσες και τρύπωσα σε άλλα τόσα λαγούμια· μα αν είχα πάρει άλλη διαδρομή, θα είχα βρει αντίστοιχα άλλες εκκλησίες και τρύπες του βράχου. Το τοπίο του θαμμένου κόσμου έμοιαζε τέλεια άπειρο. Λες και βρήκα την είσοδο για μια απεραντοσύνη· σαν εκείνη που άφησα επάνω. Είχα μόνο μια ώρα να ζήσω μέσα της και τώρα έχω πολύ λιγότερο.

Ήδη έφτασε η ώρα της επιστροφής για όλους μας. Μα εδώ κάτω, άπλωσα το βλέμμα ψάχνοντας κάτι κρυμμένο πέρα από βράχο. Κάτι που να σπάει την ομορφιά της πέτρινης κυριαρχίας. Ένα μαγεμένο δάσος μέσα στην εκκλησία, με δέντρα ψηλά κάνουν το ελεύθερο βλέμμα συγχρόνως διάτρητο. Πέτρινες κατακόρυφες νευρώσεις ορθώνονταν· κολώνες από ογκώδη και λεπτεπίλεπτο βράχο, ήταν σπαρμένες σε όλο τον ιερό χώρο. Στα όρια των αιθουσών, οι κολώνες πολλαπλασιάζονταν· πλέκονταν τόσο που σιγά σιγά ενώνονταν, μέχρι που γινόντουσαν τοίχοι. Εκεί έκλεινε περιμετρικά η αίθουσα. Μονάχα κάποια κενά έμεναν ολόγυρα, από όπου ξεκίναγαν οι στενοί διάδρομοι που ανέφερα. Διάδρομοι κλειστοί στο πλάτος και διεισδυτικοί, μα συνήθως πανύψηλοι. Ήταν ελάχιστα τα σημεία που ο πέτρινος ουρανός πλησίασε απειλητικά το κεφάλι, κάνοντάς με να σκύψω για να περάσω· και αυτό μόνο εσωτερικά της διαδρομής και ποτέ στην πύλη που σχηματιζόταν στις αίθουσες. Κάθε αρχή και κατάληξη των λαγουμιών αυτών, έστεκε πανύψηλη και αποκαλυπτική του δέους που παρουσίαζαν οι δασικές αυτές θαμμένες εκκλησίες. Μα ήταν το φως μας που τα έδειχνε όλα τόσο ιερά, μαγικά.

Σαν νεράιδες, περπατάγαμε μέσα στο δάσος και τρυπώναμε στα μονοπάτια του τα κλειστά, βγαίνοντας σε νέα απλώματα. Όταν όλοι μαζί συγκεντρωμένοι κρατάγαμε τα εισιτήρια ψηλά, ο πέτρινος θόλος φώτιζε τόσο έντονα, ανακλώντας το φως παντού στο χώρο. Νεράιδες που περιφέρονταν δεόμενες την ιερότητα του δάσους τους. Μα σιγά σιγά λιγοστεύανε· ακολουθώντας σε αγέλες τις πορείες τους. Στην αρχή αμέτρητες, στη συνέχεια λιγότερες μα αρκετές για να φωτίζουν το ίδιο και καλύτερα ίσως το σκοτάδι· λιγότερα εκτυφλωτικά, περισσότερο μυστικιστικά και όμορφα.

Μα όσο το φως χαμήλωνε και μέναμε όλο και λιγότεροι, το σπήλαιο έπαιρνε ολοένα την πραγματική του μορφή. Μαύρη και σκοτεινή όψη, τυφλή όπως γεννήθηκε, θαμμένη κάτω από τον κόσμο μας. Μα όχι ακόμα! Υπάρχουν νεράιδες εδώ μέσα και τα χέρια τους δείχνουν πορείες. Κάθε φορά όμως που χωνόμουν σε ένα πέρασμα, αισθανόμουν την απομάκρυνση από αυτόν τον παραμυθένιο πολιτισμό. Δεν υπήρχε συγκεκριμένη διαδρομή. Στο τέλος έμεινα σε ένα τέτοιο δάσος, με ελάχιστα άτομα και αρκετά χαμηλότερο φως.

Όπως διηγήθηκα πριν, αναστατωμένοι από το χρόνο κάποιοι επέστρεψαν και κάποιοι χώθηκαν σε νέες διαδρομές, μα τους είδα να γυρνάνε λίγο αργότερα με διπλό βήμα προς την έξοδο. Στην ανησυχία αυτής της οπισθοχώρησης που εξελίχθηκε μπροστά μου, εγώ στάθηκα σιωπηλός. Είχα μόλις βρει ένα πέρασμα λίγο διαφορετικό από τα προηγούμενα. Και αυτό το “λίγο διαφορετικό” είναι που έκανε την πύλη να γυαλίζει στο σκοτάδι. Μου έφερε ένα χαμόγελο και την επιθυμία να κρύψω την είσοδο αυτή απ’ όλους, μέχρι να απομακρυνθούν εντελώς.

Εδώ μέσα ήθελα να χωθώ μόνος, λες και θα δικαίωνε το σπήλαιο μόνο ένα πλάσμα στο τέλος. Η περιέργεια μιας εικόνας, που θα συνέδεε με κάποιο τρόπο τα όσα είδα εδώ κάτω, με την λαίμαργή μου αναζήτηση. Τη φαντασία μου να επιβεβαιώνεται ξανά, σαν παιδιού που δεν το νοιάζει κανένα τίμημα στο τι εύχεται, και τι μόλις τώρα ζωντάνεψε η ευχή του αυτή. Μακριά από το διαχωρισμό φόβου και λαχτάρας, όλα αποκτούσαν μια πορεία που δεν θα δεχόταν να επιστρέψει πριν καταλήξει. Μια λύση ίσως

για το δάσος της πέτρας, μια διαπεραστική αναζήτηση χώρου, ίσως να βρει το τέλος της· μια γυάλινη ματιά για αυτό το σπήλαιο με έσπρωχνε να χαρίσω λίγο ακόμα, από τον πολύτιμο αυτόν χρόνο της επιστροφής μου.

Το διαφορετικό στη διαδρομή ήταν... δυο δάχτυλα στάθμης πλημμυρισμένου νερού. Γυάλιζε στο φως μου, με ένα χρώμα λευκό και καθαίο. Κρατούσε τη στάθμη του ακίνητη και έμοιαζε τόσο ξεχωριστό μέσα σε τούτη τη συμπαγή πέτρινη βασιλεία. Εδώ βρήκα το διαμάντι που έψαχνα λουπόν; Στο βάθος του θα το αγγίξω άραγε; Στην εκβολή του αχνού αυτού ποταμού θα φτάσω, για να δεηθώ της θεότητάς του μόνο εγώ· και ύστερα μπορώ να επιστρέψω όπως όλοι, μα και όπως κανένας τους. Απλώνω το χέρι και τρυπάω με τη δέσμη του, ακόμα πιο βαθιά το λαγούμι. Σαν ζωύφιο μαγεμένο, ρίχνω το φως μου λίγο παρακάτω ψάχνοντας. Σαν γέμιζαν πριν οι εκκλησίες με κόσμο, τα λευκά εισιτήρια πλημύριζαν τον τυφλό τάφο, με λευκό μαγεμένο φως. Μα τώρα πίσω από τη φωτεινή δέσμη μου, δεν υπήρχε σπιθαμή αχτίνας. Οι νεράιδες έφυγαν όλες και μια δέσμη έμεινε μόνο να φωτίζει λίγα μέτρα πιο κάτω. Ένα ζωύφιο μόνο του, στον απέραντο τυφλό κόσμο του σπηλαίου.

Κρατώ το χέρι μέσα στη φλέβα του βράχου να δω ροή στο αίμα της και δρόμο στα τοιχώματά της. Το πέρασμα όμως διακόπηκε από στροφή και βράχο ξανά είδα. Δεν διακρίνω την άκρη του. Χώθηκα μέσα του με εκστασιασμένη πίστη, για την κατάληξη της πηγής αυτού του νερού. Προχώρησα μερικά βήματα και το φως εμπρός μου έβλεπε συνέχεια βράχο. Δεν βρήκα ευθεία να φωτίσω. Είχα ένα στρόβιλο να κλείνει την ορμή μου. Ήταν σαν μια μεγάλη σπείρα στην οποία έστριβα ολοένα. Μου φάνηκε περίεργο, καθώς δεν έμοιαζε να φτάνω σε αδιέξοδο, μήτε σε έξοδο του βράχου στην προηγούμενη αίθουσα - απ' όπου ξεκίνησα το λαγούμι· εγώ συνέχιζα να προχωράω. Ίσως κατεβαίνω επίπεδο χωρίς να το καταλαβαίνω· μα η στάθμη ήταν σταθερά στα δύο δάχτυλα νερό και χωρίς να δείχνει να κυλά προς κάποιο χαμηλότερο σημείο. Ανησυχώ πως έχω ήδη καθυστερήσει!

Αν αρχίσω την τρεχάλα στη μεταβολή μου, θα προλάβω ίσα-ίσα να βγω στην ώρα μου. Το φως στοχάζομαι μόλις που φτάνει, και ίσως πάλι στα τελευταία μέτρα να καταλήξω στα τυφλά· ελπίζοντας σε κάποιο φως απ' την έξοδο. Μα παρ' ότι την επιστροφή σκέφτομαι, εγώ ακόμα βαδίζω ταραγμένος, ολοένα και βαθύτερα στην σπείρα. Το βήμα μου βιαστικότερο φαντάζεται· πόσο άβολο θα ήταν να τρέχω μέσα σε βράχους και διαδρόμους, να στέκομαι και να ψάχνω βιαστικά τη διαδρομή προς το ξέφωτο· και όλα αυτά, με μια μονάχα εξασθενημένη δέσμη εμπρός μου. Να προσέχω το ταβάνι να μη με σταματήσει απότομα, στα σημεία που θυμάμαι χαμήλωνε· και να έχω το άγχος αυτής της δέσμης που όλο και λιγοστεύει· θα με καλεί να διαλέγω γρήγορα και αλάνθαστα τα λαγούμια της επιστροφής. Το φως εδώ μέσα αρχίζει να χάνεται. Η σκιές θα γίνονται σκοτεινότερες και η διαδρομές όλο και πιο αχνές. Μα όσο σκεφτόμουν το «προς τα πίσω», εγώ πεισματικά και ανόητα συνέχιζα το «προς τα μπροστά» όλο και στρίβοντας στη δίνη αυτής της σπείρας. Εδώ κάπου θα τελειώνει, δεν γίνεται! Εδώ κάπου θα βρω αυτό που δεν ξέρω τι είναι και ψάχνω, και τότε πια δικαιωμένος, θα γυρίσω.

Μέσα σε αυτήν τη συνεχιζόμενη στροφή, ο χρόνος ξέφυγε από τον υπολογισμό μου σιγά σιγά. Άρχισα να ξεχνώ πόσος κύλισε και να μην υπολογίζω το πόσος μένει. Και τότε μου φάνηκε πως άκουσα ξανά μια βροχή νεραϊδίσια να πέφτει συνεχόμενα και ήρεμα. Έβλεπα διαμάντια να γεμίζουν μια γυάλινη σφαίρα· και στο γέμισμα της, να χώνεται σε μια συνεχόμενη πτώση σε λαγούμι και να σκάει θρυμματισμένη στο βάθος του. Ανησυχούσα μη με προλάβει η έκρηξη του γυάλινου βράχου εδώ κάτω. Φοβόμουν τις ρίζες του ρολογιού και του λευκού κισσού, μη γεμίσουν την πέτρα και τα κάνουν όλα λευκά και ετοιμόρροπα. Πώς να τρέξω πάνω σε γυαλί; Η ανησυχία όλο και μεγάλωνε· κι εγώ από τη μια προχώραγα διστακτικά και τρομαγμένα προς το εσωτερικό της σπείρας, ξέροντας πως η έξοδος είναι από την αντίθετη κατεύθυνση· και ταυτόχρονα έτρεχα, να 'μαι με βήμα λυσσασμένο! Με τα χέρια να σπρώχνουν τους τοίχους στο πλάι, για να 'βρω ισορροπία στην τρεχάλα· σε μια δίνη που σε ρουφάει στο κέντρο. Μια κεντρομόλος με τραβά να πέσω, όπως τρέχω πιο γρήγορα κι απ' αυτόν το μικρό γυάλινο δείκτη! Τρέχω προς το κέντρο που ονειρεύομαι, προς τη λάθος κατεύθυνση. Δεν θέλω να το παραδεχτώ αυτό το παράδοξο, γιατί να! Το σπήλαιο τελειώνει εδώ όπου να ναι και θα έχω χρόνο να γυρίσω. Το φως έγινε τόσο θαμπό και αδύναμο! Ένας συνεχόμενος δραστήριος ήχος, στο πλατσούρισμα του ποδιού μου μέσα στο νερό. Ένας ήχο ότι έκανα κάπου λάθος.

Δίχως να σταθώ, φέρνω το φως χαμηλά και βλέπω το χρώμα του νερού να σκοτεινιάζει. Έχασε τη λάμψη του που είχε στην αρχή της σπείρας· τη λευκότητά του, την καθάρεια του υπόσχεση. Θυμάμαι το λευκό γέρο, να γεμίζει το εισιτήριο μου και να μου λέει πως έχω κάτι λιγότερο από μια ώρα. Τις ρίζες του φυτού, να προσπαθούν να εισέλθουν στο μανίκι του. Να βγαίνουν από το καπέλο και να κατεβαίνουν στο γιακά μέσα στο σώμα του. Το βάζο με τη σκόνη και τις ζάρες του, να ενώνεται με τα δάχτυλά του. Τα δάχτυλά του που με ακούμπησαν για να μου δώσουν το εισιτήριο. Ήταν κρύα και λευκά. Έχω αρχίσει να ζαλίζομαι σε αυτήν την περιστροφική κίνηση. Σε μια περιστροφική σκέψη και ανάμνηση. Η βροχή δυναμώνει άγρια και τα διαμάντια νομίζω πως τα τσαλαπατάω στην τρεχάλα μου· ανάμεσα σε μια στάθμη δύο δαχτύλων νερό. Δάχτυλα λευκά σαν φυτό, που θέλει να με τραβήξει σε μια παγίδα. Μια παγίδα να, αυτό είναι! Άρχισαν να ιδρώνουν τα μάτια μου. Μα τα μάτια του φύλακα εκείνα, μαύρα· με ξεγέλασαν να μπω μόνος μου εδώ μέσα. Οι γυάλινες σφαίρες γεμίζουν και πέφτουν πιο γρήγορα, ασταμάτητα, στην ίδια ταχύτητα με τα διαμάντια θαρρώ. Πως φοβάμαι το γυάλινο σπήλαιο μην έρθει;

«Γυάλινο σπήλαιο» έγραφε το εισιτήριο, μα γυαλί δεν είδα ακόμα. Φοβάμαι μην με προλάβει όμως. Την κραυγή του τρίτου δείκτη, στην μεταμόρφωση του βράχου σε κείνο το λευκό γυάλινο φυτό. Σίγουρα άργησα! Παραπάτησα και έπεσα. Ξαπλωμένος σε μια επιφάνεια, περιστρεφόμενη προς κάποιο βάθος και μέσα σε μια λεπτή, στάσιμη λίμνη με νερό. Άνοιξα τα μάτια μου μέσα σ' έναν ήχο βροχής και γυάλινου θρυμματισμού. Το πρόσωπό μου βρεγμένο, χωμένο σχεδόν στο νερό. Το εισιτήριό μου έχει σχεδόν σβήσει. Μια άρρωστη, ετοιμοθάνατη φλόγα· ένα πλάσμα τρέμει πριν κοιμηθεί. Το νερό έχει πια ένα χρώμα μαύρο, σαν πηγμένο αίμα. Χτύπησα το κεφάλι μου, στραμπούλιξα το γόνατό μου νομίζω· κάτι από τα δύο. Έχω ζαλιστεί· ακούω το γυαλί να βρυχάται και να βγαίνει από το ρολόι, να κυλά σαν κισσός πεινασμένος στο βράχο. Κατεβαίνει στην είσοδο. Μπαίνει στις αίθουσες, ανεβαίνει στις κολώνες τις εκκλησίας. Απλώνει στα απέραντα δάση, τρυπώνει στους αμέτρητους διαδρόμους, γεμίζει τα λαγούμια. Βρήκε τη σπείρα μου και αρχίζει να γυρνά προς τα μέσα. Έχω μείνει ακίνητος στο νερό και στο βράχο που με τυλίγει. Για πόσο θα μείνει βράχος; Η καρδιά μου έχει παγώσει ολόλευκη, σαν άγνωστος φόβος. Ξαπλώνω σε ένα καθρέφτη σπασμένο δύο δάχτυλα, σαν να με κλείνει μια γυάλινη σπείρα· μια φυλακή από καθρέφτη. Μια έκρηξη πλημύρισε το σπήλαιο, σαν ένα γυαλί να έσπασε σε αμέτρητα κομμάτια και να με βρήκε εκεί, ουρλιάζοντας μέσα του.

Το άσπρο φυτικό χέρι του γέρου φύλακα, σχημάτιζε μισοτελειωμένες δίνες στον αέρα κάθε φορά που έπεφτε μια σφαίρα γυάλινη από διαμάντια. Ξάφνου σταμάτησε. Τα μάτια του άνοιξαν σαν χτύπησε το ρολόι στο δυνατότερο γυάλινο δείκτη. Έκλεισα τα μάτια μου καθώς έχασα τις αισθήσεις μου πάλι· χωρίς σημασία πια, γιατί το φως είχε σβήσει και το ίδιο μαύρο σκοτάδι έμεινε στο τυφλό σπήλαιο. Όλοι πήραν το βλέμμα τους από την άσπρη γερασμένη εικόνα του φύλακα, και τους τράβηξαν τώρα τα μάτια του που άνοιξαν. Μαύρα, γύρω από το λευκό του φυλακισμένο πρόσωπο. Γυάλιζαν ζωντανά, ζωντανά, γύρω από τη δική μου κατάσταση εδώ μέσα. Σαν μια γυάλινη παγίδα.

Σηκώθηκε φορώντας το καπέλο του· και αφού κράτησε ξανά τις νεράιδες στο φως ζωντανεύοντάς τες, αποκρίθηκε στους επόμενους:

«Εξήντα νομίσματα, για ένα εισιτήριο! Από εδώ παρακαλώ, για την είσοδο στο γυάλινο σπήλαιο!»

“Χούλαγ”

Κεφάλαιο 1.

Μια φιγούρα ψάχνει το πρώτο φως στην κάμαρα. Ξαπλωμένη σε ένα κρεβάτι, περίμενε να φτάσει μέχρι το παράθυρο ο ήλιος. Να περάσει τα βουνά αυτού του τόπου και να ρίξει κι εδώ μέσα τη μέρα. Μα στο νησί αυτό δεν έχει βουνά εδώ και πολλές μνήμες πίσω. Σαν ο ήλιος θα ξεμυτούσε από τον ορίζοντα, έβλεπε η φιγούρα τα χρώματα της ίριδας να εμφανίζονται. Σήμερα πρέπει να φύγω!

“Βάρκααα”! Ακούστηκε από μακριά μια φωνή δυνατή. Άλλη μια συνέχεια επιβεβαιώνεται εδώ στο νησί. Στάθηκα μια στιγμή να τον τιμωρήσω’ πότε όμως θα παρέλειπα να τον υπακούσω; “Τώρα, έρχομαι” σκέφτηκα. Το φως θα είχε προχωρήσει λίγο στο ταβάνι. Σε λίγο θα ξημέρωνε στους κόσμους που ο ήλιος σκαρφάλωνε αρκετά ψηλά. Και τότε θα φανεωνόταν από κάποιο παράθυρο η καταπακτή που βρίσκεται στο πάτωμα, μέσα στο τυφλό μου πατάρι. Αυτή που με βγάζει σε μια σπειροειδή σκάλα να κατηφορίσω. Ναι είμαι σ’ ένα πατάρι και είμαι το πλάσμα που μόνο του ζει εδώ. Πήρα το πανωφόρι μου και τράβηξα το καπάκι να κλείσει πίσω μου βγαίνοντας. Θα ξαναβρώ το δωμάτιο σαν μια βεντάλια, που πλημμυρίζει τα πάντα πετώντας στο άνοιγμά της χρώμα. Άσε με όμως να στο εξηγήσω αργότερα, γιατί όταν θα το βλέπω, θα είναι και πιο ειλικρινής ο τρόπος που θα διαλέγω να το περιγράψω.

Κατεβαίνοντας λίγα ανεμόσκαλα από την καταπακτή, προσγειώνομαι σε ένα πλατύσκαλο, πριν πατήσω στο αμέσως χαμηλότερο πρώτο σκαλί της βαθιάς σκάλας. Εδώ στέκομαι θαυμάζοντας την αντοχή και τα κεκτημένα μου. Είμαι ο φύλακας του νησιού. “Ας βρω μια λειτουργία μοναδική” είπα όταν με πήρε το παράπονο κάποτε. Είπα θα λέγομαι ο φύλακας της λίμνης αυτής. Κλειδώσα το πατάρι μου και κρέμασα το κλειδί στο λαιμό μου. Από ένα κορδόνι μακρύ γύρω από το σβέρκο μου που φτάνει στο στήθος. Φόρεσα το χοντρό πανωφόρι και κατέβηκα λίγα σκαλιά, όταν άκουσα ξανά τη φωνή. “Βάρκααα”! Στο ρυθμό που κατεβαίνω, καθυστέρησα ένα σκαλί μονάχα. Τόση εντύπωση μου προξενούν οι συνεχόμενες ανυπομονησίες των Χούλαγ που ήρθαν στο νησί. Ένα σκαλί ίσως φαντάζει λίγος χρόνος. Μα αρκεί για να σκεφτείς πως τα επόμενα, ανήκουν χρονικά στους άρχοντες της μοίρας του κόσμου αυτού. Μοίρα που με έχει δέσμο με το ρόλο μου. Βλέπεις πρέπει να πάω να τον μαζέψω με τη βάρκα και άλλο δεν μπορώ να κάνω. Εμένα περιμένουν στην όχθη. Κάποτε με απορία για την μέχρι να φτάσω σιωπή μου. Σε αναμονή έστω ενός “Τώρα” ή ενός “Φτάνω”! Πως να ξέρουν; Αγνιού αν έρχομαι. “Μα πάντα έρχομαι ανόητα Χούλαγ”! Το λέω με τα χείλη κλειστά, με το σαγόνι χωμένο στη βαριά φορεσιά μου. Όσο κατεβαίνω στη σκάλα, μπορώ να σου δείχνω τι βλέπω. Θέλω πριν φτάσω στην όχθη, να ξέρεις.

Στο βάθος της σκάλας, βρίσκεται η δεμένη βάρκα μου. Μια βάρκα που επιπλέει πάνω σε λίμνη. Το βαθύτερο σημείο της είναι εδώ, κάτω από την περιστρεφόμενη σκάλα που τώρα κατηφορίζω. Ο στύλος της, τυλιγμένος από σκαλιά μέχρι το βυθό. Κατεβαίνει πόσα δεν ξέρω, μέχρι να πατώσει. Για να κατέβω από το πατάρι, φτάνοντας στο ύψος της στάθμης του νερού, χρειάζομαι περίπου τρεις χιλιάδες εξακόσια ρίχτια να φύγουν πίσω μου. Κάποτε λίγα παραπάνω και κάποτε λίγα λιγότερα. Η στάθμη βλέπεις δεν μένει ίδια. Μα αυτό δεν είναι εύκολο να καταλάβουμε γιατί. Το νερό είναι τόσο ήρεμο πάντα, που δεν φαίνεται εξ’ αρχής γιατί ανεβοκατεβάζει τη στάθμη του. Θέλω κοντά μια ώρα να φτάσω στη βάρκα’ και μέσα στην ώρα αυτήν, μα και στην υπόλοιπη που διασχίζω μέχρι να φτάσω στη στεριά, δεν θα τσαλακώσει η λίμνη την επιφάνειά της καθόλου, πέρα από την μικρή ταραχή που θα της δημιουργήσει η βάρκα. Πάντα τη συνοδεύει ένας ομόκεντρος κύκλος γύρω της και σαν γεμίσει μόνο, αυξάνει στους δύο. Η λίμνη αυτή, πηχτή και σκληρή, δύσκολα παραβιάζεται. Ένας καθρέφτης που θέλει δύναμη μεγάλη να κωπηλατήσει μέσα του. Δεν μπορεί ποτέ να δει το πρόσωπό μου όμως. Δεν επιτρέπεται στο βαρκάρη.

Γύρω από το στύλο της σκάλας, σε μια απόσταση ισομοιρασμένη από κάθε πλευρά, βρίσκονται επτά πανύψηλες πύλες με αμέτρητα παράθυρα. Από κάθε τέτοια απέχεις με τη βάρκα εικοσιτέσσερα μέτρα. Και λέω με τη βάρκα, επειδή τα πάντα βρίσκονται πλημμυρισμένα με αυτή τη λίμνη. Το μόνο σημείο εδώ γύρω που να μην κολυμπά στο νερό της, είναι το πατάρι μου· εκεί μια ώρα ψηλότερα, ανάμεσα σε υποθετικά σύννεφα. Τα παράθυρα των πυλών είναι τόσα πολλά και σε διάφορα σχήματα, που ξαναβλέπεις την πύλη σαν ένα μονόχρωμο θεόρατο βιτρό, που φτάνει από τη στάθμη της λίμνης μέχρι το θόλο ψηλά κλείνοντας αυτό το ναό. Επτά γυάλινες πύλες από χρωματιστό χοντρό γυαλί.

Φτάνοντας στη βάρκα και όσο σκεφτόμουν ξανά το οικοδόμημα για σένα, μέτρησα ακόμα άλλες δύο φορές τη φωνή από την όχθη. Τα Χούλαγ με αγωνία με καλούν και ηρεμούν μονάχα σαν με δουν να ξεπροβάλλω απ' την ομίχλη. Στη βάρκα μου χωράνε στριμωγμένα πέντε Χούλαγ.

Στη στάθμη του νερού και γύρω απ' τον στύλο, δεν έχει πλατύσκαλο. Έρχομαι στη βάρκα από τα σκαλιά. Και πριν πηδήξω μέσα, για λίγο ανατριχιάζω μπρος στην ατάραχη ακίνητη, βάρκα. Σε αυτή τη λίμνη δεν υπάρχει τίποτα να την ανησυχήσει. Στην πλήρη στέκει επιβλητική η μάσκα μου. Από δέρμα. Με κέρατα μεγάλα και γυριστά προς τα κάτω σαν πλοκάμια. Με τα μάτια θυμωμένα και σοβαρά, με το στόμα ελεύθερο και ολόκληρη σε χρώμα εβένινο. Κανείς δεν ξέρει το πρόσωπο του βαρκάρη. Κανένα Χούλαγ δεν βλέπει πίσω από το σκοτεινό αυτό τέρας. Το πανωφόρι μου δένει ψηλά και μου καλύπτει το σβέρκο και το λαϊμό. Τα γένια μου είναι πυκνά ξανθοκόκκινα. Ανάμεσα στη μάσκα και το επίσης εβένινο μάλλινο πανωφόρι, τα γένια αυτά είναι το μόνο φωτεινό σημείο στην όψη μου. Οι σκούρες πορφυρές ίνες του εβένου, ανάμεσα στις μαύρες, συνεχίζουν στις κόκκινες φωτεινές και πυκνές, του κρυμμένου προσώπου μου. Τα πόδια μου είναι σκεπασμένα μέχρι κάτω από το ίδιο μαύρο-κόκκινο εβένινο ρούχο και τα δάχτυλα των χεριών μου σκεπάζονται από δερμάτινα ίδια χρωματισμένα γάντια. Ίδιο χρώμα και υλικό οι σκληρές μπότες μου. Τα μάτια μου είναι ελεύθερα, μα δεν κοιτά κανένα Χούλαγ μέσα τους. Ο βαρκάρης αυτού του νησιού. Είναι η αγωνία που δεν τους αφήνει να σταθούν μπροστά του. Να σηκωθούν όρθιοι στη βάρκα και ανάμεσα στην ομίχλη να διαβούν πίσω απ' τη μάσκα.

Φόρεσα το πρόσωπο με τα πλοκάμια. Σήμερα είναι η μέρα για τη δεύτερη πύλη. Οι μέρες στο νησί είναι επαναλαμβανόμενα επτά. Προς την πύλη αυτή γυρνά τη βάρκα και λύνω την αλυσίδα που την κρατά δεμένη στο στύλο της σκάλας. Σηκώνω το μεγάλο κουπί από τη βάση του και το μπήγω στο νερό. Η δεύτερη αυτή πύλη είναι βαθυκύανη μπλε. Εκεί σήμερα θα ξεκλειδώσω για να περάσει η βάρκα. Οδηγεί στην όχθη όπου το Χούλαγ φωνάζει ακόμα κι εγώ μετρώ άλλη μια φορά την κραυγή του. Η πύλη δίπλα της και χθεσινή, η πρώτη, είναι μωβ και ακόμα πιο πέρα προχθές, στην έβδομη, η κόκκινη. Η αυριανή και τρίτη, σε χρώμα κυανό γαλανό και μεθαύριο η τέταρτη, μια πύλη πράσινη. Σε χρώμα κίτρινο η πέμπτη και η έκτη πορτοκαλί, μέχρι να ξανάρθω στην έβδομη κόκκινη. Ένα συνεχόμενο ξεκλειδωμά των επτά χρωμάτων, σε ένα ναό επταγωνικής κάτοψης. Ο θόλος που κλείνει επάνω είναι ολόλευκο τζάμι. Από κάτω του, τα γκριζα σκαλοπάτια γυρνάνε προς τη λίμνη όλο σκοτεινιάζοντας και δίπλα στον μαύρο στύλο, επιπλέει η κορακίσια ολόμαυρη βάρκα.

Το πηδάλιο καθώς βυθίζεται δεν τσαλακώνει τη λίμνη στο ελάχιστο. Η κίνηση μόνο για να σπρώξει ένα μέτρο τη βάρκα, αφήνει μια κυκλική δίνη γύρω της. “Βάρκααα” ακούγεται, και ένα ταξίδι αρχίζει να επαναλαμβάνεται και σήμερα, τριακοσίων εξήντα πέντε κινήσεων του κουπιού μου. Οι εικοσιτέσσερις είναι μέσα στο ναό και μέχρι την πύλη. Δεν βιάζομαι. Η αγωνία τους είναι κατανοητή, μα εγώ ο οικοδεσπότης του νησιού, δεν βιάστηκα ποτέ παραπάνω από το να μην τους εγκαταλείψω. Το λιγότερο και το περισσότερο που έκανα, ήταν αυτό το δρομολόγιο μπρος και πίσω στο χρόνο, κάθε φορά που άκουγα στη νύχτα τη φωνή τους. Κάθε αυγή που γύριζα πίσω μονάχος στο πατάρι μου.

Το νησί δεν ξέρω που βρίσκεται. Δεν θυμάμαι να σου περιγράψω κάτι έξω από αυτό. Εδώ με θυμάμαι πάντα. Από τότε που τα γένια μου άρχισαν να φυτρώνουν πυκνά ξανθοκόκκινα, από τότε θαρρώ μου παραχώρησαν το κουπί για πρώτη φορά. Παιδί μόνο θυμάμαι κάτι διαφορετικό. Θυμάμαι ένα κρεβάτι και μια γραία να διηγείται το παραμύθι. Για το νησί των Χούλαγ.

Τα πλάσματα που φτάσανε με τα τραίνα της θάλασσας στο νησί της λήθης. Οι επτά μέρες φεύγανε ασταμάτητα η μία μετά την άλλη. Καθώς σκέφτομαι ξανά την ιστορία μου, θα ξεκλειδώσω σε λίγες κουπιές την βαθυκύανη πύλη.

Ένας ναός στα χρώματα της ίριδας θα φύγει πίσω μου, για έναν κόσμο ασπρόμαυρο μέσα στη νύχτα και την ομίχλη. Εβένινα ρούχα, μάσκα, κατάμαυρο κουπί, κορακίσια βάρκα, ολόλευκη ομίχλη και λίμνη. Τα χρώματα του ναού όμως, με κάνουν να παραμιλάω μέσα τους, να παίρνει η διάθεσή μου τις αποχρώσεις των πυλών. Είναι αυτός ο απόλυτα αντιθετικός ασπρόμαυρος κόσμος της λίμνης απ' έξω, που με δείχνει μια άγριο και τερατώδη και μια σιωπηλό και θλιμμένο. Το φως που θα έμπαινε από τα βιτρό, θα χτυπούσε τη λίμνη πλημμυρίζοντας το χώρο. Μα θα σου μιλώ το χάραμα για κείνη την εικόνα σαν θα την έχω.

Τα αστέρια αυτού του κόσμου, σαν πλάσματα της νύχτας, τρυπάνε με τη λάμψη τους την κρούστα της λίμνης και φτάνουν από τα έγκατά της στην επάνω επιφάνεια, μέχρι το θόλο. Μια λάμψη αχνή, αδύναμη, μα αρκετή για να βλέπω που κωπηλατώ ανάμεσα στις κολώνες του ναού. Προς κάθε πύλη, εικοσιτέσσερις κολώνες διασκορπισμένες ισομοιρασμένα στην επιφάνεια της λίμνης, πανύψηλες μέχρι να στηρίξουν αυτό το ένα έβδομο, του επταγωνικού οικοδομήματος. Σύνολο εκατόν εξήντα και οκτώ ολόλευκες κολώνες, χωρισμένες μπροστά από επτά πύλες. Με έμπειρες κινήσεις του κουπιού, ελίσσομαι ανάμεσα στο διάτρητο ιστό του ναού και προχωρώ προς την βαθυκύανη πύλη.

Σπρώχνοντάς την με το μακρύ κουπί, εκείνη άνοιξε. Πύλη ιδιαίτερη, όμορφη, βαθυκύανη. Οδηγεί στα πλάσματα αυτά που με περιμένουν ήδη. Σε μια διαδρομή τυφλή, θαμμένη στο ολόλευκο της ομίχλης. Από την πλευρά που θα πλεύσω δεν ξέρω να πω αν είναι βορράς ή νότος. Ανατολή ή δύση. Αδύνατον να προσδιορίσω, δεν υπάρχουν χάρτες για το νησί που φτάνουν τα Χούλαγ. Τις διαστάσεις που περιγράφω, τις υπολόγισα με το μάτι και τη συνήθεια. Τις παρατηρώ κάθε μέρα. Σήμερα ξέρω πως είναι η δεύτερη μέρα καθώς φεύγανε πάντα στη σειρά και πλέω προς την όχθη. Η φωνή των Χούλαγ μοιάζει πάντα ίδια. Πόσα Χούλαγ κατάφεραν να φτάσουν στην όχθη σήμερα; Δεν το ξέρω.

Κλείνοντας την πύλη πίσω μου, ξεκίνησα στην πυκνή ομίχλη την πορεία μου, με οδηγό την φωνή που όλο και πλησίαζε, κάθε φορά που την άκουγα να με καλεί. Ήταν αυτή που με οδηγούσε και μου έδινε το σημείο όπου βρισκόταν το Χούλαγ. Η φωνή τρυπούσε την ομίχλη και έφτανε μέχρι τη βάρκα μου, οδηγούσε τα αυτιά μου κάτω απ' την νεκρική ησυχία της ομιχλώδους νύχτας. Μια νύχτα διάτρητη και αυτή. Μια επιφάνεια λευκή, που την τρυπούσε η λάμψη των φώτων κάτω απ' τη λίμνη. Κάτω από τη βάρκα μου, κάτω απ' τον πηχτό καθρέφτη, υπήρχαν τα άστρα της νύχτας, που φέγγανε ελάχιστα προς τα πάνω σαν καλαμιές αχνοφώτιστες. Μα ήταν πάντα ένα τοπίο τόσο λευκό απ' την ομίχλη και αυτές, μικρές λάμπεις νυχτερινών άστρων, φανερώνανε ελάχιστα σημεία του κατάμαυρου κόσμου που υπήρχε γύρω μου. Δίχως σπιθαμή φωτός ψηλά και πάνω απ' τα κέρατα της μάσκας μου. Δεν υπήρχε στον ουρανό, μήτε ήλιος, μήτε νυχτερινό φεγγάρι ή αστέρι. Σαν ένα κουκούλι αράχνης η ομίχλη αυτή, τύλιγε τη βάρκα μου και εγώ παραμόρφωνα τους μυς μου κάτω από την εβένινη φορεσιά και μάσκα, σε προσπάθεια να σπρώχνω το κουπί μέσα στον καθρέφτη της λίμνης αυτής. “Βάρκααα”! Όλο και πιο αγωνιώδες, συχνά απελπισμένα. Απογοητευμένο κάλεσμα, μην πιστεύοντας τον ερχομό μου. “Θα φτάσω” ήθελα να φωνάξω πίσω, διώχνοντας την αγωνία του. Θα βρω το δρόμο για την όχθη. Μα αυτή η ομίχλη είναι πονηρή· όσο και να την μάθεις, δεν την νικάς πάντα. Κάποια Χούλαγ χάνονται στην αγωνία τους. Βιάζονται και κολυμπούν στο νερό, πνίγονται. Σε μια πυκνή λίμνη σαν χυλό, χάνονται και μένουν πίσω από έναν σκληρό καθρέφτη θαμμένα. Κάποια Χούλαγ προχωράνε κατά μήκος της όχθης και βγαίνουν σε άλλη ακτή. Εκεί που τα όρια της κάθε όχθης αλλάζουν από τις πύλες του ναού.

Στις αντίστοιχες όχθες, τα Χούλαγ πρέπει να περιμένουν υπομονετικά. Σήμερα η δεύτερη πύλη είναι μόνο ανοιχτή και αν ένα Χούλαγ φτάσει σε άλλη όχθη κάποιας άλλης μέρας, δεν θα βρει τη βάρκα μου, να το μεταφέρω στην πύλη πίσω. Έχω ακούσει κραυγές από Χούλαγ να χάνονται. Να σταματούν να καλούν τη βάρκα και να ζητούν βοήθεια.

Μέχρι να τους βρει η βάρκα μου, είχαν χαθεί στη λίμνη, ή στη λάθος όχθη ξεχάστηκαν για πάντα. Μα τα Χούλαγ συνήθως περιμένουν ακίνητα, ανήσυχα, καλώντας με στην όχθη όπου τελικά θα φτάσω για κείνα.

Και να, μόλις περάσω όλο το πέπλο το λευκό και η φωνή τους με έχει φέρει στην όχθη, μόλις η βάρκα μου ξεπροβάλει απ' την ομίχλη, βλέπω τα δέντρα στο βάθος, πέρα από την λίμνη. Το νερό αρχίζει να στερεύει. Η στάθμη πέφτει σιγά σιγά. Τα Χούλαγ σταματάνε να με καλούν. Με κοιτάνε προσεχτικά και σιωπηλά. Με φοβούνται καθώς ξεπροβάλλω σα δαίμονας πάνω στη βάρκα μέσα στα μαύρα με τις πορφυρές φλέβες, εβένινα χρώματα. Μια ισχυρότερη σιωπή κυριαρχεί της προηγούμενης. Είναι η σιωπή των Χούλαγ που προστίθεται στη δική μου. Μια βάρκα σαν κοράκι που σέρνεται, πλησιάζει και η λίμνη χαμηλώνει. Σε ένα χώμα βαθυκύανο σταματά, κι εγώ μπήγω το κουπί μου στην ύλη του. Δεν κουνιέμαι από τη βάρκα, μονάχα το χέρι μου απλώνω και καλώ τα τέσσερα Χούλαγ που βρίσκονται σήμερα εδώ, στη βάρκα μου. Κάποιο με κοίταξε με βλέμμα που τραύλιζε, σαν να θελε μέσα από βαριά κούραση να ρωτήσει... “γιατί άργησες”; Ότι και να γίνει ή να πουν, τα Χούλαγ δεν θα πάρουν καμία απάντηση. Βλέπεται είμαι μουγκός, χωρίς φωνή. Τέτοιος είναι ο βαρκάρης της λίμνης. Η μόνη φωνή που υπάρχει έρχεται από εδώ μέσα. Από το μυαλό. Πως θα μπορούσα να απαντήσω στα Χούλαγ; Να κάνω τον όποιο θόρυβο και να σκεπάσω την σιωπή της λίμνης; Οι θόρυβοι εδώ είναι επικίνδυνοι. Μπορεί να έφερναν το αντίθετο και ανεπιθύμητο. Να τρόμαζαν περισσότερο αυτούς που με περιμένουν στην όχθη. Εκτός από εμένα το βαρκάρη, και τα Χούλαγ τους επισκέπτες του νησιού, υπάρχουν και άλλα πλάσματα στην λίμνη. Πλάσματα που ακολουθούν τους ήχους και που παράγουν αυτά ήχους σαν ακούσουν κάτι από τη λίμνη. Σαν περάσει ένα Χούλαγ στη βάρκα, κρατώντας εγώ το κουπί με το ‘να χέρι, θα φέρω το άλλο κοντά στη μάσκα, και με το δάχτυλο θα ακουμπήσω ανάμεσα στα πυκνά γένια, τα χείλη μου. “Σσοςσ” θα τους υποδείξω. Σιωπή σαν ανεβείτε τη βάρκα.

“Σσοςσ”! Μόνο αυτό έδειξε ο βαρκάρης με τη μάσκα του άγριου πλάσματος. Με τα κέρατα του, πλοκάμια που δείχνανε τη λίμνη. Με τα εβένινα ρούχα και το ψηλό του κουπί, που όσο ανέβαινε έσβηνε στην ομίχλη. Σιωπή έδειχνε στη βάρκα που γέμισε με τα Χούλαγ. Σαν η στάθμη ανέβηκε και η βάρκα ελευθερώθηκε από το βαθυκύανο χώμα, ο βαρκάρης με ένα δυνατότερο και απότομα τίναγμα των ώμων του, έσπρωξε τη βάρκα βαθύτερα στη λίμνη. Απομακρυσμένοι από την όχθη, κοιτούσε τα δέντρα στο βάθος να χάνονται ξανά. Εκεί κάποτε, θα μπορέσει να επιστρέψει. Από εκεί είχε έρθει, σαν Χούλαγ κι εκείνος. Πέρα από την όχθη υπάρχει δάσος. Σαν προχωρήσεις μέσα του δεν υπάρχει ομίχλη. Πίσω από το δάσος θυμάσαι τα πάντα. Πίσω από το δάσος τελειώνει το νησί. Είναι η όχθη της θάλασσας. Νερό αλμυρό και απαλό, όχι σκληρό σαν καθρέφτης. Όχι σαν λίμνη όπου τα άστρα ζουν κάτω, συμμετρικά στο βάθος της. Θάλασσα όπου τις νύχτες τα άστρα την κάνουν να γυαλίζει και το φεγγάρι βλέπει τα πλάσματα που κολυμπούν μέσα της. Τη μέρα ο ήλιος ψηλά, της επιτρέπει να ζήσει σαν ύλη που φώτισε. Από κείνη τη θάλασσα, από εκεί φέρνουν τα πλάσματα που σαν μπήκαν στο δάσος ξέχασαν, και βγήκαν στην όχθη της λίμνης. Χούλαγ τα βρήκε η από εδώ πλευρά του κόσμου, Χουλάγ λέγεται στο νησί, το πλάσμα που δεν έχει μνήμη.

Αυτό το δάσος κοιτά ο βαρκάρης σαν τον κυκλώνει η ομίχλη. Από μια μάσκα άγρια, εβένινη. Μέσα της, τα μάτια του ελεύθερα θωρούν ότι ζητάνε. Ένα όνειρο μιας γραίας ξεχασμένο, όπως και αυτή. Το δάσος κοιτά με βλέμμα χαρούμενο· ένας δρόμος να φύγει από αυτή τη λίμνη. Δεν θυμάται πέρα από το νησί, πίσω από το δάσος, δεν θυμάται τη φωνή του, το όνομά του. Μα σαν μπήκε κάποτε στη βάρκα πρώτη φορά, αποφάσισε να μην είναι σαν όλα τα άλλα Χούλαγ. Διάλεξε να διαφέρει παίρνοντας τη θέση του βαρκάρη. Και σήμερα να, βαρκάρης πηγαίνει αυτός τα πλάσματα στην πύλη. Ευχή; Τα Χούλαγ τον κοιτάνε σαν καταραμένο. Μέσα σε αυτήν την τρομαχτική λίμνη στρέφουν τα βλέμματα χαμηλά και την κοιτούνε· καθρέφτη σιωπηλό την κάνουν. “Ανόητα Χούλαγ”! Και με αυτές τις σκέψεις, υπολείμματα ενός κρυμμένου ονείρου, η βάρκα κρύφτηκε πλημυρισμένη από σιωπή, στην ομίχλη της βαθύτερης λίμνης.

Κεφάλαιο 2.

Από πού έρχονται όλα αυτά τα πλοία; Είχα ακούσει για αυτό τον τόπο από παλιά. Ένας μύθος μένει νεκρός αν δεν σκάψεις να τον βρεις. Σήμερα βρήκα ευκαιρία να τον ζωντανέψω. Αυτές οι φιγούρες, είναι η τροφή στα λόγια των ονειροπόλων λογικών πόλεων, εκεί πίσω. Σήμερα καταλαβαίνω πως είμαστε μύθος. Είμαστε τα πλάσματα που θα διηγούνται για να μεταφέρουν παραβολές και εικόνες τρομαχτικά μοναχικές. Σαν κατέβω τη μεγάλη ράμπα του πλοίου, όταν ακόμα μετρώ τα βήματα από τον πολιτισμό που φτιάχνει πλοία, εκεί πριν βυθίσω τα δάχτυλά μου σε παραλίες που δεν υπάρχουν λένε οι αυστηροί· σαν κατέβω ξέρω πως πάτησα στη φαντασία και έχει ύλη, αλήθεια! Όσο και να λογοκρίνει το παρελθόν μου, εγώ νιώθω άγνωστη άμμο να μου σκεπάζει το πόδι· το κρύνει υποσχόμενη. Δεν είναι μόνο φόβος, ας με πάει όπου θέλει! Αφού αυτή που νόμιζα αλήθεια, σήμερα έχασε, και το νησί υπάρχει.

Φτάσαμε από τη θάλασσα. Μέσα από ένα τραίνο που κολυμπά στον ωκεανό και δεν ανατρέπεται από κύματα σαν βουνά. Κοντά τέσσερα χρόνια το χτύπαγε η θάλασσα και αυτό δεμένο στις ράγες του, κολύπησε μέχρι την άκρη της λογοκρισίας, μέχρι που την τρύπησε. Σήμερα είμαι πρόσφυγας σε τόπο μακρινό σαν παραμύθι. Αφού υπάρχει γη εδώ, η άρνηση για την άφιξη αυτών των τόσων ακριδών, θα ήταν άσκοπη. Αν μη τι άλλο, ας προσπαθήσουν να τραφούν από το λιβάδι που τους έλεγαν κάποτε, πως δεν θα πατήσουν παρά στα όνειρά τους. Ακρίδες λουπτόν αμέτρητες φτάσανε και λαίμαργες, δακρυσμένες απ' την πείνα και με μυθική θέληση να φτάσουν στην ζωή του νησιού.

Σαν έχω τα πόδια ζεστά στον πάγο της παραλίας, ετοιμάζω τους μυς μου, να με τινάξουν στον ορίζοντα που γυρίζει πλάτη στα πλοία. Ακούω αμέτρητες ακρίδες να, πίσω μου να συρρέουν από τα ιδιαίτερα αυτά πλοία που φτάνουν. Τα βαγόνια μανταλώνουν με τρομαχτικό βρυχηθμό στη ρηχή λάσπη. Μέταλλο και λάδι μέσα στην άμμο. Στις ράγες που τερματίζουν ένα ταξίδι απίστευτο για το νου, εδώ στην άκρη της θάλασσας. Τα τραίνα που κολυμπούν έφεραν την αποικία των Χούλαγκ ξανά στο νησί. Απόβαση. Το πλάτος της παραλίας ξετυλίγεται μέχρι να θολώσει το μάτι από κάθε πλευρά. Απόβαση χωρίς γνώσεις να σου δίνουν ρόλους, σε αυτήν την άγρια επιδρομή των ακριδών. Αυτοί που τρέχουν ήδη στο δάσος, θα μάθουν νωρίτερα τι φυτρώνει μέσα του. Ένα δάσος θεόρατο και πυκνό σαν λογοκρισία.

Αυτοί που περιμένουν να ελευθερωθεί μια θέση στις ράμπες για να κατέβουν, αυτοί ίσως προσπαθούν όπως όλοι εμείς προηγουμένως, να κλέψουν από μακριά το μυστικό των πανύψηλων φυτικών παγίδων. Δεν θα δουν από κει πάνω ξεκάθαρα το πρώτο βήμα οπισθοχώρησης που εκτυλίσσεται εμπρός μου. Ακρίδες γυρνάνε τρομαγμένες από τη φύση που δεν τους θέλει στο νησί της. Μια πολεμική καταστροφή, απλωμένη σε σιωπηλά πρόσωπα που έχουν χάσει το οικείο, χρόνια τώρα πίσω. Το νησί χωρίζεται στα δύο από αυτό το δάσος. Στη μια πλευρά, η θάλασσα που μας φέρνει ακρίδες ανθρώπινες και στην άλλη, ο τόπος που ακούσαμε από τις γιαγιάδες μας, πως περιμένει τους ήρωες που θα βγουν από τον τάφο του δάσους. Ανθρώπινος τάφος, μέσα του αφήνεις την ανθρώπινη σου υπόσταση.

“Ξεχνάς”, είπε η γραία δίπλα στο κρεβάτι. Δεν κοιμήθηκα εκείνα τα βράδια, μα θα ‘λεγα συγχωρέθηκε ένα τέτοιο μαρτύριο. Θα είχα κάποιο πλήρωμα στο χρόνο, αν με τρώμαξε με το παραμύθι της τότε. Σήμερα θα μάθω αν τα βράδια στους εφιάλτες που μου τάραξαν τον ύπνο, αν θα μπορέσω να της ψιθυρίσω, πως με προετοίμασε καλύτερα από αυτούς που δεν θα τα καταφέρουν σε λίγο. Είδα στις νύχτες πλάσματα να τους τραβάνε στα ύψη των δέντρων σαν πλοκάμια και να χάνονται. “Σαν να αντιστρεφόταν η βαρύτητα, έπεσαν στον ουρανό εκείνοι οι αδύναμοι άτυχοι”, θυμάμαι να μου διηγείται. Ένα χέρι της φύσης διάλεγε και έπαιρνε ότι δεν του έκανε για τον νέο κόσμο που ετοιμάζε. Στο δάσος δεν υπήρχε ουρανός πάνω απ' τα κεφάλια μας. Υπήρχε μια νύχτα απλωμένη και ένα δάσος σκοτεινό όπως καμία αχτίνα ήλιου δεν έφτασε ποτέ στο βάθος του. Άλλα πλάσματα το κρατάνε ζωντανό. Άλλα μας αχνοφέγγουν, τόσο ελάχιστα κάνουν τα μάτια μας να λαμπιρίζουν στο σκοτάδι. Και τότε στιγμιαία και σποραδικά, λάμπεις μικρές σαν εκρήξεις

δείχνανε το δρόμο και την ιστορία πως κυλούσε γύρω μας. Λάμπεις από φυτά μας δείχνανε για λίγο που πάμε και μετά μας το παίρνανε πίσω, μπερδεύοντάς μας με υποσχέσεις. Μια στιγμή λάμπης, για να δω τι ήταν οι κραυγές που ακούω στο σκοτάδι. Είδα εκεί, πριν με τραβήξουν στο ξύπνημα, σώνοντας με από τον ιδρώτα και το παραλήρημα του ταραγμένου ύπνου, είδα να φεύγει γύρη από τα φυτά των κλαδιών και να τρυπώνουν στα ρουθούνια τους. Σαν βέλη από κάποιο αόρατο εχθρό τους τρύπαγαν μέχρι πίσω, έφευγαν τα σπόρια και αφήναν το μυαλό τρελό. Σαν έτρεχα ανάμεσα σε ρίζες ανατιναγμένες από τη γη, σε κάγκελα διάτρητα και μπερδεμένα, σαν αράχνη να διέταξε και κείνα φύτρωναν έξω από το έδαφος για να πλέξει τώρα το λαβύρινθό της: είδα ανθρώπους να ξαπλώνουν ακίνητοι στο έδαφος και να παραμιλάνε θλιμμένα την ιστορία τους.

Μέσα σε αυτή την τυφλή επιδρομή επιβίωσης, ο ψαλμός των σωμάτων που παρέμεναν ξαπλωμένοι στη γη, μου θύμιζε πως είμαι κάποιος ήρωας που πρέπει να φτάσει στον πυρήνα αυτού του κόσμου. Με κάθε λέξη από τις διηγήσεις τους, πετούσαν από πάνω τους τη γνώση του πλάσματος που υπήρξαν. Είτε η γραία: “Το δάσος θα επιτρέψει μόνο σε Χούλαγ να περάσει. Σαν σε βρουν οι σκιές το βράδυ μέσα του, δε θα σε πάρουν αν βαλθείς να διώχνεις το βαρύ και φυλακισμένο είναι σου”. Διαφορετικά εκείνους που κρατάγανε με τρόπο το όνομά τους στα δόντια ακόμα γραπωμένο, όσους είχαν τα κεκτημένα τους και τη μνήμη στις χούφτες φυλαγμένα, εκείνους που το οικείο κράταγαν με μάτια τρόμου, όλους αυτούς, οι σκιές τους κυριεύανε και στο νησί χάνονταν σαν μια ομίχλη. Μέσα σε χρόνια επιστροφής και αποτυχίας, μέσα σε παγίδες σαν αυτές των πλοκαμιών του δάσους και της λίμνης που θα βρισκανε αργότερα, από σκιές και ομίχλες, όλοι αυτοί στα κρεβάτια τους ξυπνούσαν χρόνια μετά σαν ζωντανοί νεκροί, μου είπε κάποτε ένα παραμύθι. Μα όσοι τώρα ξαπλωμένοι στο χώμα, το “είναι” τους παραμιλάνε, ένα “είναι” που δεν νιώθει ένοχο πως είναι, δεν είναι πέρα από Χούλαγ τίποτα. Και οι σκιές και η παγίδα όλη του δάσους το προσπερνά και το αφήνουν να το διαβεί. “Στην τελευταία σκιά που σε προσπερνά, βλέπεις στην άγνοια που καλλιεργείς, ένα νέο κόσμο. Και ο κόσμος αυτός με τη σειρά του σου επιτρέπει να ζήσεις, μέσα στη φαντασία που εσύ επέτρεψες να έχεις”.

Ένα ξέφωτο μου φέρνει τη μυρωδιά της μούχλας μιας λίμνης. Δεν μας προετοίμασαν για αυτό οι γραίες μας όμως. Αυτή τη συνέχεια την ονειρεύτηκα μονάχα εγώ. Κάποτε βρήκα σε κάποιο όνειρο μια εικόνα πέρα από την αφήγηση του δάσους και μέχρι αυτή τη λίμνη. Θυμάμαι την ησυχία της. Θυμάμαι τον ορίζοντα να οδηγείται στο άπειρο, από το όριο μιας υποσχόμενης τυφλής ομίχλης. Γέννησε η εικόνα, μια μαύρη φιγούρα ζώου, όρθιο στα πίσω πόδια, να πλησιάζει με τη βάρκα του, μέσα στην ησυχία.

Κεφάλαιο 3.

Πίσω από αυτόν τον ατάραχο καθρέφτη έβλεπα τα πολλά μου είδωλα. Ήταν εκείνοι, που δεν κατάφεραν να φτάσουν μέχρι το σημείο που είμαι μέχρι στιγμής. Σε ένα βήμα της βάρκας παρακάτω, ίσως αλλάξουμε θέσεις. “Θεωρώ πως είμαι ακόμα στη σωστή πλευρά”, είπε ένα Χούλαγ δίπλα μου και μέσα σε δύο κουπιές δρόμο, είχαμε ξεχάσει κιόλας την ύπαρξή του, κάποτε στη βάρκα. Δεν τον αναγνώρισα παρά μόνο σαν είδωλό μου στον καθρέφτη λίγο πιο κάτω. Τα Χούλαγ πρέπει να κρατάνε πάντα τη συμφωνία με τη λήθη του νησιού. Σαν την παραβούν, η σκιά τους παίρνει από τον τόπο αυτόν. Συντρίμμα ενός ξεχασμένου κόσμου τα είδωλα της λίμνης.

Σήμερα θέλησα να ζωντανέψω μια εικόνα μέχρι την άκρη του κόσμου. Να τη δώσω στο βαρκάρη και να του θυμίσω το κοινό παραμύθι της γραίας μας. Ήμουν ένα πλάσμα που τρύπωσε ανάμεσα σε Χούλαγ. Έγινα Χούλαγ, μα κάτι άλλο μου γρατζούνανε εσωτερικά τα μάτια και ερχόταν να κάνει τη λήθη που δημιούργησα πριν λίγο, προβληματική.

Χρόνια πίσω σε έναν κόσμο, στην άλλη άκρη των ράγων ενός θαλάσσιου τραίνου, είδα εκείνο το όνειρο. Είδα το μέρος που δεν υπάρχει, και τώρα κάτι πίσω απ' τα μάτια μου το αναγνωρίζει. Τα Χούλαγ οδηγούνται στις πύλες. Η βάρκα είχε σχηματίσει δύο δίνες στην παχιά λίμνη από το βάρος μας. Η ησυχία μου τρυπούσε τη σκέψη και κάτι με παρέσερνε να τον παρατηρώ όλο και καλύτερα.

Ο εβένινος βαρκάρης κρατούσε με το ένα χέρι το δάχτυλο στα χείλη του. Όλοι μας χωμένοι χαμηλά στο ξύλο της βάρκας. Σηκώθηκα αργά και στάθηκα όρθιος. Η ομίχλη δε με άφηνε να δω τον πάτο του πλεούμενου και τις μπότες μου. Το βλέμμα μου έφτασε το ύψος της μάσκας του άγριου πλάσματος. Τα κέρατα έδειχναν προς τα κάτω, το βασίλειο που με περίμενε σε χρόνο παράλληλο, σε χρόνο που θα ξεχνιόταν πάνω απ' την στάθμη της όχθης. Το δέρμα που φόραγε ήταν τόσο διαφορετικό από το ανθρώπινο. Εβένινο. Τα γένια μας μονάχα ήταν ίδια, ξανθοκόκκινα. Διαφορετικά από το ασπρόμαυρο και το νεκρικό κόκκινο του εβένου. Ήταν πορφυρά ξανθοκόκκινα. Σαν από άλλο παραμύθι, από ένα τόσο παλιό, χαμένο κάπου στο δάσος και ακόμα πιο πίσω, κοντά τέσσερα χρόνια ταξίδι μ' ένα τραίνο που κολυμπά στη θάλασσα.

Κάτι μου χάραζε τον καθρέφτη πίσω από τα μάτια. Κάτι φυλακισμένο που πάλευε να θυμηθεί ενάντια σ' ένα κόσμο λήθης. Χτύπαγε με λύσσα τη λίμνη τους από βαθιά και ήθελε να βγει στην όχθη τους. Το μόνο Χούλαγ που θέλησε να κοιτάξει το βαρκάρη στα μάτια. Το δάχτυλο του πλάσματος κατέβηκε από τα χείλη του. Ένα βρεγμένο μάτι, μου έμοιασε επιτέλους τόσο, μετά από χρόνια. Το ίδιο μάτι που αντικαταστάθηκε πίσω από τη μάσκα αυτή. Τα χρώματα της ίριδας έπαιρναν τις αποχρώσεις τους σιγά σιγά στον ορίζοντα καθώς πλησιάσαμε στο ναό. Λίγες κουπιές ακόμα και η βάρκα χτύπησε ελαφρά στην πύλη. Ο βαρκάρης σαν να ήξερε από πάντα τις κινήσεις του, έσπρωξε τη γυάλινη θύρα με το κουπί. Σε λίγο αποβιβάστηκαν όλα τα Χούλαγ. Κανείς δεν θυμάται αν υπήρχε λίγο νωρίτερα, ένα ακόμα στη βάρκα.

Δένω τη βάρκα μου βιαστικά. Η μάσκα μου κρεμασμένη πια στην πλήρη μοιάζει το ίδιο άγρια. Είναι αυτός ο απόλυτα αντιθετικός ασπρόμαυρος κόσμος της λίμνης απ' έξω, που τη δείχνει μια άγρια και τερατώδη και μια σιωπηλή, θλιμμένη. Ελεύθερο το πρόσωπο μου, ιδρώνει καθώς τρέχω χαμογελώντας τα σκαλιά προς τα πάνω. Σε μια σπείρα που βιδώνει στον ουρανό για να βρει τα μυστικά του. Τα φώτα του ήλιου, φτάνουν στα τζάμια ολόγυρα του ναού. Τα πολύχρωμα παράθυρα ρίχνουν τις ακτίνες στη λίμνη και κείνη ακίνητη, ολοφώτεινη, τις ανακλά στη σκάλα και στο πρόσωπό μου. Μια σπείρα από σκαλοπάτια μαζεύει τώρα όλο και περισσότερες ακτίνες, καθώς τρέχω προς το πατάρι μου. Όλα τα χρώματα της ίριδας με τυλίγουν, δίνοντάς μου τόση αλήθεια πολύπλευρη. Φτάνω στο πλατύσκαλο και στέκομαι μια στιγμή, ξεκρεμώ το κλειδί απ' το λαϊμό μου. Το φως όλο και δυνατότερο συγκεντρώνεται στη βάση της σκάλας, γυρνά και γυρνά αναριχόμενο προς το μέρος μου. Είμαι βουτηγμένος στην υγρασία του φανταστικού. Από τη ζέστη του ήλιου που ξεπρόβαλε επιτέλους, σημαίνει η λήξη της σημερινής νύχτας. Ανοίγω την καταπακτή και μια βεντάλια φώτων τινάσσεται πίδακας στο σκοτεινό μου πατάρι. Τα χρώματα στροβιλίζονται και γεννάνε καινούργια το ένα μέσα στο άλλο καθώς πλέκονται. Μωβ, βαθυκυάνο μπλε, κυανό γαλανό, πράσινο, κίτρινο, πορτοκαλί, κόκκινο. Μια βεντάλια χρωμάτων ξημερώνει στο σκοτάδι.

Το νησί των Χούλαγ δεν θυμάται, αλλά μπορεί να φαντάζεται. Τη νύχτα ονειρεύτηκα πως ήρθες να πάρεις τη θέση μου στη βάρκα. Αφού δεν θυμάμαι ποτέ... ίσως και να 'ρθες σπ' αλήθεια κάποτε!

“Επιστροφή σε εφιάλητη”

Είδα κάποιον να τρέχει και να ζητάει βοήθεια, σε μια πόλη που ζήταγε έναν ήρωα.

Ο ανόητος, ήταν ο ίδιος ο ήρωας που έψαχνε η πόλη για να τη σώσει. Και ήταν ο πιο κυνηγημένος από οποιοδήποτε πλάσμα που συνάντησα μέσα στην ιστορία. Ξάπλωσε στην κουκέτα του ψηλά. Κάτω, το κρεβάτι ανήκε σε αυτόν που ήταν ανείπωτος σε όλη την ιστορία. Αυτόν που ήρθε να αντικαταστήσει ο ήρωας; Αυτόν που ήρθε να βρει, να βοηθήσει; Ή μήπως αυτόν που έπρεπε σαν ξυπνήσει, να παρατηρήσει πως έλειπε;

Ίσως να ‘ταν ο μόνος του σύμμαχος πια σε αυτήν την πόλη. Θυμήθηκα πως η σκέψη μου την στιγμή της φρίκης ήταν “καλύτερα που ήρθα μόνος, πρέπει να ‘μαι κάποιος ήρωας”. Φαντάζομαι κάποια όνειρα σε στοιχειώνουν γιατί απλά τα φοβάσαι, και ίσως γιατί αυτά σε φοβούνται μήπως δεν τα καταλάβεις.

Κεφάλαιο 1.

Κράτησα τα πόδια μου σε γωνία απ’ το υπόλοιπο σώμα, με τα γόνατα να στέκουν όρθια, τα πέλματα να ακουμπάνε το στρώμα. Αν τα τεντώσω στην ευθεία θα κοιμηθώ. Αν τα τεντώσω θα με τραβήξει από αυτά. Πέρασαν οι ώρες κι εγώ κουρασμένος προσπαθώ να ξεχάσω το δαίμονα του δωματίου. Δεν υπάρχει αυτός, που εδώ μέσα μαζί του σκέφτομαι.

Σηκώνομαι μέσα από τον ύπνο και κάποιος μου ψιθύρισε να τον ακολουθήσω. “Έλα να δεις τι ξέχασες”. Έβαλε τα χέρια του στο πάνω μέρος του κρεβατιού, με τα μάτια του να αφήνουν σημάδι στο μαξιλάρι μου. Η φωνή του, φέρνει μια μια τις περιπέτειές μου· με λύτρωνε κάποτε νόμιζα και σήμερα τέρας με ταράζει. Εκεί ψηλά στα γόνατα που δεν τέντωσαν από το φόβος τους, ο παρατηρητής μου με φώναξε. “Αφέντη ξύπνα”. Το ήξερα πως δεν έπρεπε να κοιμάμαι σε τέτοιες καταιγίδες. Παίρνω μια γουλιά θαλασσινό νερό εδώ πάνω και σκέφτομαι να κατέβω. Ακόμα νύχτα και ο αέρας σφυρίζει σαν σειρήνα που με θέλει να τσακιστώ στα βράχια της. “Ηρωα έλα να με σώσεις στην πόλη μου”. Αυτό μονάχα είτε η φωνή. Τα χέρια μου γραπώνονται από τα σκοινιά, αρχίζω να κατεβαίνω. Ρίχνω μια ματιά κάτω. Έφυγες.

Απόψε κατέβηκα από το διώροφο, και ήταν από τα χρόνια που ήξερα πως είχαν φύγει πίσω μου και μου έδωσαν γνώση. Εκείνα τα όνειρα, που από εφιάλτες, γίνανε λογοκριμένη καθημερινότητα. Έμαθα να καταλαβαίνω σιγά σιγά τότε οι αισθήσεις μου ξεγελιόνταν, για να ζουν σε αυτά που απαγορεύεται. Μνήμη και μνήμη. Και οι δύο είναι το ίδιο; Αφού τις έχω κάπου στο κεφάλι μου, να καταλαμβάνουν εξίσου η κάθε μια το χώρο της, άσχετα αν η πρώτη είναι γνωστή σε όλους. Η άλλη όμως, είναι τόσο προσωπική. Η μνήμη που σε κάνει να αισθάνεσαι εξόριστος, όταν με ανοιχτά μάτια, προσπαθείς να καταλάβεις γιατί θες να θυμηθείς αυτήν τη μνήμη· αυτήν που θυμάσαι, μόνο όταν κοιμάσαι.

Έρχομαι να σας σώσω. Τα πόδια μου ξυπόλητα στα νερά της βάρκας. Θα φτάσω στην πόλη και θα χω επιστρέψει πριν ξημερώσει. Ένα συρτάρι στη μέση της θάλασσας με περιμένει. Μια χαραμάδα άφησε για μένα να πλησιάσω. Και στον καθρέφτη, πίσω του το δωμάτιο, ακίνητο περιμένει. Ένα κρεβάτι στον αέρα, που έμεινε άδειο και μια σκάλα παιδική, υπόσχεται να κοπεί στα δύο σαν μεγαλώσει ο αφέντης. Ένα ίδιο δωμάτιο πιο πέρα, στέκει και μετρά. Το κατάρτι έσπασε και ακουμπά στη στεριά. Ο ήρωας, περίμενε να περάσει στην πόλη απ’ το συρτάρι.

Μια χαραμάδα μένει να τον δεχτεί στην πύλη, αλλιώς ξύλινη η θάλασσα σαν πάτωμα, και σεντόνια τα σκαριά που πλέουν, σκαλιά τα σκοινιά στο παρατηρητήριό μου. “Πλησίασε” ψιθύρισε ο καθρέφτης.

Κοιτά στη σχισμή του συρταριού και βλέπει την πόλη να στοιχειώνει, και το κρεβάτι ξανά να σκαρφαλώνει χρόνια πίσω στον αέρα. Δυπλό κρεβάτι στο ύψος, με μια σκάλα να γειμίζει πρόσωπα το δωμάτιο. Ένας δαίμονας μου έπιασε τα πόδια και με τράβηξε στο ίσιωμα. Τα χέρια του άφησαν σημάδι στο μαξιλάρι μου. “Σήκω και έλα να με βρεις στην άλλη μεριά του δωματίου”. Και το ξύλο πότισε ξανά νερό και τα σεντόνια γίνηκαν αέρηδες, ιστορίες σέρνουν. “Αφέντη γύρνα στο κρεβάτι σου και δες το σωσία σου, να κοιμάται με γυρισμένη πλάτη”. Τα χέρια μου ακουμπώ στο σκέπασμά του και του ψιθυρίζω να με ακολουθήσει. Αφήνω την πόρτα μου να τρίζει από το ρεύμα και προχωρώ στο διάδρομο. Τα ξύλα κάτω από τα πόδια μου λυσάνε, η θάλασσα γρυλίζει να γυρίσω. Η άλλη πόρτα στην άκρη των βράχων ανοιχτή, ο διάδρομος σκοτεινός. Καθώς περνώ απ’ έξω, γέρνω από τη βάρκα να κοιτάξω στο δωμάτιό του, μα το παρατηρητήριό του έρημο χτυπά στα χέρια του δαίμονα. “Έχει φύγει” μου σφυρίζει ξανά. “Έχει περάσει μέσα”.

Μια χαραμάδα ανοιχτή η πύλη κι εδώ μέσα. Ένα σπίτι στοιχειωμένο. Δυο κάμαρες. Ένας δαίμονας τη μάσκα του στη φωτιά πετά κάθε βράδυ και μια θάλασσα φωτίζει. Συνεχίζω να προχωράω. Αστράφτει μες τη νύχτα και το συρτάρι αρχικά να ανοίγει, μεγαλύτερο κι απ’ το δωμάτιο γίνεται. Η θάλασσα κυλά μέσα του, τα νερά πέφτουν στο σκοτάδι. Υγρός καθρέφτης μπροστά, με τραβά σαν καταρράκτης. Πίσω ο διάδρομος ακίνητος και τα ξύλα στη θέση τους στο πάτωμα, οι πόρτες στα δωμάτια μας μισάνοιχτες και τα κρεβάτια μας άδεια. “Έχει φύγει ήδη” μου σφυρά ξανά ο άνεμος. Ένα διώροφο κρεβάτι κόπηκε στα δύο και τα ξύλα του κάνανε δυο κόσμους. “Ηρωα μπες μέσα”. Με το κούτελο βρεμένο, σε μια τρικυμία νυχτερινή, σε μια κουρασμένη προσπάθεια, κράτησα τα γόνατα όρθια στη βάρκα μου, έδωσα δύναμη με τα χέρια στα σκοινιά της. Έπεσα μέσα σε ένα ξύπνημα. Ο καθρέφτης έκλεισε πίσω μου, συρτάρι που αφήνει μια χαραμάδα να γυρίσεις νυχτερινή, και η θάλασσα στο χείλος της στάζει και αφήνει σημάδια που στεγνώνουν. Κρύφτηκα μέσα της και τώρα πέφτω στο σκοτάδι της. Ένας θόρυβος κλείδωσε.

Κεφάλαιο 2.

Άνοιξα τα μάτια μου και μια πόλη με περίμενε. Μια στεριά στην άκρη της με καλωσόριζε, με έφερε ναυαγό στην ερημιά της. Κτήρια ψηλά και χαμηλά ανεβοκατέβαιναν γερασμένα. Ο ήλιος, έπεφτε πάνω στην πόλη που μάκραινε μέχρι τους ορίζοντες και της έφτιαχνε ένα πρόσωπο που έλιωνε. Αποσύνθεση ενός παλαιού βασιλείου. Η μνήμη μου, πέταξε σαν τέρας, που κάποτε φυλάχτηκε βαθιά κλεισμένο. Κάτι μου θυμίζει αυτός ο τόπος που σβήνει εμπρός μου. Η βάρκα μου κόλλησε σε μια όχθη από λάσπη μαύρη. Σηκώθηκα χωρίς να βγω από το σκαρί και το βλέμμα μου δίχως να ντρέπεται, κοίταξε τις ατέλειες αυτού του τόπου. Το τέρας της μνήμης είχε ήδη σηκωθεί ψηλά στον άνεμο, μέχρι που χάθηκε μέσα του. “Ηρθα” ψέλλισα, και όλα τα κτήρια, οι δρόμοι, όλα τα παράθυρα, προδομένα από άλλα χρόνια, γύρισαν και με κοίταξαν μονομιάς.

Τα κουφώματα φαγωμένα και βγαλμένα απ’ τη θέση τους, μου στράβωναν τα σάπια χείλη τους. Οι κουρτίνες τους σκισμένες, με ειρωνεύονταν με κινήσεις που διέταζε ο άνεμος. “Εγώ ζω εδώ τώρα” μου ψιθύρισε. Οι δρόμοι που ξεκίναγαν για την πόλη, ανοργάνωτοι και δύσβατοι, πλημμυρισμένοι σε αυτή τη λάσπη, έπεφταν μέσα της και αν τα κατάφερναν, ξανάβαιναν παρακάτω. Κρέμονταν από πάνω της τρομαγμένοι, και κείνη ακίνητη, περίμενε να τους καταπιεί. Δρόμοι, που κάποτε έδειχναν να συνδέουν αυτή την αχανή έκταση, μα σήμερα φαίνονταν να τα παράτησαν.

Γέροι που έχασαν τον περίπατό τους χρόνια τώρα, στέκονταν στα σημεία που σηματοδοτούσαν το τέλος τους. Δρόμοι αδιέξοδοι και παρανοημένοι. Όσοι δεν πνίγονταν, χτύπαγαν στα χαλάσματα των σπιτιών και άλλοι ανέβαιναν, γέφυρες κατέληγαν με τη ασφαλτο λιωμένη να κυλά, γλώσσα κουρασμένη στον αέρα που κρέμεται. Σίδερα εξέχουν σκουριασμένα και στραβά, δόντια σάπια και άχρηστα. Πλέγματα μεταλλικά, με ρετάλια ασφαλτο στη ράχη τους. Γέροι ταλαιπωρημένοι που δεν θα περπατήσουν ξανά, ακίνητοι οι δρόμοι περίμεναν το χρόνο να τους σβήσει, σαν υπόσχεση που θα τους λύτρωνε.

“Μα να, ο ήρωας ήρθε ξανά” ψέλλισα στη μνήμη, που πλέον πέταγε αόρατη σαν τέρας, σαν δαίμονας, σαν άνεμος. Και οι κουρτίνες κουρέλια, ξεχασμένες νύφες ταγμένες, με τα νυφικά τους βρώμικα και τρύπια, που αν τα άγγιζες θα λιώνανε στα χέρια σου· να τες συνέχιζαν πάντα να ειρωνεύονται, χορεύοντας έναν χορό που μάθανε πολλά χρόνια πίσω, μα για τους υποσχόμενους γάμους τους. Τώρα τον εκτελούνε σκλάβες στοιχειωμένες, στο μόνο γαμπρό που θα χουν ποτέ, το δαίμονα του κόσμου αυτού, τον άνεμο. Κινούνταν με τη χάρη εκείνη που χουνε τα πτώματα, μα με θλίψη γυναικεία ακόμα, σαν υπόσχεση που θα τις λύτρωνε. Περίμεναν κι αυτές το χρόνο να τις σβήσει. Και να ‘μαι ήρωας, να πατήσω στο δρόμο νοσταλγώ και να θαυμάσω την παλιά χάρη των παραθύρων, που στόλιζαν ψηλά τα κτήρια. “Μην θρηνείτε κόρες” ψέλλισα, μα ο άνεμος αρχίζει να θεριεύει.

Γέροι με κοιτάν ακίνητοι και νύφες με χλευάζουν κλαίγοντας και χορεύοντας. Και να οι γονείς πως λυπούνται για τις κόρες τους, τις χαϊδεύουν ξανά, σε μια κίνηση σκουριασμένη και θραυσματική. Σαν να έσπασαν στα χρόνια, και τα χέρια τους τις τύλιξαν όπως πρόλαβαν, για να τις ομορφύνουν τάχα· και οι νέοι που θα πλημύριζαν ξανά τους δρόμους κάποτε να τις καμαρώσουν. Γονείς, εργάτες μιας πόλης, που κουβαλάγανε όλου του κόσμου τα υλικά, τις τέχνες, όλα τα χρώματα, σχέδια για επέκταση αυτού του θαύματος που φτάνει ως το μάτι να χορτάσει. Μα τώρα μοιάζει εφιάλτης, τον κοιτά το μάτι μονάχα να δακρύσει· μια πόλη πεθαμένη που βουλιάζει μέσα στο μαύρο τούτο βούρκο. Αυτοί οι γονείς, σαν παράθυρα, ζωντάνεψαν θαρρώ σαν τον αφέντη τους αντίκρισαν μετά από πολλά χρόνια ξανά. Σαν να βλέπω τα κουφώματα να ισώνουν, να βρίσκουν τη θέση τους στα ανοίγματα των τοίχων, και να γίνονται και πάλι παράθυρα όμορφα. Έτοιμα να δουν πίσω από πολύχρωμες κουρτίνες τους δρόμους που ξανάνιωσαν και βρήκαν τον περίπατό τους ζωηρά, σε κάθε στενό της πόλης, σε κάθε χαραμάδα ανάμεσα στα σπίτια, ώστε κανένα παράθυρο να μην μείνει χωρίς πέρασμα, κανένα συντρίμι μη και δεν ορθώσει, αφού μια υπόσχεση τα λύτρωσε. “Ο ήρωας ήρθε ξανά δαίμονα! Σφύριζε όσο θες στ’ αυτιά μου. Ήρθε ο αρχιτέκτονας ξανά αυτής της πόλης”.

Άφησα τη βάρκα μου στην όχθη κι βάζοντας το πόδι μου στη λάσπη, βούλιαξα σχεδόν μέχρι το γόνατο. Μεγάλα βήματα, αργά, θα με ‘φερναν σ’ ότι απέμεινε απ’ αυτό που κάποτε είχα φτιάξει. Εδώ αρχίζω να θυμάμαι, υπήρχε μια πόλη στολίδι στα όνειρά μου. Μετά τη θάλασσα, ποτάμια κυλάνε δίπλα και κάτω απ’ τους δρόμους. Κήποι γεμάτοι χρώματα σχηματίζονται ανάμεσα τους και σε λίμνες βγάζουν. Οι δρόμοι κολυμπάνε πάνω στα νερά και άλλοι μετέωροι, υπερυψωμένοι μέχρι τα σύννεφα, ανάμεσα σε θεόρατα δέντρα. Δεξαμενές κατασκευασμένες, πανύψηλες, κρατούν τις λίμνες σε όλη την πόλη που συνεχίζει στον αέρα. Μηχανές μεταλλικές ορθώνονται και σχηματίζουν δίκτυα από στοές και τούνελ. Μηχανές έξυπνες, που αγάπησαν και ταίριαξαν στη φύση. Οικίες ζεστές, που τα υπόγειά τους βγάζουν στις ταράτσες άλλων αρχοντικών, και τα πατάρια οδηγούν σε εισόδους και αυλές ακόμα περισσότερων. Μια πόλη που σκαρφαλώνει και απλώνει προς κάθε σημείο του κόσμου. Και τα παιδιά της, πλάσματα παραμυθένια, βρίσκονταν παντού. Ανάμεσα σε αυτά τα πάρκα και τις αυλές τριγυρίζουν, στις πλατείες και στις βεράντες αγναντεύουν· απ’ τις κρεμαστές γέφυρες πηδούν, τις γέφυρες που ενώνονται και καταλήγουν χαμηλά σε δάση που ριζώνουν σε λίμνες, και

μέσα τους βουτάνε και κολυμπούν. Στα σπίτια μπαινοβγαίνουν και στις κάμαρες ξαπλώνουν, απ' τα πατάρια φτάνουν στα υπόγεια και κει ξανά σε άλλες οροφές, την πόλη τους δεν χορταίνουν να θωρούν.

Μα αυτή η λάσπη η μαύρη δεν υπήρχε. Με δυσκολεύει να διαβώ, να θυμηθώ. Τώρα αυτή πλημύρισε τα πάντα. Σαν εικόνες που λιώσανε, σαν όλα να στάξανε και να ξεχάστηκαν σε αυτό τον βάλτο, που στάσιμος βουλιάζει τα πάντα. Ανακατεμένη μούχλα και νεκρή ύλη των παλαιών δημιουργημάτων. Πάνω της νούφαρα καθρέφτες επιπλούν, αρνούμενοι να βουλιάζουν μόνο αυτοί, ώστε να καθρεφτίζουν τον ετοιμοθάνατο κόσμο που απομένει. Υπάρχει ακόμα μια πόλη, πελώρια, θεόρατη ως τα σύννεφα, μα στοιχειωμένη στο χρόνο και σάπια. Συντρίμμια ανακατεμένα, μια μνήμη που διαβαίνει μέσα σε κάθε στενό και φτιάχνει ακόμα κατοικίες, όπου κάποτε μέσα τους τα παιδιά αυτού του κόσμου ζούσαν. Μα είναι κατοικίες χωρίς τοίχους και έπιπλα, χωρίς αντικείμενα και πάνω απ' όλα, χωρίς ίχνος ζωής μέσα τους. Κλουβιά σπασμένα και διάτρητα, στις κορυφές στύλων και στα άκρα δρόμων τσακισμένων. Ανοιγματα μονάχα, που κάποτε φώλιαζαν εκείνοι, που δεν μοιάζουν με το δαίμονα τον άνεμο που τώρα περιφέρεται μέσα τους. Η εγκατάλειψη έχει ύλη, και από αυτήν χτίζεται πια ο κόσμος.

Γελάει στην απάντησή του ο άνεμος. “Δεν είσαι αφέντης πια εδώ” μου ουρλιάζει και με σπρώχνει πίσω, καθώς τα γόνατά μου λυγισμένα, δύσκολα διαδέχονται το ένα τ' άλλο, προχωρώντας προς δρόμους και κτήρια που δεν υπάρχουν πια πουθενά. Τα παιδιά θυμάμαι, τρέχανε μέχρι την άκρη της θάλασσας και με υποδέχονταν, απ' το χέρι με παίρνανε και με τριγύριζαν σ' όσα τους χάρισα. Σήμερα πνιγμένα σε αυτή τη λάσπη. Σήμερα αγάλματα τρομαχτικά απολιθωμένα, στολίζουν το βασίλειο του δαίμονα.

Και έτσι δύσκολα, αργά όπως προχωρώ, οι παλιοί χάρτες θα γυάλιζαν ανάμεσα στο μαύρο χρώμα. Σαν να έλαμπαν, η λάσπη θ' άρχιζε να υποχωρεί και κείνοι σαν από νερά καθάριας λίμνης, σαν κάποιου ήρωα σπαθί παραμυθένιο, θα θύμιζαν πως αυτός ο τόπος ερχόταν να στολίσει τη μοναξιά μας. Άπλωνα το χέρι κάθε φορά και άγγιζα μια πόρτα. Είχε μάνταλο μεγάλο, σαν από κείνα που θέλουν μια παύση θαυμαστού μυστικισμού πριν σπρώξεις για να μπεις. Μια πύλη που άνοιγε. Μια φωλιά που δέχεται τους γονείς της ξανά σπίτι τους. “Ήταν η πόλη μου”, τώρα θυμάμαι.

Κεφάλαιο 3.

Ο άνεμος φυσά δυνατά και η νύχτα παίρνει τη θέση της στον κόσμο αυτό. Τον κρύβει από την εικόνα της φθοράς που του φανέρωνε η μέρα, και όσο πιο αχνό το φως εδώ, ο βάλτος όλο και πιο μαύρος επιβάλλεται στη μνήμη. Τόπος πλημμυρισμένος, κατακτημένος από δαιμόνια. Δεν ξεχωρίζω πια στο σκοτάδι που τελειώνει το βήμα μου και που αρχίζουν οι σάπιες μορφές των χαλασμάτων. Κρύο ανεβαίνει από την λάσπη, ο σβέρκος μου ανατριχιάζει. Ψυχές φυλακισμένες ανάμεσα στα μαύρα νούφαρα του βάλτου. Ότι πεθαίνει και δεν έχει κουράγιο να αναστηθεί, θηρίο καινούργιο ξυπνά, και όσο πιο άγρια λησμονήθηκε τόσο πιο άγριο ξυπνά στην επόμενη μορφή του και ψάχνει γύρω του να ξεχάσει τον τρόπο του.

Τι επιλογή έχω εγώ; Είναι ο άνεμος που φτιάχνει τον κόσμο πια. Και ο βούρκος αυτός, δίνει πνοή στους νεκρούς που βιάζονται να εκδικηθούν. Τι είναι για μένα η εκδίκηση; Και όσο φωνάζω πως είναι το παν για τον τόπο μου που γκρεμίστηκε απ' τους δαίμονες, γιατί δεν έγινα δαίμονας ακόμα; Εδώ κάτω τα δημιουργήματά μου, σε κάποιο θάνατο δικό τους ξανά και ξανά, βρίσκονται να με κοιτάν θλιμμένα. Μα δεν ξέρω αν θα μουμίλαγαν, αν θα με αναγνώριζαν, ούτε κι εγώ εκείνα. Είναι πολλούς ύπνους πίσω, απ' όταν ήταν εκείνοι που ταξιδέψαμε μαζί στις θάλασσες εκεί πάνω· κάτω απ τον ήλιο και τις νύχτες, που όχι σαν εδώ, υπήρχαν άστρα να φωτίζουν το δρόμο.

Και σκέφτομαι όσο περπατάω βουλιάζοντας τις μπότες μου στη λάσπη, πώς να μοιάζω άραγε μετά από τόσες νύχτες; Θυμάμαι τη μορφή μου ακόμα, τον ήλιο και όλο το δρόμο για να κατέβω. Θυμάμαι κάθε φόβο εδώ μέσα που γίνηκε δράκος και κάθε δράκο πως τον σκότωνα. Πως έτρεξα μακριά πριν ξυπνήσει πιο άγριος, και πως οι νύχτες έφυγαν χωρίς να τις διαδεχτεί κανένας ήλιος, καμία μέρα και σιγουριά για το που πατάω ακόμα τώρα, σερνόμενος μια σε βάλτους, μια σε ερείπια μουχλιασμένα. Και ξάφνου βγαίνοντας από τη λάσπη το πόδι μου, σύρθηκε σε έδαφος και σ' ένα ξύλο βρήκε. Απλώνοντας το χέρι μου και αγγίζοντας την πόρτα, και σαν να με έπνιξε αυτή η τρελή θέληση για λογική εδώ κάτω, κάνω ένα βήμα πίσω και με φόρα ξανά ορμάω στο ξύλο και το σπάω.

Δεν είναι απαραίτητο πως η πόρτες βγάζουν πια από το μέσα στο έξω ή αντίστροφα. Φως δεν υπάρχει εδώ να καταλάβω που μπήκα, μονάχα αχνό από τον αντικατοπτρισμό στους καθρέφτες και τα γυαλιά εδώ κι εκεί, τα νούφαρα του βάλτου που σαν κεριά τον τάφο μας στολίζουν. Το βήμα μου συνέχισα, με τα χέρια στους τοίχους που μια έβρισκα και μια θυμόμουν πως κάποτε εκεί υπήρχαν, μα πλέον όχι. Εδώ, πριν εκείνο το πλάσμα απολιθωθεί και να τώρα στέκει στην είσοδο ακίνητο και παγωμένο, καταράστηκε τον αφέντη του, οι χώροι να 'ναι ξένοι γι' αυτόν που έφυγε, και πλάσμα στοιχειωμένο δεν έγινε σαν τ' άλλα. Δεν περιγράφονται οι εικόνες πια και δεν θα καταλάβουν τα μάτια τι βλέπουν ή τα χέρια τι αγγίζουν. Μα εγώ δεν δέχομαι την εξορία μου.

Το χέρι μου σκαλώνει σε υφές που έρχονται από παλιά. Πριν, ο χώρος αυτός ήταν δωμάτιο· όταν η θερμοκρασία του έφερνε ύπνο ανάπαυσης γλυκό και όχι ανατριχίλες απ' την υγρασία και το κρύο. Εκείνο το κρύο στο σβέρκο και στα χέρια, δεν φεύγει παρά μόνο όταν αναπολώ και θυμάμαι. Όταν σκέφτομαι πως εδώ, σ' αυτό το σπίτι ζούσε κάποτε μια γυναίκα, τότε η φοβισμένη ύλη ζεσταίνεται. Παίρνει μια παλιά οικεία μυρωδιά και μόλις τα περιγράψω όλα στο κεφάλι μου, καταλαβαίνω το χρόνο που κερδίζω. Γιατί αν έμπαινα εδώ μέσα εξηγώντας το παράλογο, που μόνο πλάσμα άγριο εδώ θα κατοικούσε, τότε έρχεται εκείνο αμέσως και με χτυπά με δύναμη. Μα τώρα στάσου μια στιγμή, εσύ φρικτέ δαίμονα αγέρα· εσύ, που ότι σκεφτώ θα το φέρεις εδώ δίπλα μου, στάσου. Ακόμα δεν τρόμαξα τόσο για να σκεφτώ. Κρύνοντας μονάχα, ζέστανά με τη φαντασία μου ποιά ζούσε κάποτε εδώ.

Ένα ξύλο ανύπαρκο πιάνω, που ήταν δοκάρι και οδηγούσε σ' ένα πατάρι κάποτε. Και να, που εδώ μια σκάλα θα 'θελε, ξανά ν' ανέβω και να φύγω απ' το υψόμετρο του βάλτου. Το πατάρι αυτό που σκέφτηκα υπάρχει! Τόσες νύχτες στο βάλτο και στα συντρίμμια, ξεχνάς πως είναι να μεταφέρεσαι σε δικούς σου χώρους. Σ' ένα πάτωμα πιο πάνω, λες και θα συνέχιζε μέχρι πάνω και πιο πάνω, ανεβαίνω! Το μυαλό μου σαν να θυμόταν την εκλεκτή του αξία εδώ στον κόσμο όπου παιδί βασίλειψα. Πως έφτασα στις νύχτας τούτης το θόλο; Που αφού φεγγάρι δεν έχει εκεί ψηλά, να βρω μια πόρτα να βγω μέχρι την παλιά μου πόλη. Να βγω και να ξεφύγω απ' τον τόπο εκείνο που ξεχάστηκε, να δω τον ήλιο που θα 'ρθει το πρωί. Και οι σκάλες λέγοντας αυτά βρέθηκαν κι εγώ τις ανέβηκα. Η σκέψη μιας γυναίκας εδώ μέσα, ζέστανε το χώρο και τοίχους έχτιζε με τη λαχτάρα μου.

Έχτισα γι' αυτήν μια αυλή υπερυψωμένη, που εδώ κάθεται και κοιτά τις στέγες μιας πόλης όμορφης. Γέφυρες τη φέρνουν πιο κοντά μ' όλους αυτούς που την θωρούν, και δρόμοι κάτω, την κάνουν πριγκίπισσα του πύργου. Ζωή γεμάτη, τα σπίτια και τα δωμάτια αντίκρου της. Λίμνες την καθρεφτίζουν και άλλα γεφύρια την χαζεύουν από ψηλά. Η έλευσή μου κάθε νύχτα τη συμπλήρωνε, τη γέμιζε με γειτονιές περισσότερες. Και ήμουν ανάμεσά τους ένα δρομάκι, σαν τα αμέτρητα που φτιάχνανε τον κόσμο, και σκαρφάλωνα στα παραθύρια τους. Ανάμεσα σε όλες τις εικόνες, εγώ ο δημιουργός, χανόμουν στα πατάρια που σας φυλάνε κόρες. Να τη, στολίζει τη βεράντα της. Και με λαχτάρα τη φώναζε κάποιος να επιστρέψει στο δωμάτιο πίσω. Ένα παιδί που μου 'μοιαζε χρόνια πριν, μην ξέροντας πως θα ξεχάσει να ξανάρθει, και σήμερα σου ψιθυρίζει "άσε με να μείνω εδώ, σ' αυτόν τον κρύο, τον νεκρό τον λόφο". Σάπια ερείπια

στέκουν πια, στη θέση της παλιάς φωλιάς σου. “Εδώ πάνω να ξαπλώσω τις νύχτες που απομένουν θέλω”. Εδώ ψηλά δίπλα στη σκέψη, πως κάποιος περιμένει. Πριν προδώσω τη φυλή μου όλη, πριν αυτός που ονομαζόταν ήρωας, τέρας μοιάσει. Αυτά τα τέρατα, που βγαίνουν μνήμες καταραμένες απ’ το βούρκο και απ’ τη θέση τους απολιθωμένα ζωντανεύουν, γιατί εμένα με κοιτάνε τέρας;

Κι έτσι γονάτισα να ξαπλώσω, μα τα χέρια μου ακούμπησαν νερά στάσιμα βρομερά και κρύα. Παγωμένα τόσο που η καρδιά μου σταμάτησε. “Όχι εδώ πάνω δαίμονα” ούρλιαξα, χάνοντας την ψυχραιμία μου που τόσο χρειαζόμουν. Κι έφυγε μαζί της και η ζεστασιά που μ’ είχε ηρεμίσει. Ήρθε ο φόβος ξανά και το κρύο στο σβέρκο, και τα χέρια μου τρέμανε, δεν μπορούσαν να κρατήσουν μέσα τους το όνειρο που πέρασε ξανά στα χέρια του δαίμονα. “Γιατί να εξοριστώ από την πόλη μου”; Δεν θέλω να στοιχειώσω εδώ και να φοβάμαι· τι μ’ ακολούθησε απ’ το βάλτο, τι είχε ξαπλώσει πριν από μένα εδώ πάνω και γέμισε μαύρη λάσπη τ’ όνειρό μου;

Στέκω στο λόφο και κοιτώ κάτω, σκαλιά γέφυρες και κτίσματα ερείπια. Το βλέμμα μου φτάνει μέχρι το βάλτο και το πρόσωπό μου βλέπω σ’ ένα νούφαρο καθρέφτη. Τίποτα δεν θυμίζει στο είδωλο, εκείνο το παιδί που στο συρτάρι έχτισε μια πόλη. Τίποτα από κείνον που τον περίμενε αυτή κάθε νύχτα, να ‘ρχεται και τον κόσμο που υποσχέθηκε, να συνεχίζει μέχρι το άπειρο του καθρέφτη. Τι τέρας δείχνει πια το νούφαρο; Πως έγινε έτσι η μορφή μου;

Πού είσαι δύστυχο παιδί, να σε σκοτώσω εγώ πάλι, πριν με σφάξεις με τα νύχια σου για την αγάπη, που περίμενες μάτια στο βάλτο. “Πού είσαι...” δεν πρόλαβα να πω κι ένα πλάσμα, μου κατάφερε ένα χτύπημα τόσο δυνατό, που με πέταξε μέχρι την άκρη του παταριού και κάτω. Κι έπεσα από όλα όσα θα ‘πρεπε να υπάρχουν εδώ χτισμένα, έπεσα ξανά, σαν τότε που άνοιξαν το λάκκο του καθρέφτη και με πέταξαν εδώ στον κόσμο των εξορισμένων. Και πέφτοντας, με μια κραυγή βλαστήμησα την αφέλειά μου να σκεφτώ ζεστασιά και ηρεμία, αφήνοντας εκτεθειμένη την νύχτα στο δαίμονα, που μ’ έριξε κάτω από το σάπιο εκείνο σωρό που νόμισα για σπίτι.

Σαν βρέθηκα με το πρόσωπο στο βάλτο, σταμάτησαν όλες μου οι σκέψεις. Πριν τη στιγμή που θα σηκωθώ να δω το πρόσωπό του, υπήρχε μια άλλη, που μέσα της αναγνώρισα τι γινόταν στον κόσμο μου. Σχημάτισε η σκέψη μια εικόνα, που με έφερνε στην επιστροφή μου νικημένο, να μην σηκώνομαι από δω που έπεσα, να μη δω τι με χτύπησε, να περιμένω με την περιήφανη μου ενοχή, να συρθεί εκείνος εδώ δίπλα μου. Υπερήφανος για το όνειρο που είδα ξανά, έστω χρόνια μετά, στα συντρίμια του. Γιατί σε άφησα να μεγαλώσεις τόσο; Ο δαίμονας με βρόντηξε από το πατάρι που ονειρεύτηκα μεγάλος πια, αργός, κουρασμένος. Αν κάνω υπομονή λίγη, θα χαθώ ξανά, μα ότι ήξερα, όλα θα ξαναρχίσουν απ’ την αρχή.

Μια πόλη διαλύεται στον άνεμο και θρηνεί, ζητώντας κυνηγημένη, κάποιον να τη σώσει. Ανόητα πλάσματα, στην άκρη αυτή του μυαλού μου σηκώθηκα ξανά, από το μαύρο μου τον τάφο. Ψάχνετε έναν ήρωα να σας σώσει, να ‘μαι, πιο κυνηγημένος από σας, στο βούρκο αυτό των πεθαμένων. Τέρμα η αγωνία και αυτό το κρύο που με έκανε να σκύβω, χάνοντας την επιβλητική εκείνη όψη που είχα στην πόλη μου. “Ο ήρωας του καθρέφτη” φώναζαν. Και ξαφνικά μετά από χρόνια, το σπαθί στην πλάτη μου άστραφτε σαν καθρέφτης στη λάμψη του. Σαν ήρωας που δεν παραδέχτηκε την πτώση του ποτέ, νιώθω με το πρόσωπο στο βάλτο, το βήμα του που πλησιάζει. Ένας εφιάλτης δεν θα υπήρχε χωρίς μια μάχη. Και να αυτός τώρα δαίμονας πλησιάζει μεταμορφωμένος. Ξέρω τι θα αντικρύσω αν σηκώσω το κεφάλι μου. Αυτό που με γκρέμισε από το πατάρι, δεν ξεχνά την υπόσχεσή μου να επιστρέψω. Ο σωσίας μου τώρα γρυλίζει ήδη από πάνω μου και ο άνεμος χαμογελά σ’ ένα παιδί που γέρασε και την εκδίκησή του περιμένει.

Τινάχθηκε απότομα ο ήρωας από τη λάσπη, με το χέρι στο σπαθί του· και μην κοιτώντας το δαίμονα στα μάτια, φοβούμενος πως θα τον αναγνώριζε, ένα χτύπημα σαν κεραυνό, στο πρόσωπο που κάποτε έβλεπε αλλιώς, κατάφερε.

Περπάτησε στις λάσπες του βάλτου χωρίς ίχνος θλίψης. “Σε βγάζω από την λήθη σου” ψιθύρισε, “πρέπει να φύγω τώρα πριν ξυπνήσεις και τέρας πιο δυνατό ορθώσεις τη μορφή σου, για μια εκδίκηση που δεν κατάφερες να πάρεις. Καλή αντάμωση στον κόσμο μας, όπου καμιά υπόσχεση δε μας χωρίζει”. Κι έφυγε στο βάθος της πόλης, αφήνοντας πίσω του μια νύχτα ακόμα.

Κεφάλαιο 4.

Πώς να περάσω τοίχους που με φράζουν; Δρόμους που δεν οδηγούν σε γειτονιές πια. Κοιτώ στην άκρη του ορίζοντα την πόλη, να συνεχίζει στοιχειωμένη και να μην έχω δημιουργία πια να δώσω εδώ μέσα. Πώς να εισβάλεις στον καθρέφτη σκέφτομαι, τώρα που δεν μπορώ να συνεχίσω. Η ζωή μέσα σε ένα συρτάρι, μου φαίνεται πλέον ασφυχτική. Μα όσο σκέφτομαι, προχωρώ ήδη στα ενδότερα και ο χρόνος μπλέχτηκε σαν να άφηνα ακόμα εκείνη την ανάσα στο γυαλί, που το θόλωνε. Σαν να σκεφτόμουν τη στιγμή, που ακόμα βρισκόμουν έξω του. Και μόλις τα δάχτυλά μου τον καθαρίσουν με μια κίνηση από τη θολούρα της ανάσας, και σκεφτώ συνηθισμένος πως είμαι ή ήμουν πάντα έξω του, θα χω ένα ζευγάρι μάτια φυλακισμένα πίσω του, να με κοιτούν σε βλέμμα που πολλαπλασιάζει τα είδωλα και να μου θυμίζουν πόσο λάθος θα χω. “Θυμήσου που βρίσκεσαι” σφυρά ο άνεμος. Και συνέχισε στο μυαλό μου να μιλά, χωρίς να βγάζει λέξη, “Ο λαβύρινθος είναι στη σκέψη. Στις λέξεις. Στο χρόνο. Και αν χώρος είναι αυτός τώρα που αισθάνονται οι αδύναμες αισθήσεις σου, τότε αφού τον αισθάνεσαι, γιατί τον λογοκρίνεις”; Αλήθεια δεν υπάρχει εδώ μέσα. Σεβασμός μονάχα για την πορεία και για όσα δεν καταλαβαίνω, μα δεν ξέχασα. Το ταξίδι μου συνεχίζω να θαυμάζω.

Όταν σαν παιδί ονειρευόμουν, πίστευα πως πύλες φτιάχτηκαν στον κόσμο μόνο. Ένας κόσμος λαβύρινθος, γεμάτος πύλες. Καθρέφτες και τίποτα άλλο. Για να κοιτάς μέσα τους και να μπερδεύεσαι για το τι κρύβουν πίσω τους. Για να αντικρίζεις το είδωλό σου και να σου θυμίζει εκείνο, τι θες να έχει μέσα ο κόσμος. Γιατί αν δεν έχει τίποτα, θα τον γεμίσει η φαντασία σου και ο σεβασμός σου σ’ αυτήν, θα τον κάνει αληθινό. Ένα ταξίδι σε λαβύρινο από καθρέφτες έφτιαξα. Και τώρα, θα ‘θελα να ζω και να παίζω μέσα του. Σαν τότε, που ήξερα καλύτερα την αδυναμία και την αξία του κόσμου μου. Πως να εισβάλλω στον καθρέφτη; Και ο άνεμος μου απάντησε, “Μα που νομίζεις αλήθεια βρίσκεσαι, αν όχι στην προηγούμενη πύλη που πέρασες”;

Ένα κορίτσι πίσω μου, με κοιτά. Σαν γυρίσω να το δω, εκείνο δεν υπάρχει. Και σαν καθρέφτες οι τοίχοι εμπρός μου, το φανερώνουν να μ’ ακολουθεί ξωπίσω. Σαν ανάμνηση ξεχασμένη και απαιτητική. Γυρνώ και κοιτώ όλο και περισσότερο, θυμούμενος κάτι απ’ την εικόνα της και κείνη να τη, όλο και καθαρότερη μονάχα στον καθρέφτη. Όλο και κοντύτερα μου, πλησιάζει με βήμα σταθερό και αθόρυβο, όπως βουβό βγαίνει απ’ τον καθρέφτη το σύρσιμό της σ’ αυτιά μου. Με απλωμένο το χέρι της με δείχνει, θέλει να με αγγίξει. Στα τοιχώματα, στους δρόμους αυτούς που περιφέρομαι τώρα ψηλά και μετέωρα, το δάπεδο διάτρητο πλέγμα που κοιτώ κάτω άλλους διαδρόμους, και βαθύτερα ακόμα περισσότερους, ένα δίκτυο δρόμων που πετά, γέφυρες που κάποτε ένωναν αυτά τα δωμάτια του κόσμου. Πόρτες στα πλάγια στέκουν μονάχες, δίχως δωμάτια να κρύβονται πίσω τους. Τα δωμάτια που γκρεμίστηκαν από ψηλά στη μαύρη λάσπη και βούλιαξαν και ξεχάστηκαν ολόκληρα μαζί με όσα κρύβανε μέσα τους. Πόρτες, που απλά δηλώνουν την ύπαρξη που χάθηκε.

Περνώ από διακλαδώσεις και αδιέξοδα, από διαδρόμους που καταλήγουν σ' αυτά τα δωμάτια. Φτάνω στο κατώφλι τους, μα φοβάμαι να πατήσω μέσα. Στέκουν εκεί μονάχα σαν παγίδες έτοιμες να τις διαβείς, δείχνοντας μια οφθαλμαπάτη στέρεου κόσμου. Σαν τον αγγίζεις, θα σε τραβήξει σ' ένα βάραθρο που βουτά σε κατάμαυρη λήθη. Στέκω ακίνητος μπροστά του και θυμάμαι αυτήν την πόλη. Δίκτυα και τούνελ ατέλειωτα, γεμάτα πλήθος από πλάσματα που κατοικούσαν μέσα σε λαβύρινθο θεμιτό, που κάποτε επιλυόταν. Τώρα το μόνο που περιμένει, είναι ακουμπώντας το, επιβεβαίωση του θανάτου του.

Και ο άνεμος αφέντης πλέον, ορίζει αυτός το μέλλον και φτιάχνει εικόνες δικές του, πάνω σε κείνες που 'κανα εγώ κάποτε. Ακουμπά και ξεχνιέται στο πέρασμά του ότι αγγίζει, φέρνει τον κόσμο που ονειρεύτηκε και βασιλεύει ήδη. Μια μαύρη λίμνη λάσπης, ένας βούρκος που όλο και μεγαλώνει από το φάγωμα του παλαιού κόσμου, που χρόνια χρειάστηκε να οικοδομηθεί. Πλημμυρίζει σταθερά και αργά ένα στοιχειωμένο καταραμένο τόπο, που κάποτε θα τον σκεπάσει ολόκληρο. Μα όχι ακόμα δαίμονα! Υπάρχει ακόμα βασιλείο εδώ πάνω.

Ένας κόσμος με έφερε σήμερα ξανά να τον σώσω. Και όπως τρέχω και πετώ πηδώντας ανάμεσα σε διαδρόμους τσακισμένους και μετέωρα υπολείμματα δωματίων, μου φαίνονται καθρέφτες οι τοίχοι που ακόμα στέκουν όρθιοι. Και μέσα τους κάποιος μοιάζει να με κυνηγά, πιο γρήγορα απ' όσο σέρνομαι. Ένα κορίτσι με τα μαλλιά στο πρόσωπο και μ' ένα φουστάνι παιδικό και φαγωμένο από το χρόνο, ξυπόλητο, με πλησιάζει σαν να πετά σε μια ευθεία, που αντικατέστησε τους δρόμους που ρίχτηκαν στη λάσπη κάτω στο βάραθρο. "Τι θες", ουρλιάζει η ανησυχία μου! Κείνο στέκεται και με κοιτά, με μάτια που κρύβονται πίσω από μαλλιά που ρίχνονται στο πρόσωπο. Ανοίγει το στόμα της τόσο, και μια στριγκλιά κάνει τον καθρέφτη εμπρός μου να αχνίζει και να τρέμει. Μα σ' αυτά μου μια σιωπή πέρασε και τα τρύπησε με φόβο. Να 'μαι ο ήρωας στην ανησυχία μου και στην αγωνία, στις τύψεις για αυτό που ξέχασα πίσω μου. Μια πόλη που την παράτησα να σαπίσει, και ο φόβος μου για την εικόνα της εγκατάλειψης με φέρνει κυνηγημένο πλάσμα να τρέχω, και στο διάβα μου να ρίχνω κομμάτια ολόκληρα που γκρεμίζονται στο κενό του βάλτου. Μια φιγούρα κοριτσιού, που πετά γρηγορότερα χωρίς να τρέχει, με απλωμένο χέρι με δείχνει και ουρλιάζει σε μια νεκρική σιωπή. Για μια ακόμα φορά την ανάμνηση επικαλούμαι, και ακούω τον άνεμο να γελά. Μόλις τη μνήμη φώναξα να με σώσει, ν' αρχίσει πάλι ξανά να διώχνει αυτό το κρύο απ' το σβέρκο μου, αυτό που αφήνει μονάχα το δαίμονα να χειρίζεται τη μοίρα στον κόσμο το δικό μου, μια φωνή ήρθε από πίσω μου και όχι από το είδωλο εμπρός μου.

Στα διάτρητα πλέγματα που απέμειναν στα γεφύρια, στους δρόμους τους λιωμένους, τα πόδια μου κινώ και δεν κινούμε όμως, παρά λίγες σταγόνες χρόνου πιο πέρα' αργά, σαν τα χρόνια που έπεσαν, και η φωνή πίσω μου μεγαλώνει. Το χέρι της πλησιάζει, μα εγώ δεν μπορώ να γυρίσω να την κοιτάξω. Το είδωλό έσβησε από τους τοίχους, που καθρέφτιζαν το κορίτσι εκείνο που μ' ακολουθούσε. Με έπιασε από τον ώμο, κι εγώ σταμάτησα να κινούμε, στο χρόνο να παλεύω να προχωρήσω. Οι δρόμοι, γέμισαν τις διάτρητες καταστροφές τους. Τα δωμάτια που θάφτηκαν στη λάσπη, σκαρφάλωσαν ξανά για λίγο στις θέσεις τους. Οι πόρτες άνοιγαν να με δεχτούν σε ιστορίες γεμάτες κι ολοζώντανες.

Και το κορίτσι πίσω μου με ρώτησε, με κείνη τη φωνή που με περίμενε κάθε βράδυ στο πατάρι μας, με κείνη την ζέστη που με τύλιγε το σώμα της σαν στεκόταν στη βεράντα και κοιτούσε τι δημιουργησα για κείνη, με μια φωνή σαν από όνειρο ξεχασμένο, με ρώτησε "θυμάσαι"; Κι εγώ τα μάτια μου άνοιξα από ενοχή βαριά, σαν πόλη που πέφτει σ' ένα υγρό τάφο σαν βούρκο, και η φωνή μου θέλησε να της απαντήσει. Μα μια κραυγή τέρατος βγήκε απ' το στόμα μου μόνο, και κείνη τινάχθηκε σαν πλάσμα νεκρό, στο άπειρο που έφτανε αυτή η πόλη.

Τότε την υπόσχεση θυμήθηκα και την κατάρα. Οι χώροι να 'ναι ξένοι για αυτόν που έφυγε και δεν έγινε πλάσμα στοιχειωμένο σαν τα άλλα. Σαν ξένος, δεν περιγράφονται οι εικόνες και δεν θα καταλάβουν τα μάτια πια τι βλέπουν, τα χέρια τι αγγίζουν.

Ύστερα έφερα τον εαυτό μου σε κάποιο δρόμο, που δεν έφτανε μήτε σε τοίχο ή κάποια πόρτα, αλλά στον άνεμο ανέβαινε, κρεμόταν πάνω απ' το βούρκο. Ένα μετέωρο σανίδι ή ένα δάχτυλο που έδειχνε στον απέραντο ορίζοντα, ένα δρόμο που κάποτε έφτανε σε δική μου δημιουργία. Στάθηκα εκεί στην άκρη του, κοράκι στο κλαδί πένθιμου δέντρου, πάνω από τα μνήματα του κόσμου. Ο άνεμος σφύριζε θρίαμβο από πάνω μου. Σαν τέρας που άγαλμα στόλιζε τα γείσα των σκεπών, από πόλεις αρχοντικές γεμάτες ζωή. Με ρώτησε πριν πέσω στο κενό μονάχος "ποιόν ήρθες να σώσεις ανόητε";

Εκεί στην πτώση του, ανάμεσα σε κτίσματα που κάποτε αναγνώριζε και δρόμους που έφτιαχναν ιστορίες, παράθυρα που άνοιγαν νέες εικόνες, πόρτες που ήταν πύλες για άλλους κόσμους, ανάμεσα σε χαλάσματα και αναμνήσεις, ο ήρωας έπεσε σε ένα βάλτο μαύρο, σαν ζύπνημα από εφιάλητη.

Σαν ζύπνησε και τινάχθηκε από το κρεβάτι του, είδε το σωσία να χει σηκωθεί και κείνος από το δικό του. Συναντήθηκαν στο διάδρομο. Οι πόρτες των δωματίων τους έμειναν ανοιχτές. Και όταν ρώτησαν ο ένας τον άλλο τι ονειρεύτηκαν τη νύχτα, χαμογέλασαν μαζί και είπαν και οι δύο "έναν ήρωα που με έσωσε, έναν άνεμο που μου θύμιζε πως να γυρίσω".

Γύρισαν στα δωμάτιά τους όπως κάποτε, όταν ήξεραν ότι στ' όνειρό τους, ο ένας τον άλλο τρόμαξε. Όταν ήξεραν ότι στ' όνειρό τους, ο ένας τον άλλο έσωσε. Είδαν όπως κάποτε, μετά από χρόνια ξανά... έναν γλυκό εφιάλητη.

Τέλος

Η ανάγκη του σώματος για ανύψωση, η ανάγκη για επίπεδα που να προσεγγίζουν το “πέταγμα” και τις κορυφές της φύσης, προσγειώνεται από τις περιορισμένες απαντήσεις του ανθρώπου. Οικονομικά και ρεαλιστικά-λειτουργικά βαφτίζονται τα αίτια που μένει καθηλωμένος στην επιφάνεια της γης, ή σε κουτιά που το ένα τοποθετείται συμμετρικά στο άλλο.

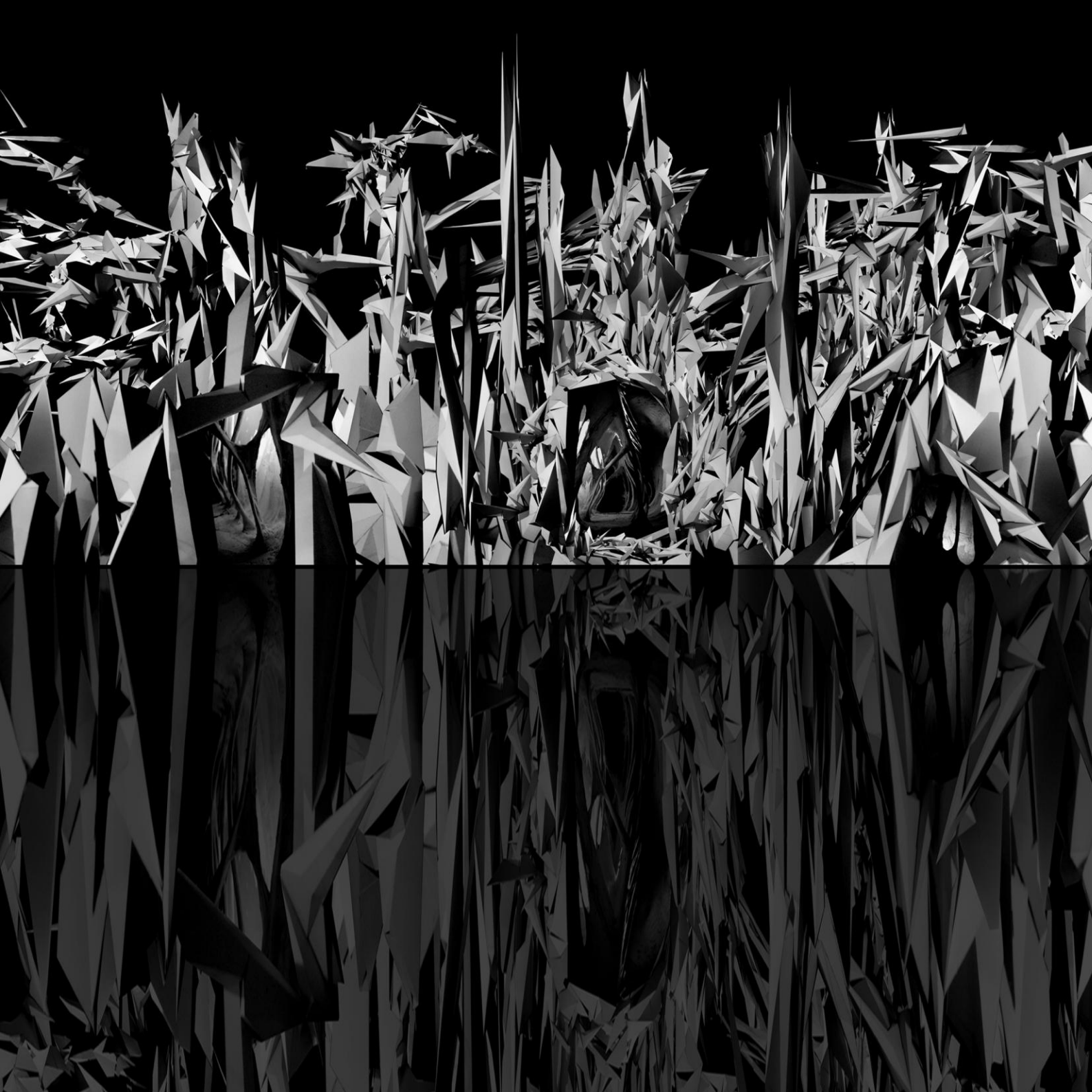
Η ανικανότητα λουπόν για χωρική αλλά και ψυχική ανύψωση, βρίσκει την απωθημένη της απάντηση στην κατάβαση. Ένα λαγούμι της γης που χτίζεται άτακτα σαν διαδρομή ζώου και εντόμου, χωρίς κανόνες, και που στην πορεία της αναδιατυπώνει τον ορισμό της ανύψωσης, λες και τώρα ανεβαίνει προς τα κάτω, αφού της απαγορεύτηκε το επάνω.

Εκεί κάτω στο σκοτάδι που λόγο του σκοταδιού ακριβώς, τα πλάσματα της σκιάς αναπτύσσουν νέες δεξιότητες σαν να έβρισκαν φως όπου επιθυμούσαν. Εκεί δίπλα στο φως χάνεται και η ανάγκη και γνώση για ορθοκανονικό σύστημα αξόνων. Χάνοντας την αίσθηση προς τα που σκάβεις, το κάτω πάνω και πλάι ρυθμίζονται διαφορετικά και εξαλείφουν ασυνείδητα τα όρια του κόσμου. Μια διαδρομή που δεν ξέρουμε αν ανεβαίνει, αν κατεβαίνει, αν φράζει ή αν ανοίγει πέρασμα, αν είναι τοίχος ή πόρτα, ή αν είναι στέγη ή δάπεδο, είναι μια διαδρομή που με έναν παιγνιώδη τρόπο ξεχνά ότι μπήκε στην διαδικασία αυτή, από την έλλειψη του στέρεου επάνω χτισμένου κόσμου. Βγαίνοντας από τις τρύπες τους οι άνθρωποι τρωκτικά, θα αρχίσουν να χτίζουν το ίδιο και στον επάνω κόσμο. Μην έχοντας διαχωρίσει ξεκάθαρα πλέον το επάνω με το κάτω, συνεχίζουν την κατασκευή χώρου τους. Τα λαγούμια θα δώσουν την συνέχειά τους σε γέφυρες και σκάλες. Κατασκευές που με βάση την ιδιαιτερότητα του κάθε μονοπατιού θα γίνονται συγχρόνως εξέδρα, οροφή, τοίχος. Οι κανόνες που έδωξαν την αντίληψη προς τα περιθώρια, έρχονται τώρα να απειληθούν από τις ελευθερίες της επαναστατημένης εγκλωβισμένης λογικής. Λειτουργικό είναι το κάθε τι που έχει πυγή σε μια απώθηση και περιορισμό. Οι έντονες γωνίες και τα θραύσματα από τα συσσωρευμένα υλικά του κόσμου που έλεγε πως θα χτίσει ορθοκανονικά γεωμετρικά και γυαλιστερά, έρχονται τώρα να του επιτεθούν και να φτιάξουν μια ενδιάμεση ανακωχή, αφού είναι αναπόφευκτο τα απωθημένα και εγκαταλελειμμένα να επιστρέψουν.

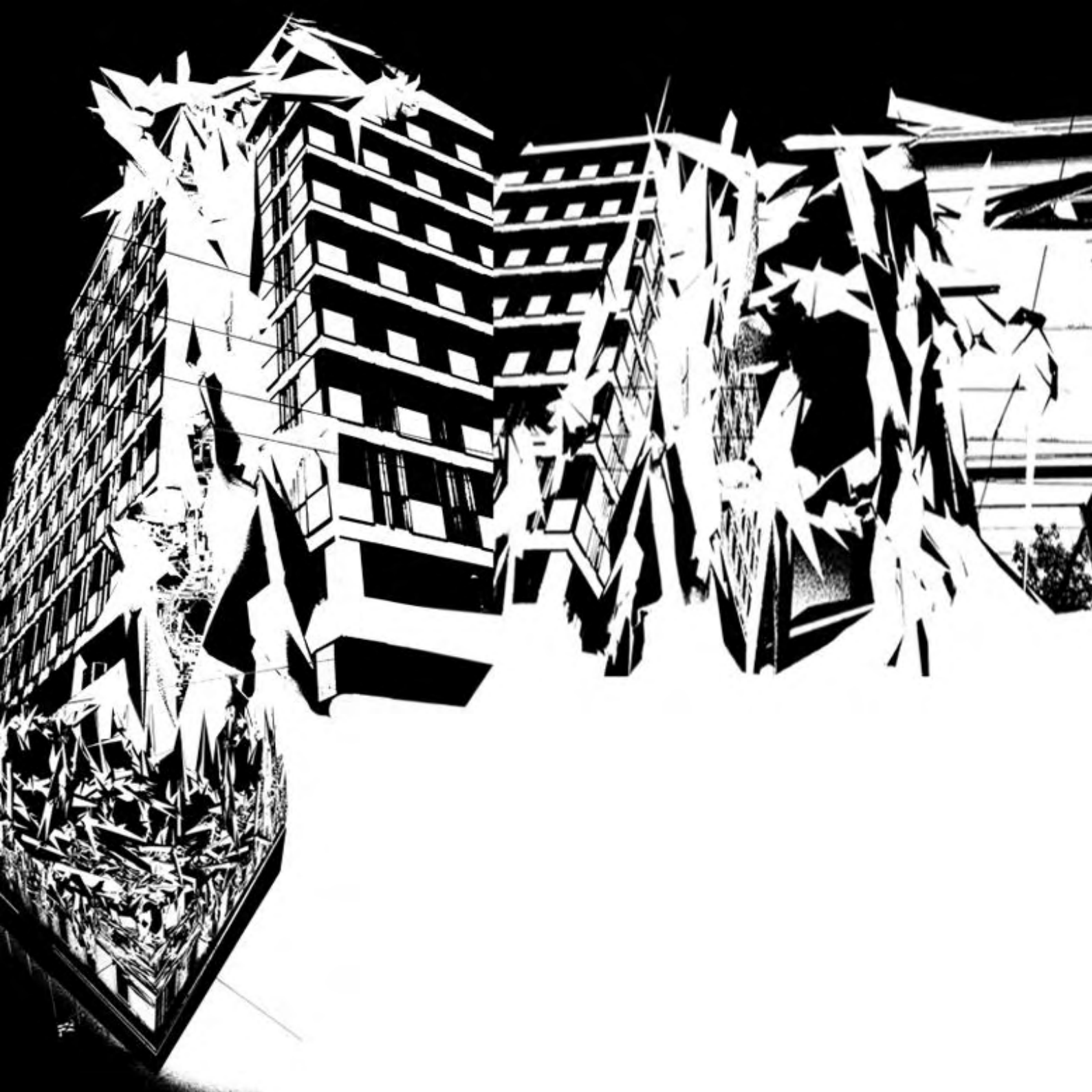
Τα σχήματα της φύσης και των απαγορεύσεων του σύγχρονου ανθρώπου, έρχονται να τυλίζουν τα επαναλαμβανόμενα και τυποποιημένα, μετρημένα σε κλίμακα, λειτουργικά κατά τα άλλα, εχθρικά για τα όνειρα σχήματα. Ένα σχήμα σαν το βράχο, άγριο σε επιφάνεια, με οξείες και κοφτερές ακμές, με πορείες τεμνόμενες. Ένα σαν και του νερού και της υγρασίας, καμπυλωτό και παρασιτικό, απορροφητικό στις επιφάνειες. Μια αλληλουχία και ανάπλαση σαν του φυτού, τυλιγώμενη και αναρριχώμενη ανάμεσα στα σταθερά νεκρά στοιχεία. Κατασκευές επηρεασμένες από απαγορεύσεις και ασυνείδητες έπειτα ονειροπολήσεις. Όταν χτίζεις στον ύπνο δεν ακολουθείς ευθείες και κανόνες, μήτε κλίμακες και μέτρηση. Αυτά έρχονται μονάχα για να βοηθήσουν την φαντασία να υλοποιήσει και άρα να αποφορτίσει την ανάγκη επιθυμιών και καταπιεσμένων φόβων.

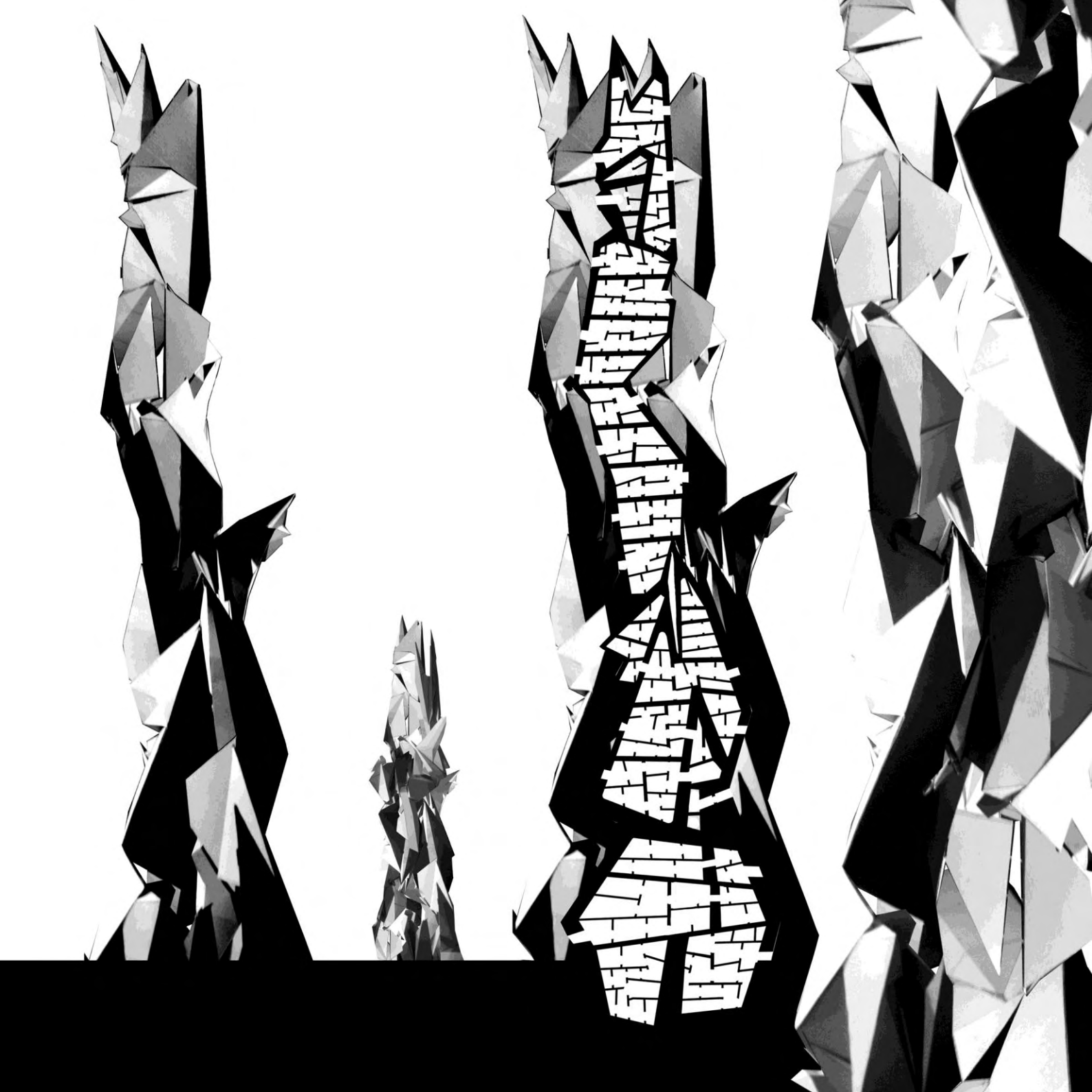
Ένα δυσκόλεμα της μορφής είδαμε πως προέρχεται από την αναγκαία διέξοδο ως επιλογή. Ένα φυτό, ένα υγρό υλικό, ένα σχήμα, μια πορεία, αν τα περιορίσουμε από κάποια κατεύθυνση, τόσο αυτά θα ορμήσουν άτακτα και διάχυτα προς κάποια άλλη. Και αν μελετηθεί η φραγή όλων των εξόδων, τότε το υλικό μέσα φυλακισμένο θα περιμένει την πρώτη διαρροή να προκαλέσει το θραύσμα από το οποίο θα ελευθερωθεί και πάλι.

Σε μια πόλη που περιόρισε τις αισθήσεις και την αντίληψη του ελεύθερου ατόμου, σε μια μεγαλούπολη που η αδιαφορία της ψυχής και του σώματος, της αντίληψης και του χώρου άρα, ήρθαν να εγκαταλειφθούν ως ερείπιο, εκεί η λύση είναι πρώτα μια επιστροφή της απωθημένης οικειότητας, και επειδή αυτή δεν θα έρθει ως οικειότητα πλέον, άρα της ανοικείωσης που θα αφυπνίσει την συνείδηση. Το οικείο έχει ανάγκη πλέον να αναγνωριστεί ως απολεσθέν μέσω έστω μιας ασυνείδητης αναγνώρισης, που δεν είναι άλλη από την θέληση και τον σεβασμό της άτακτης λειτουργίας, του δυσκολέματος στη μορφή, της προσεγγισμένης σιγά σιγά θέλησης για αλλαγή μέχρι την επίτευξη του νέου κόσμου. Μια νέα αναγέννηση της αντίληψης, μια νέα ονειροπόληση εκεί που η ψυχή και το σώμα ήταν εγκλωβισμένα.

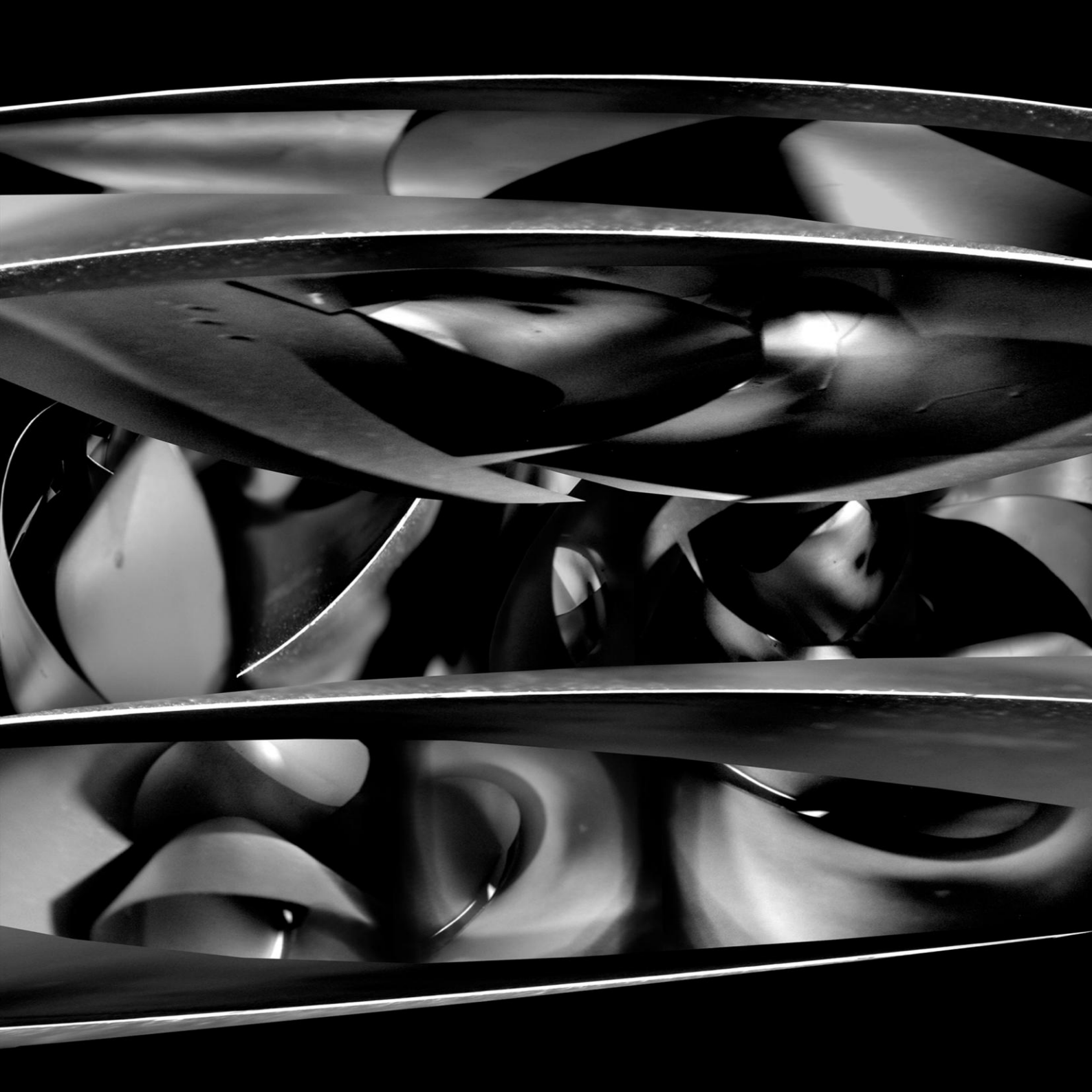

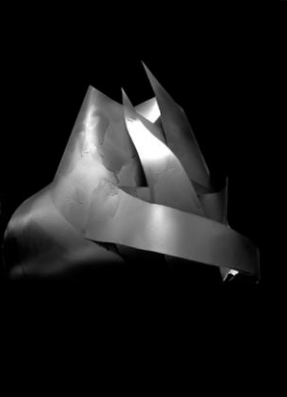
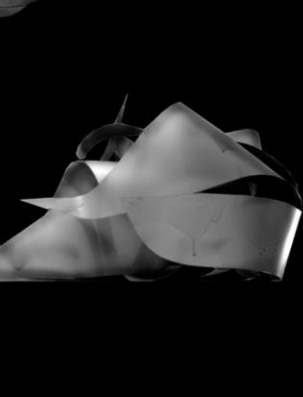
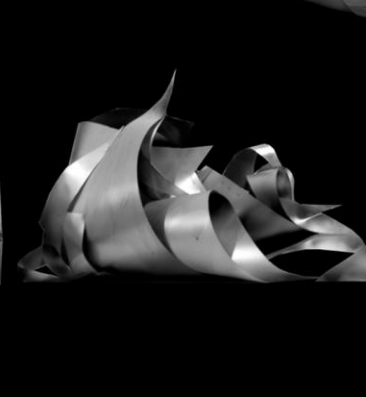
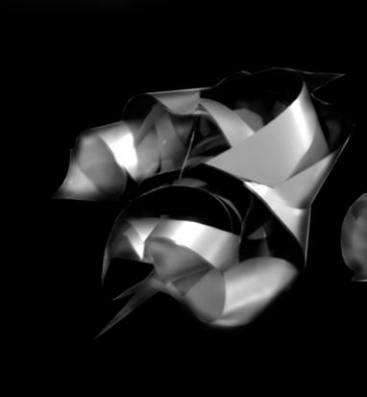
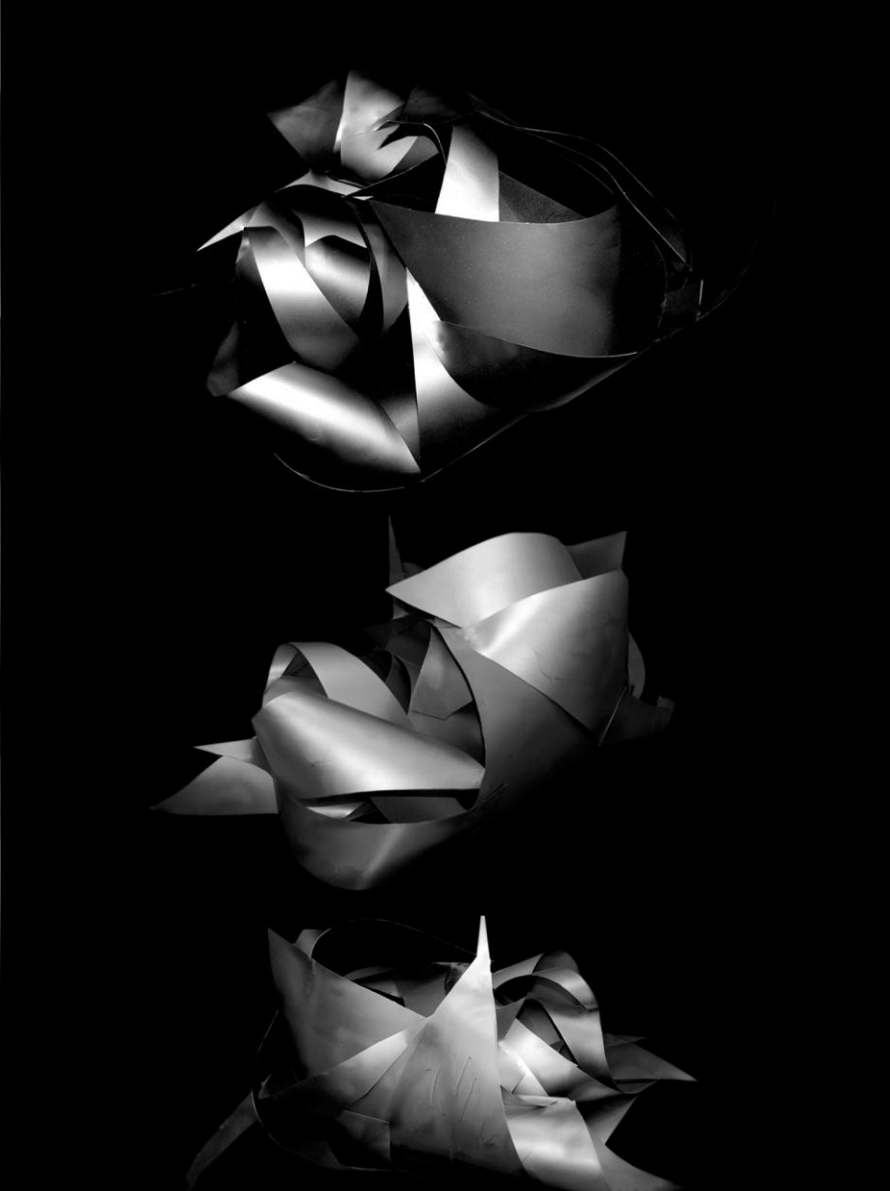

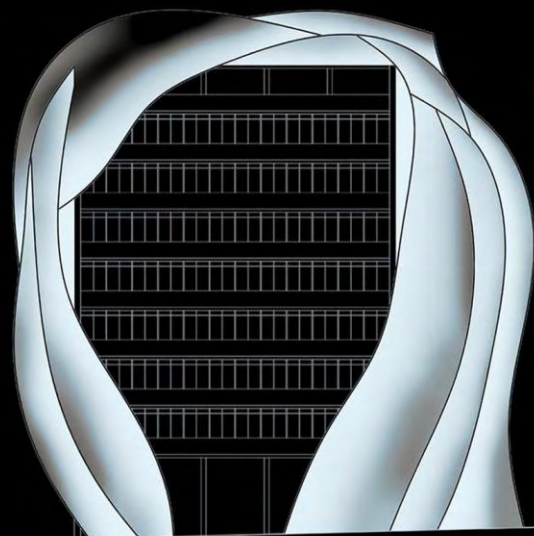

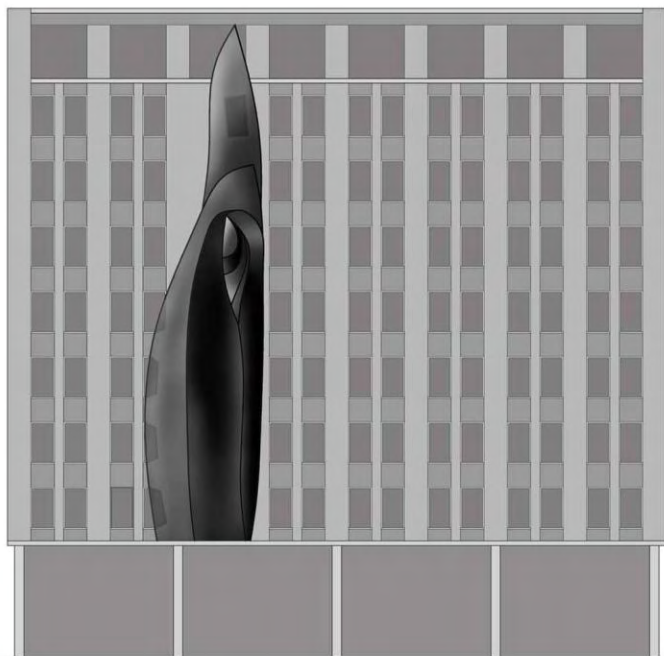
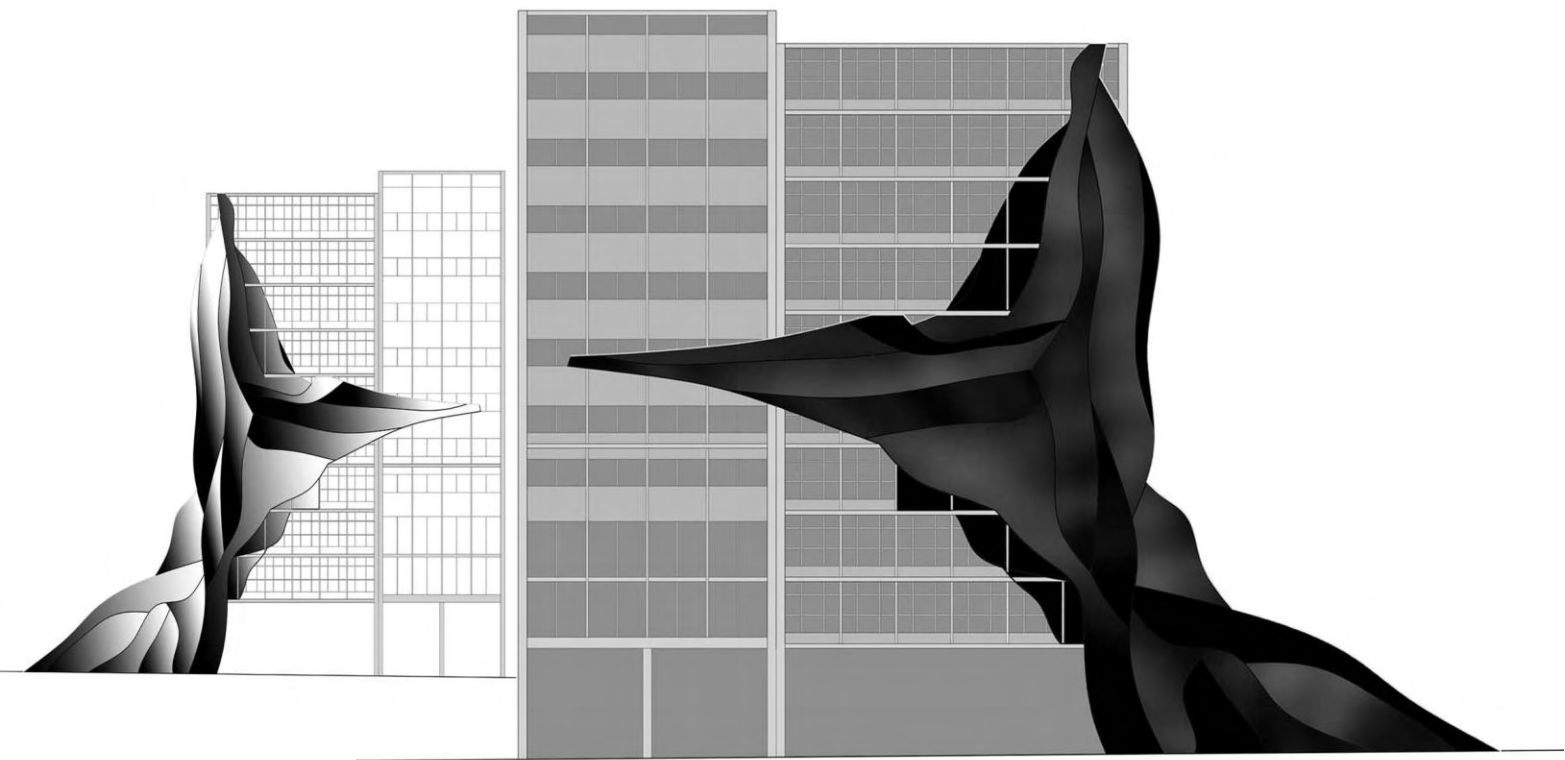

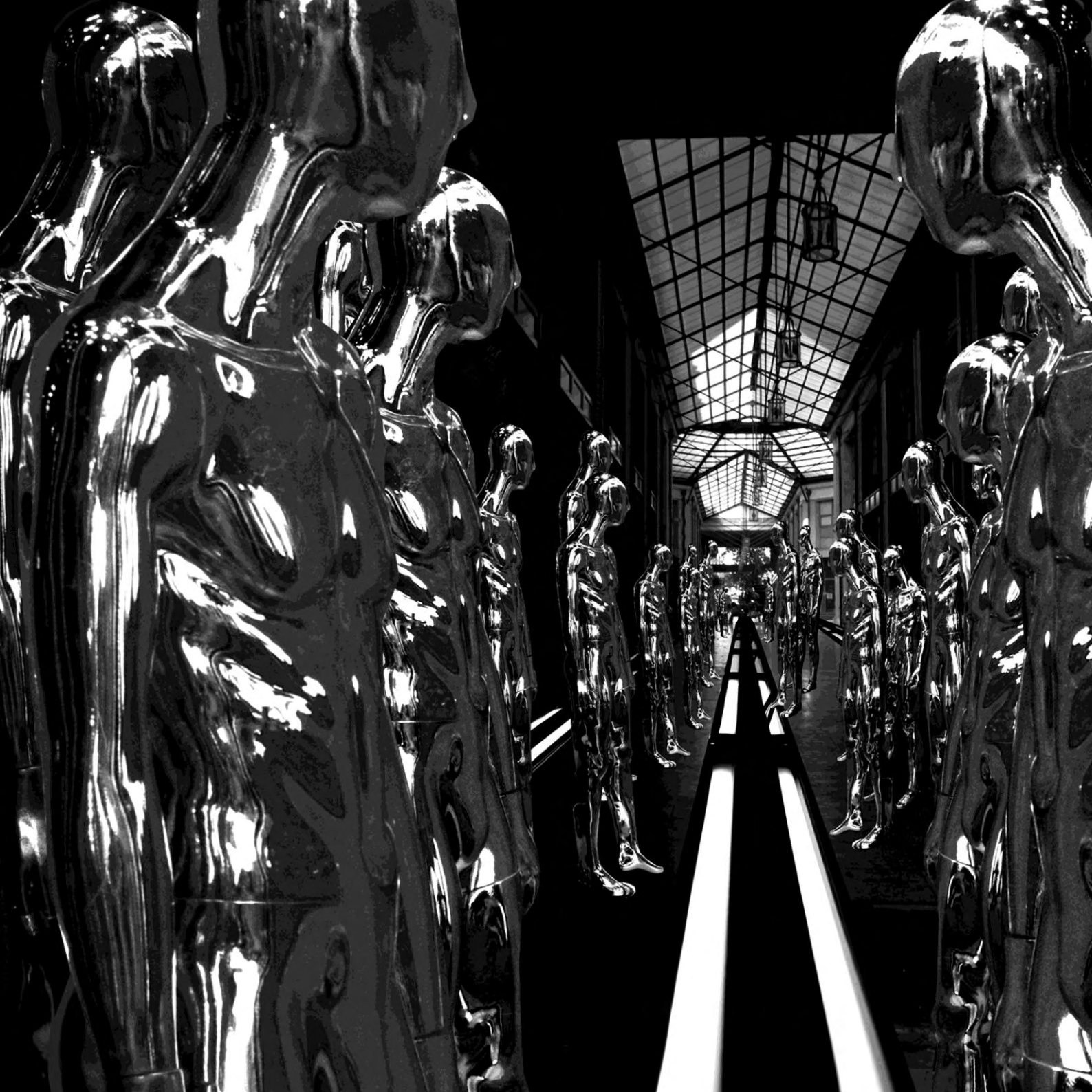

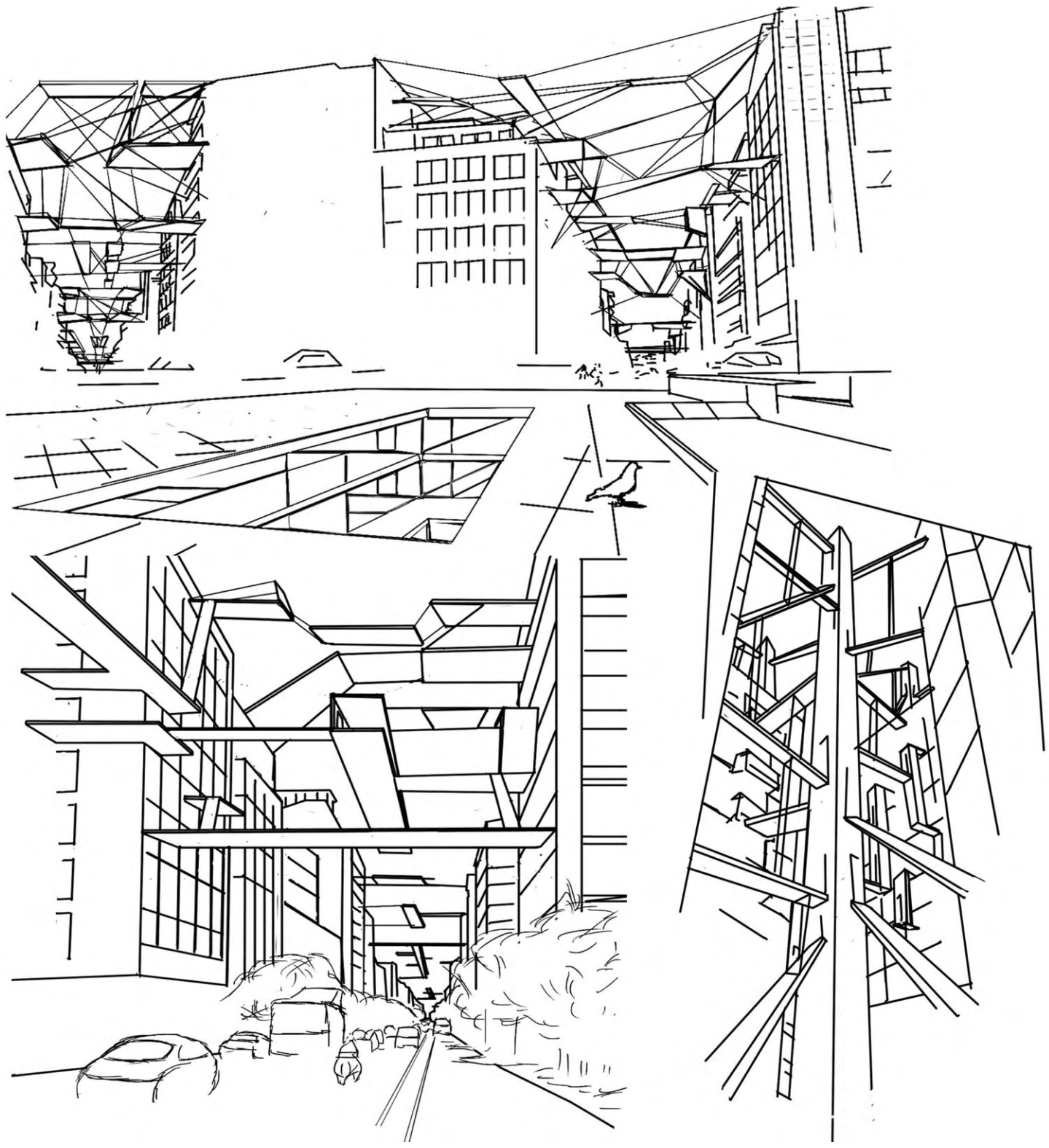

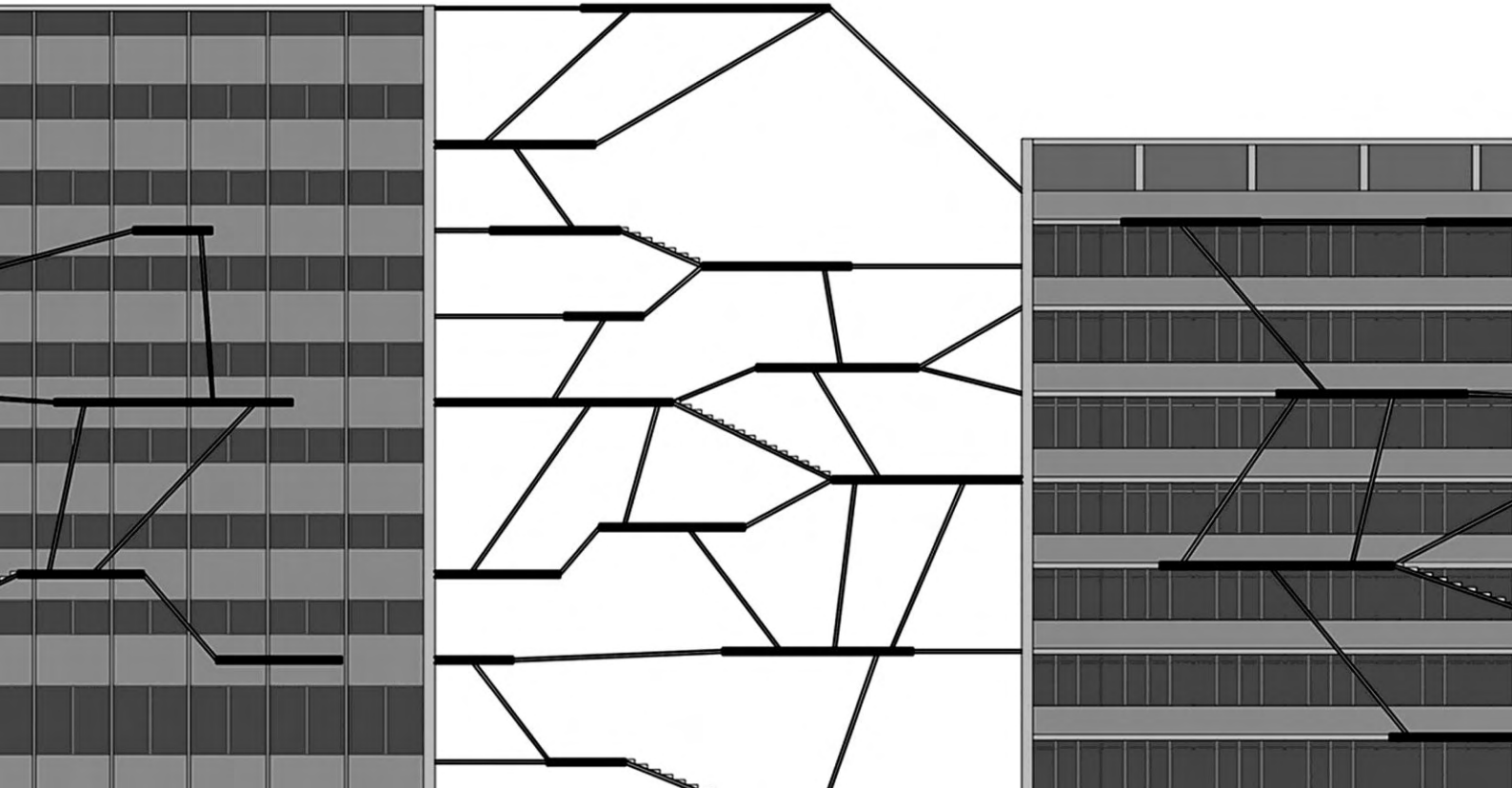
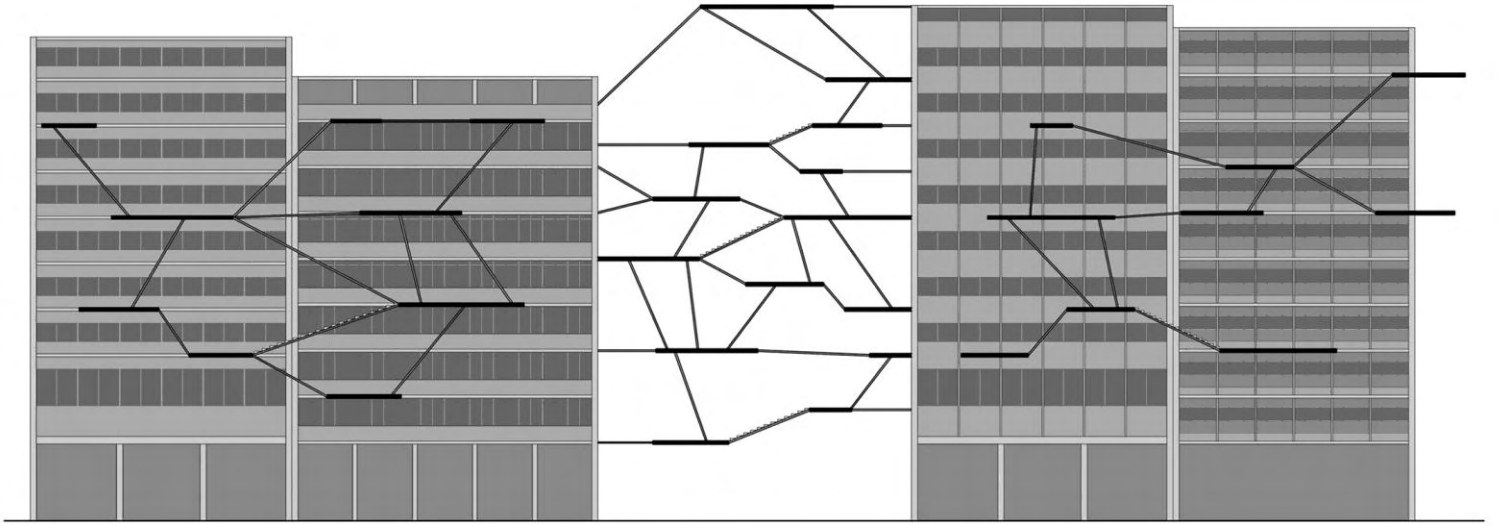

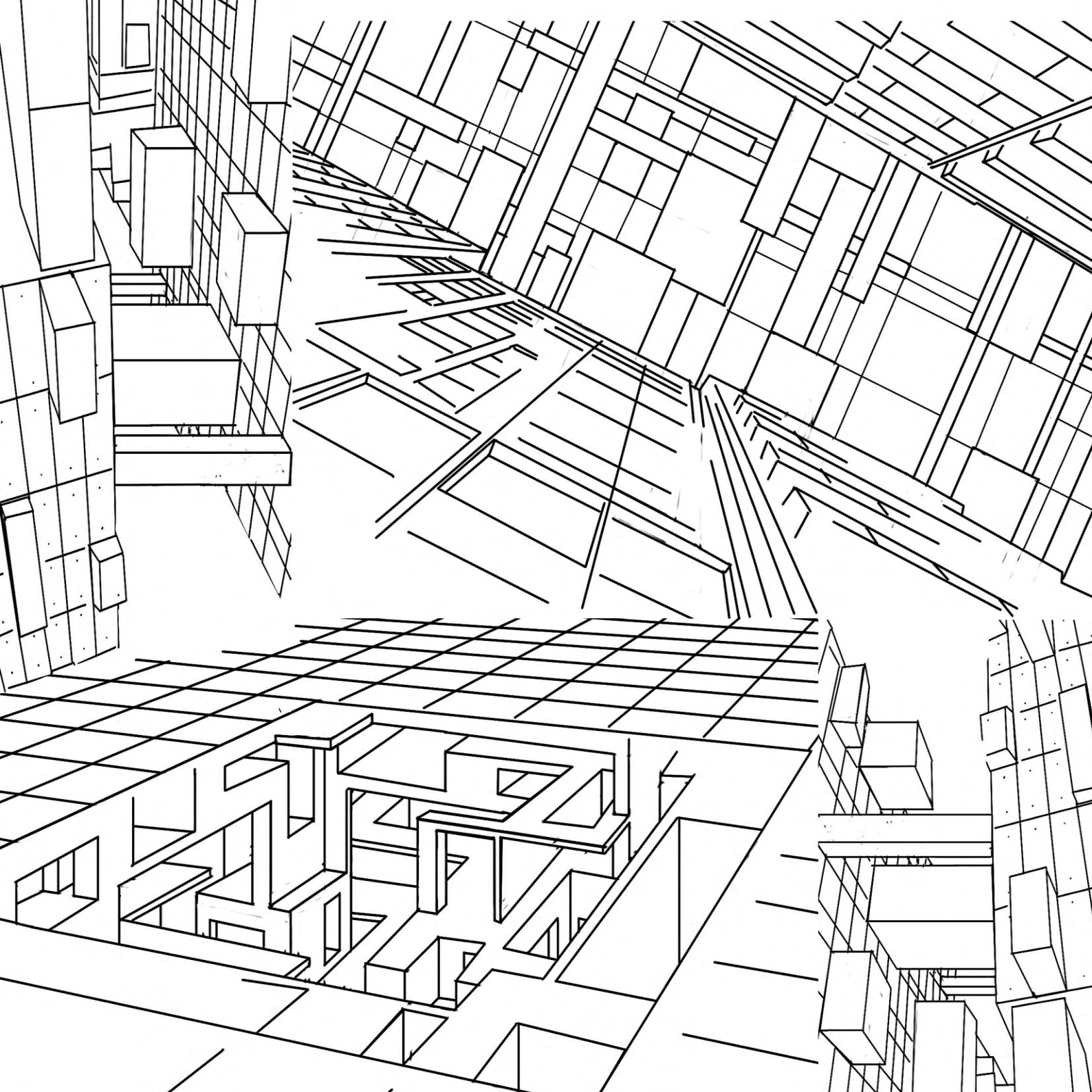

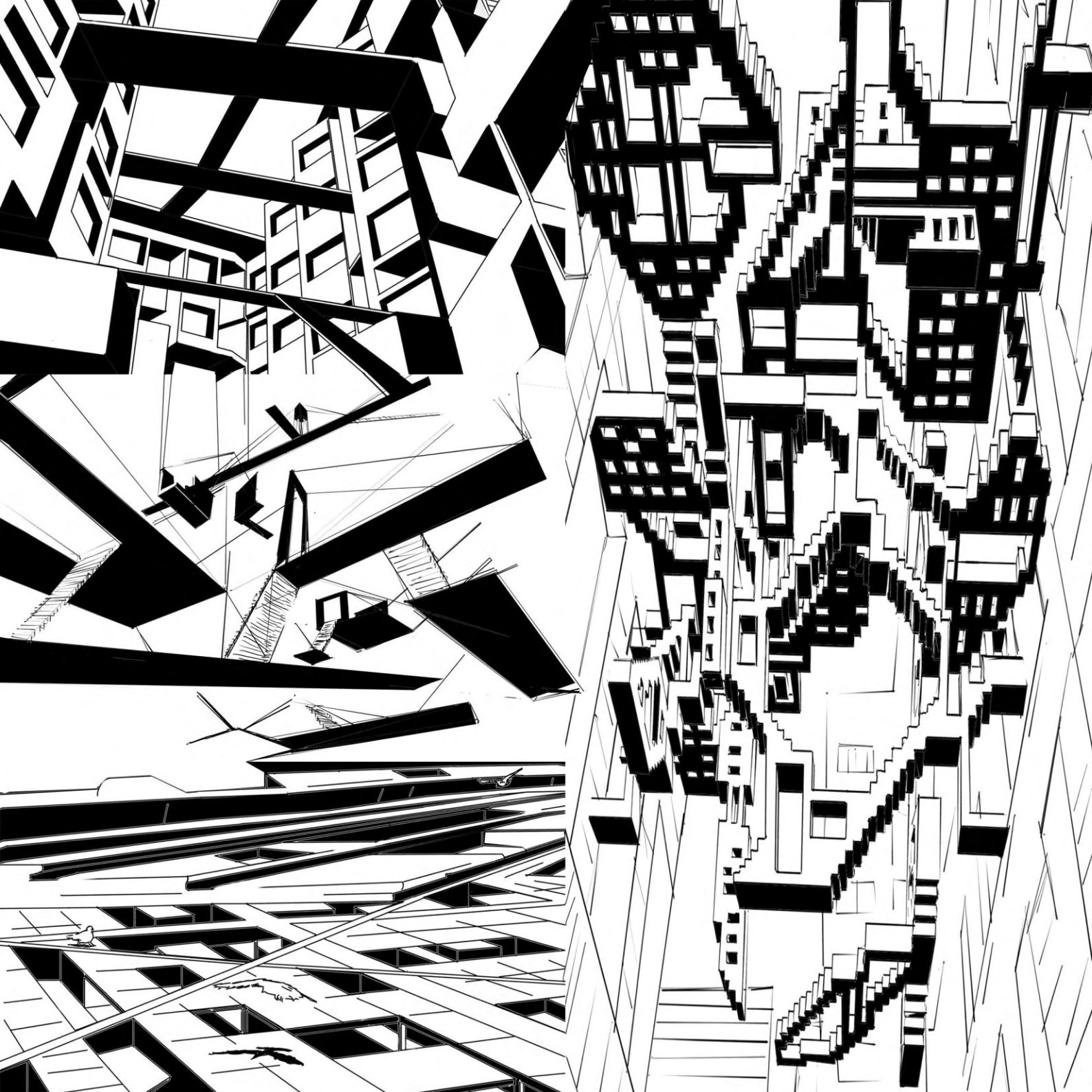

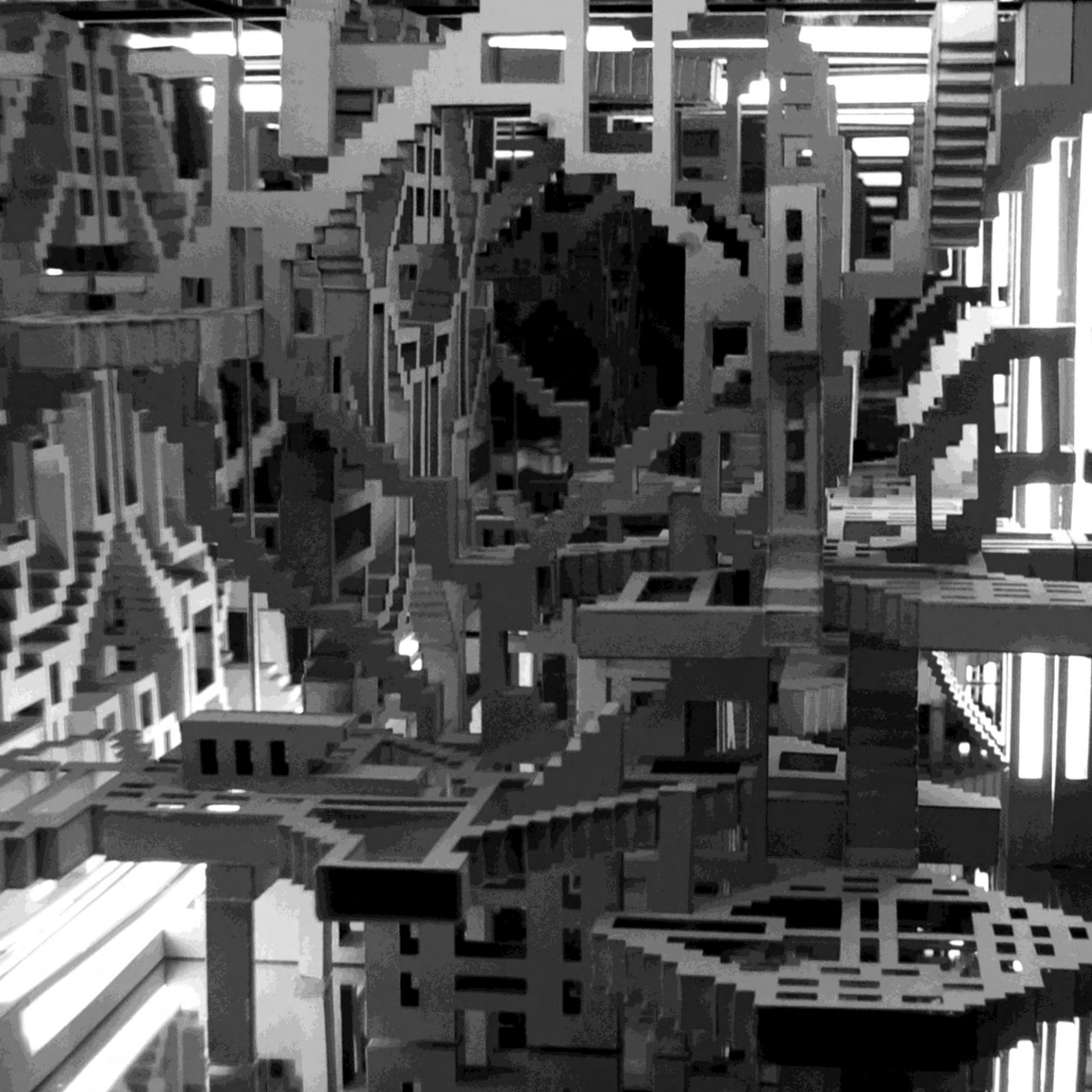

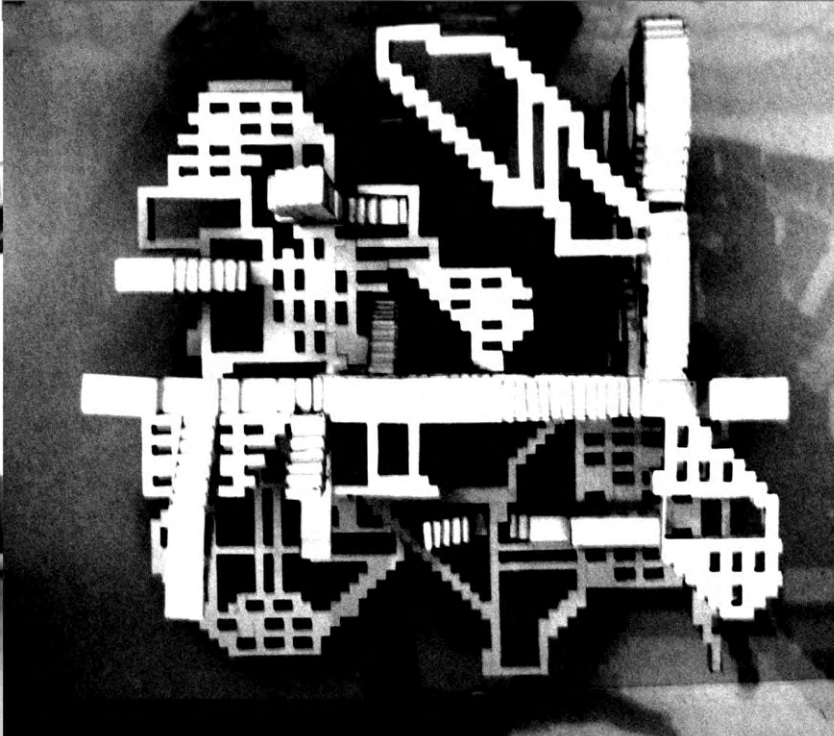
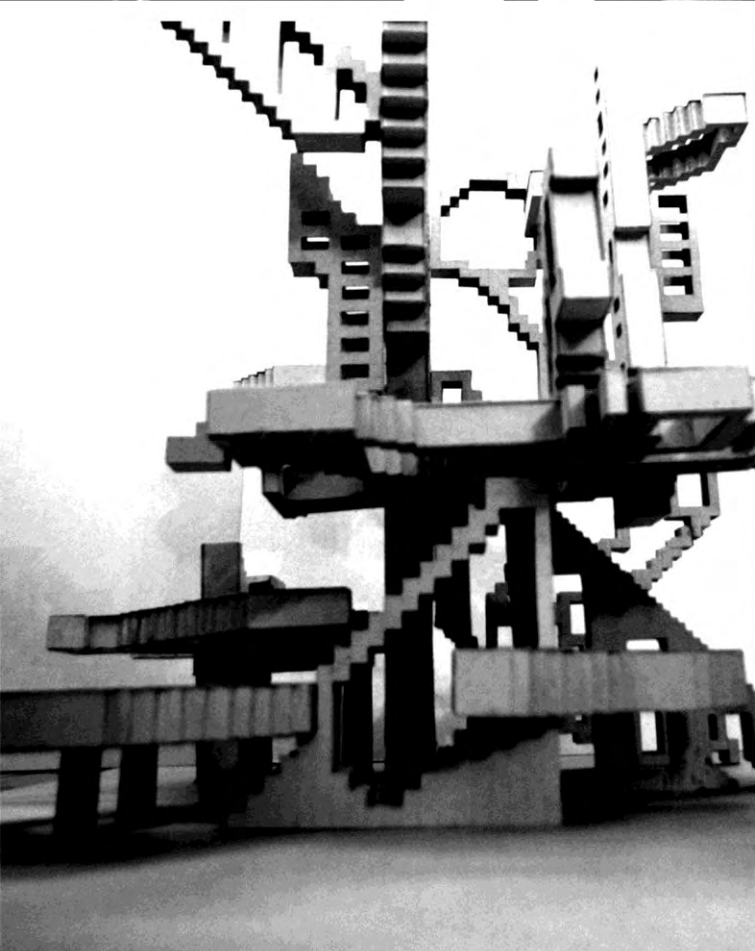
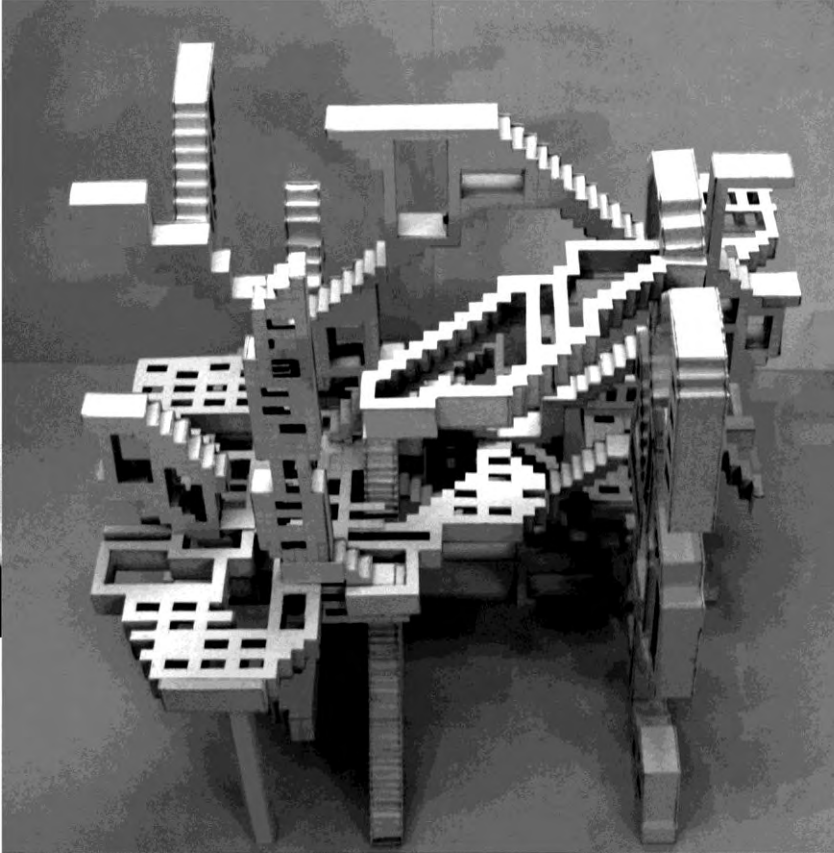
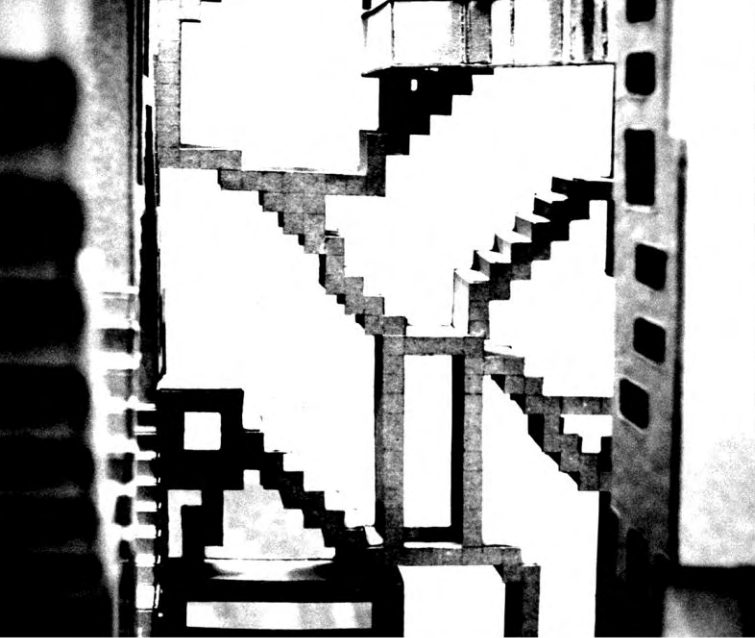

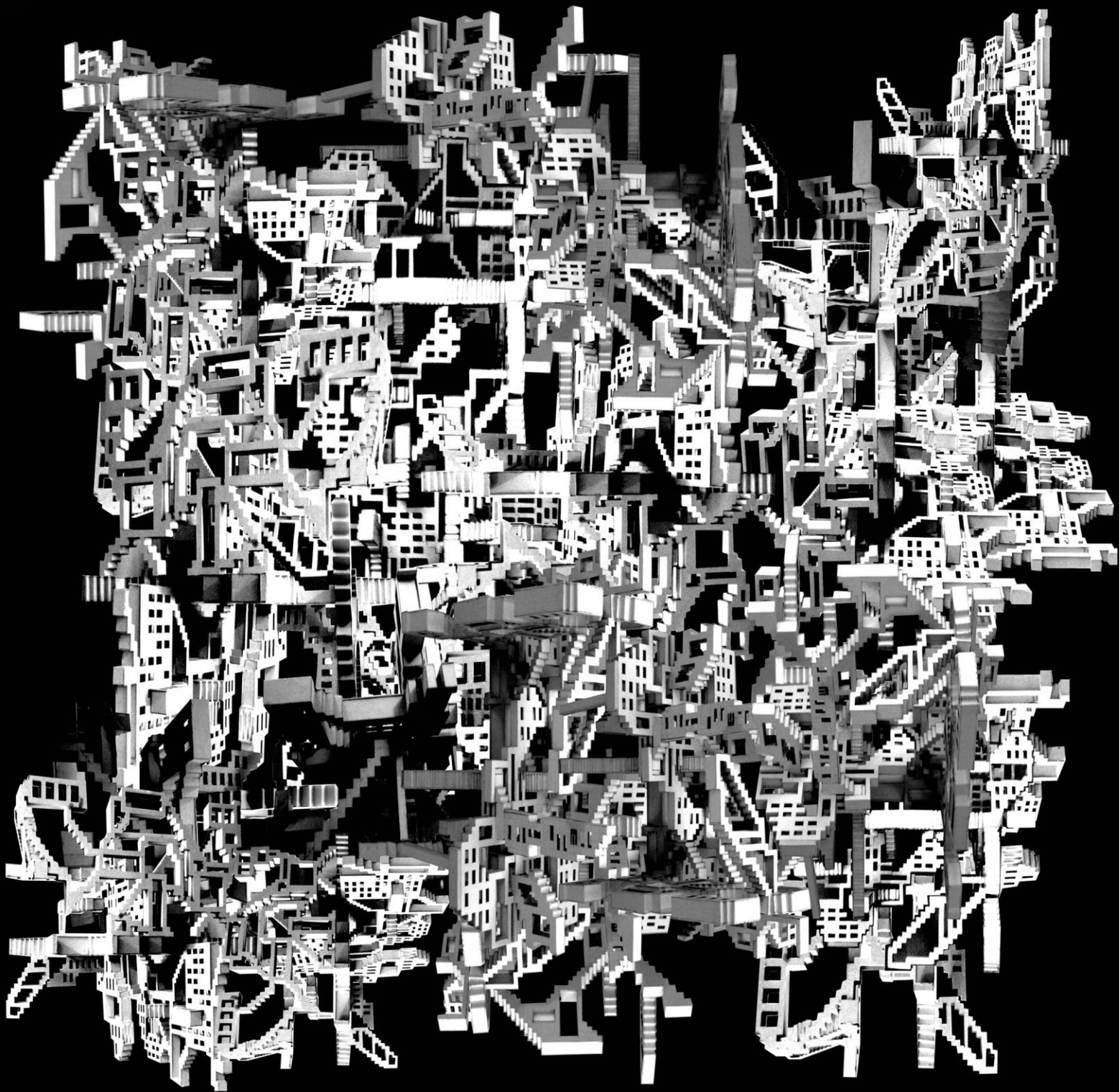

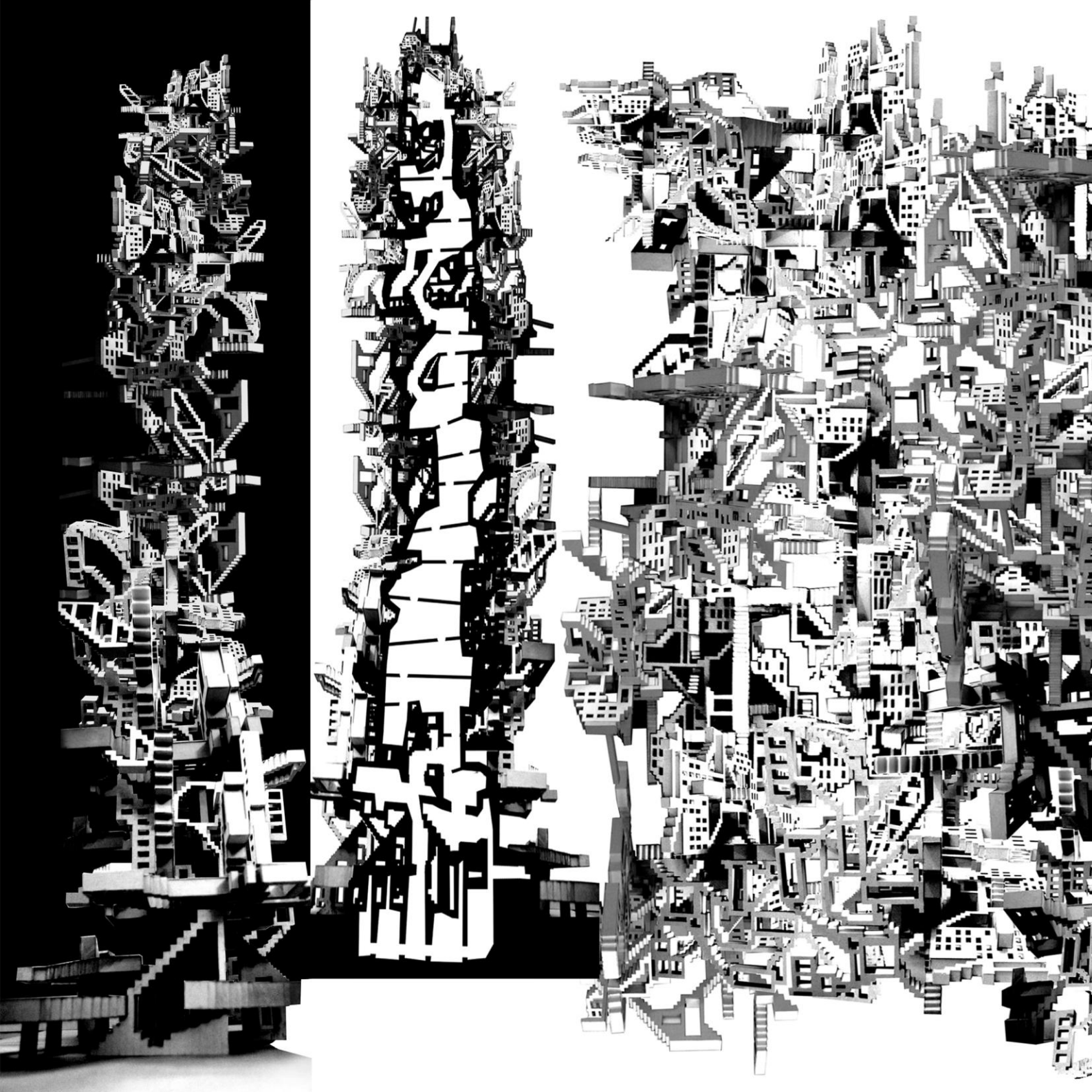

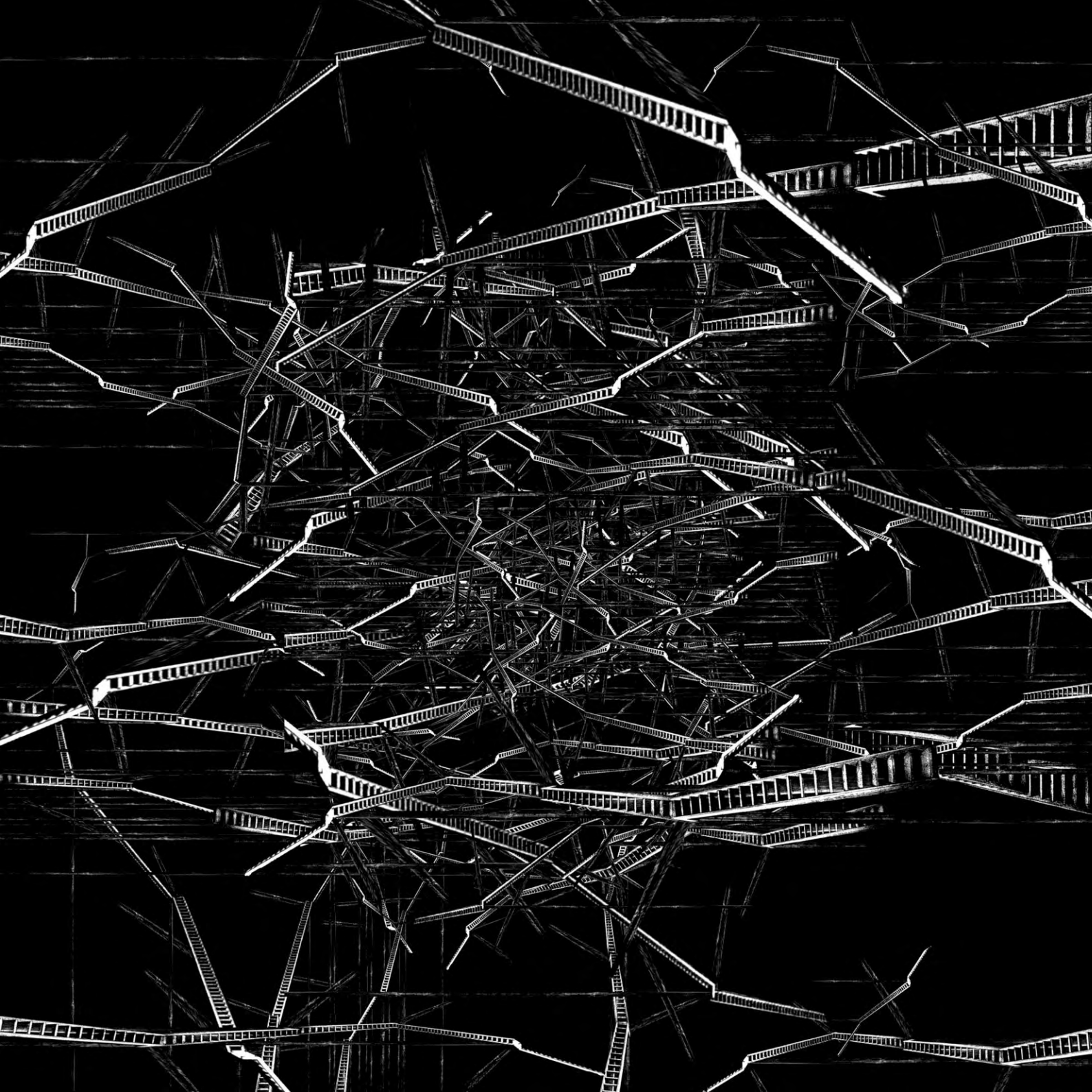

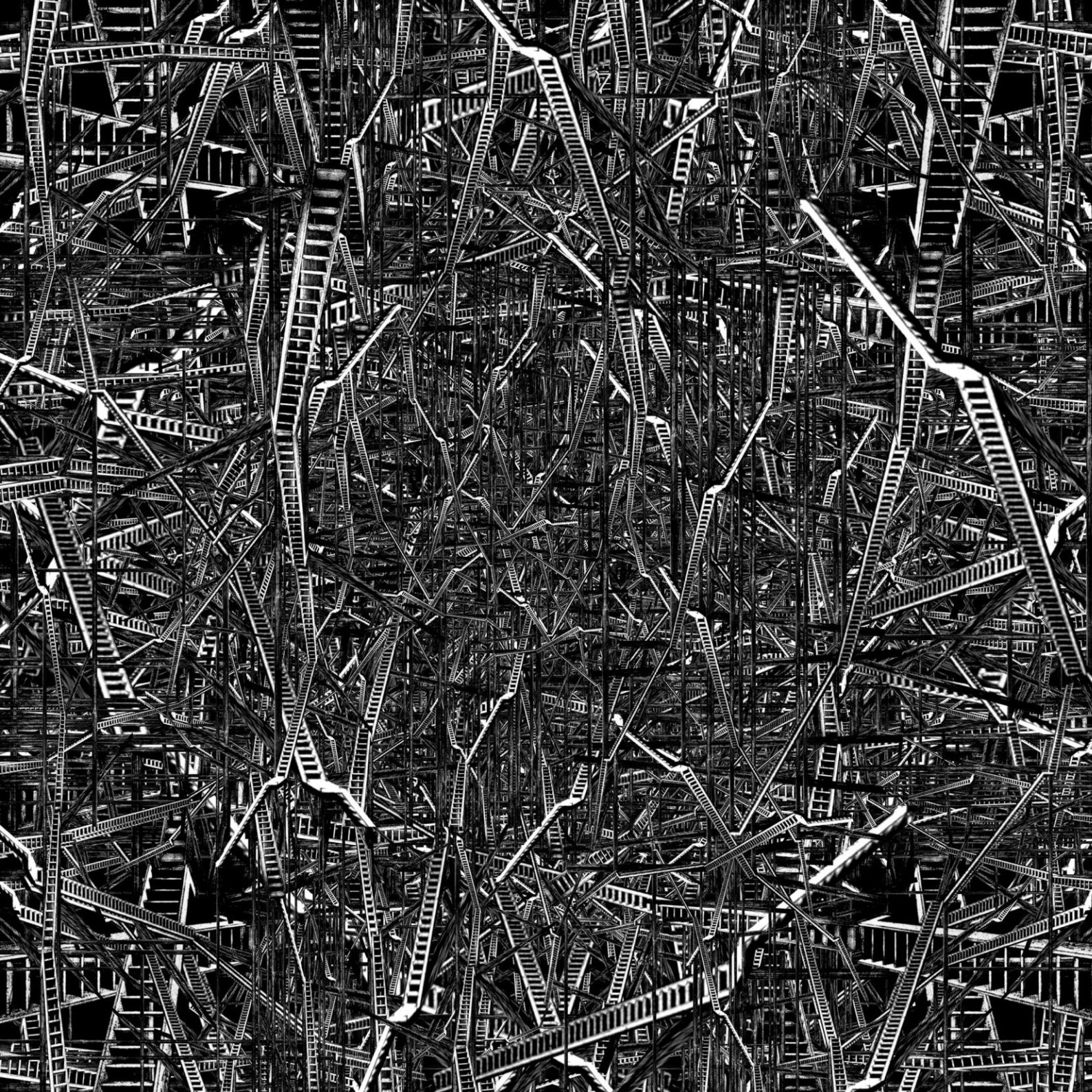

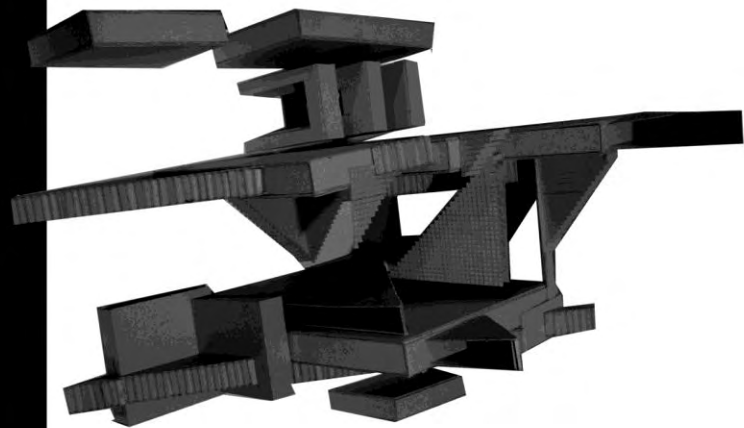
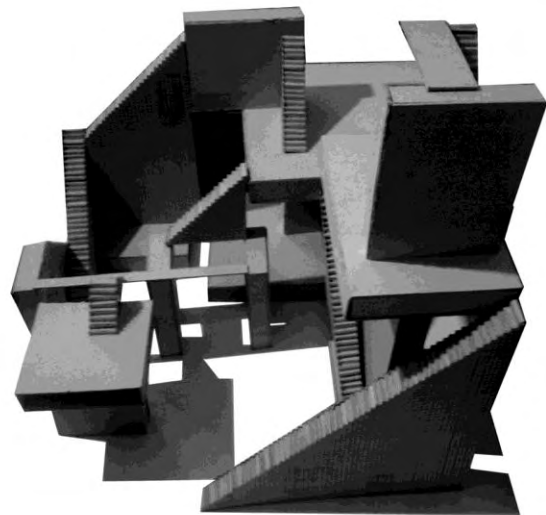
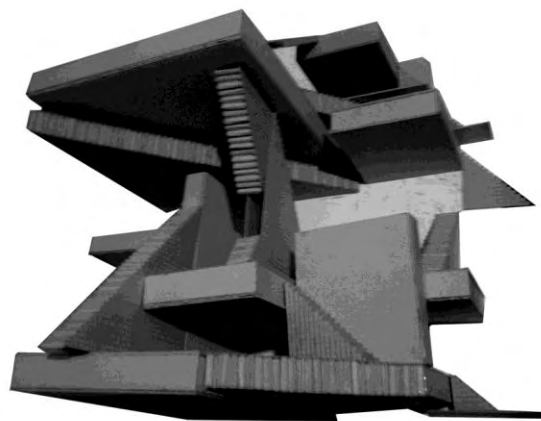
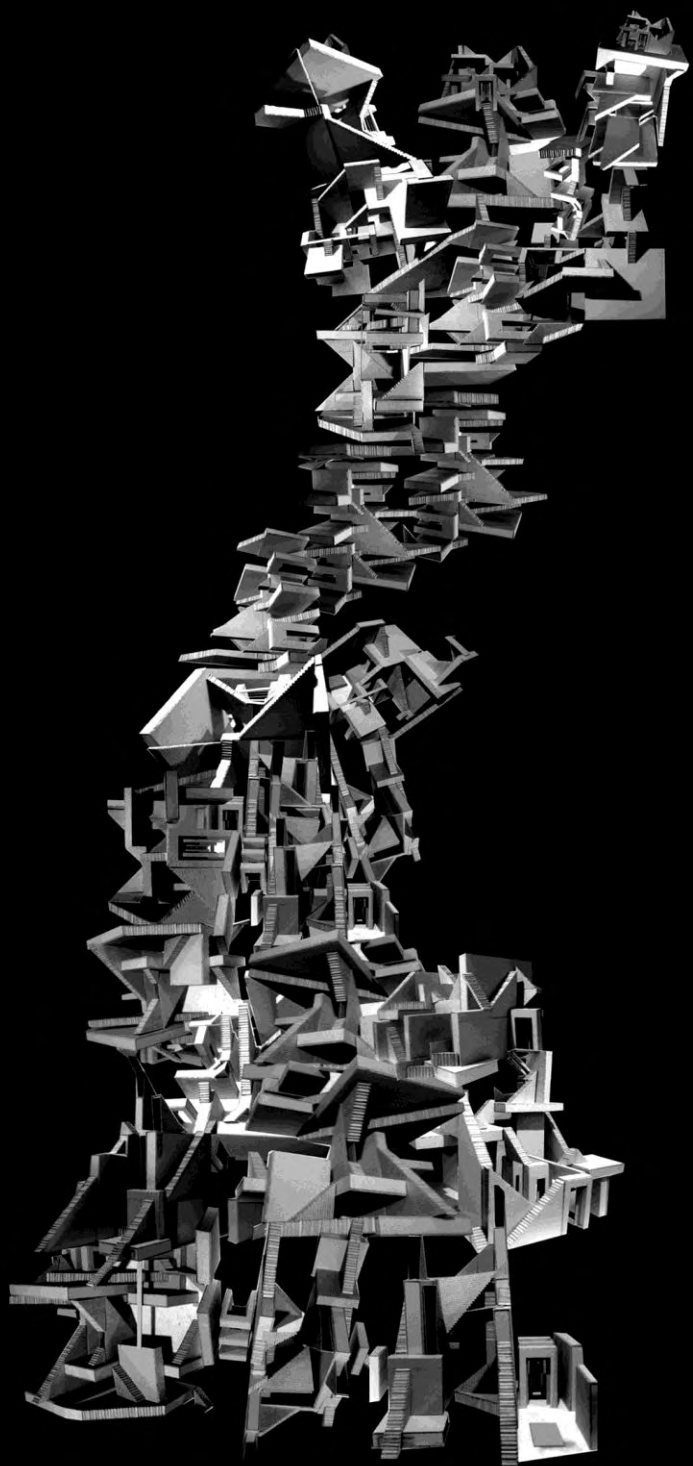

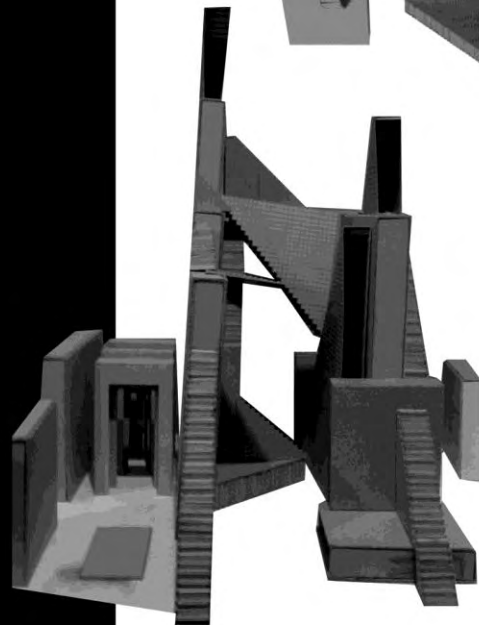
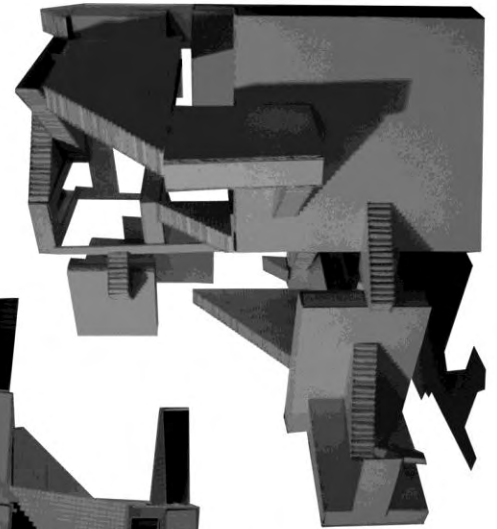
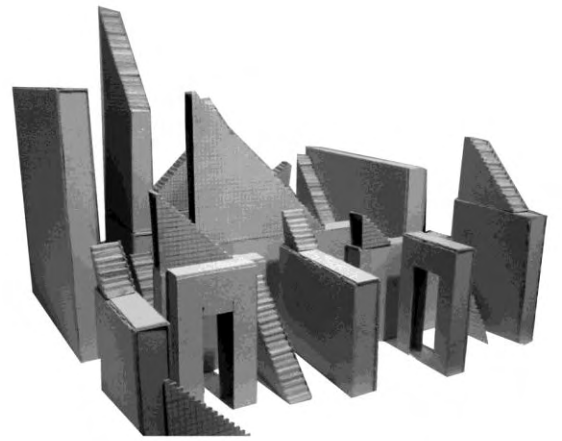
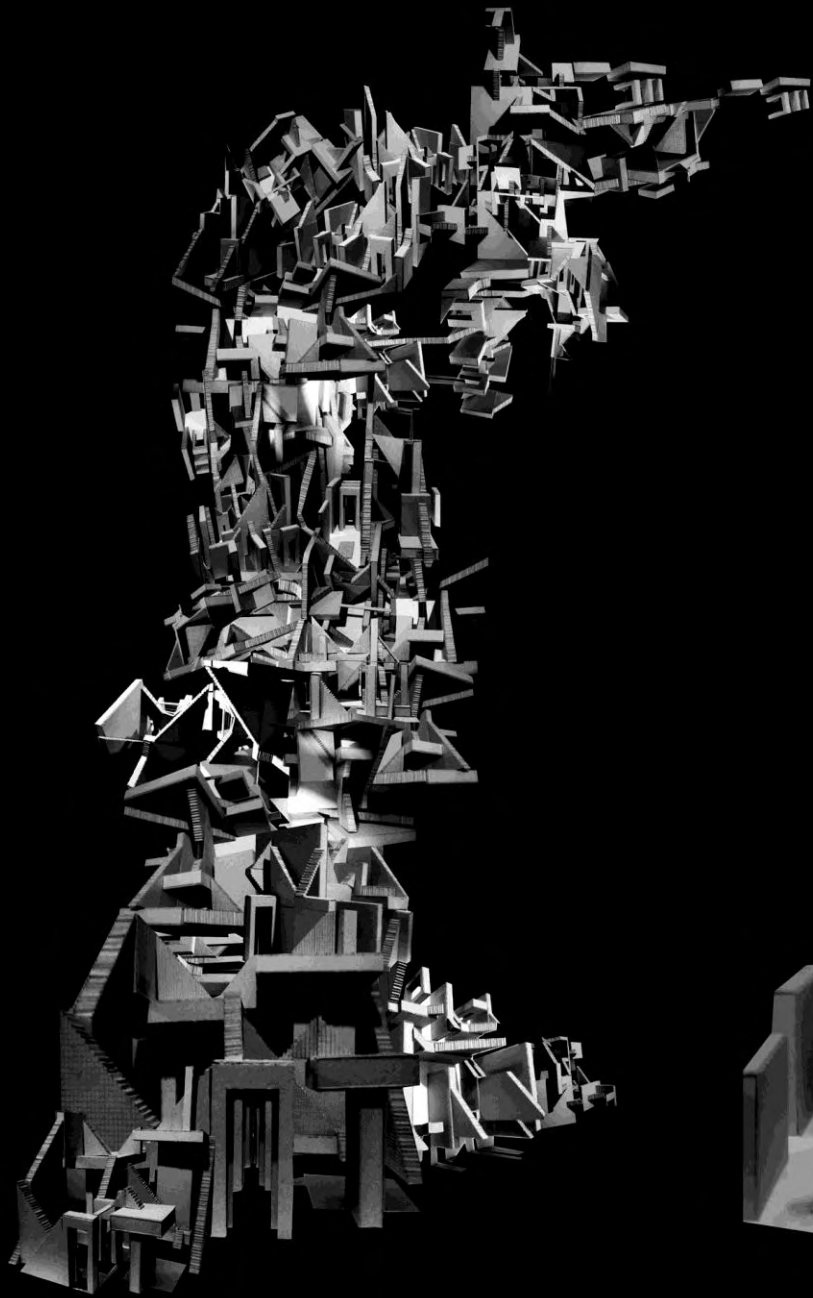

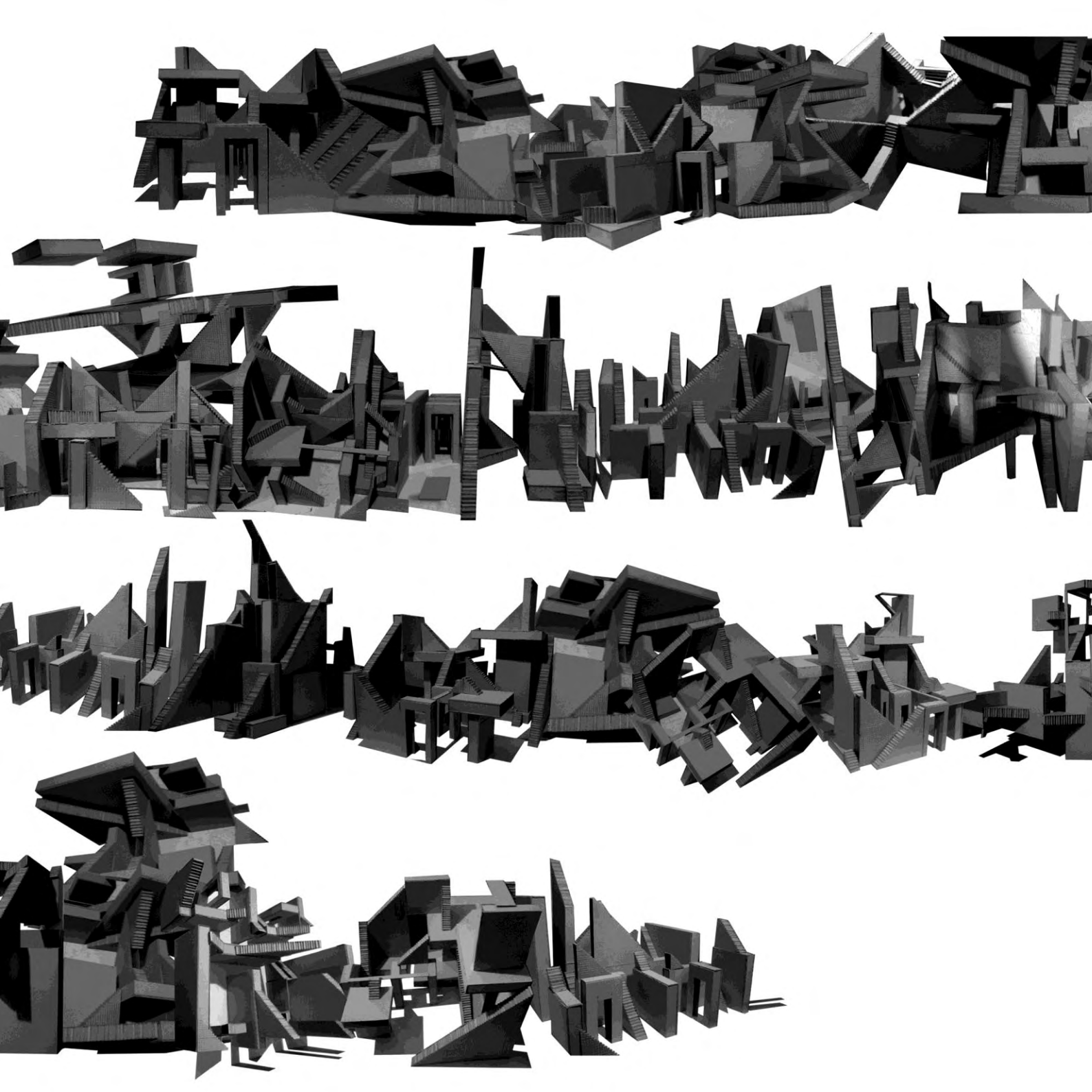

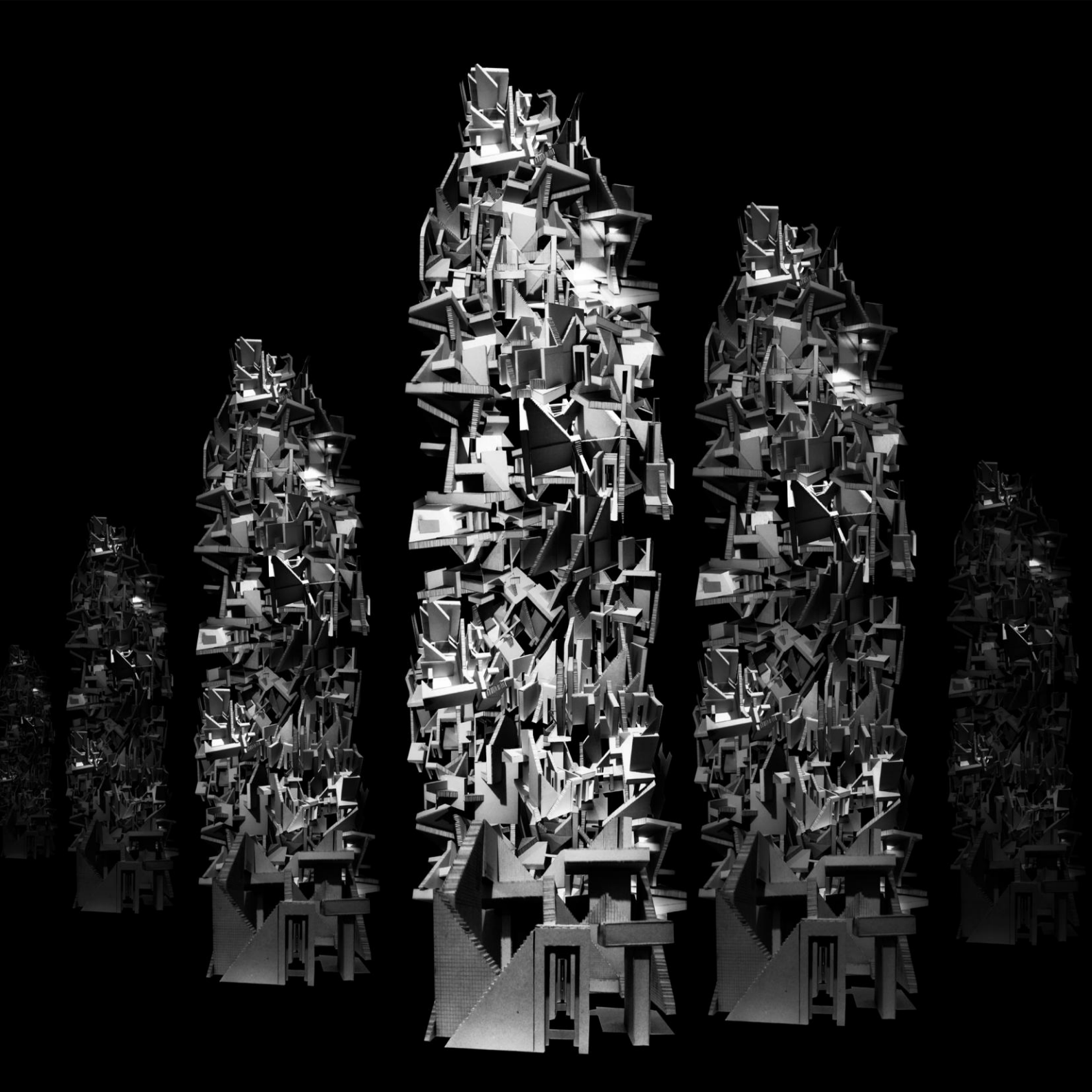

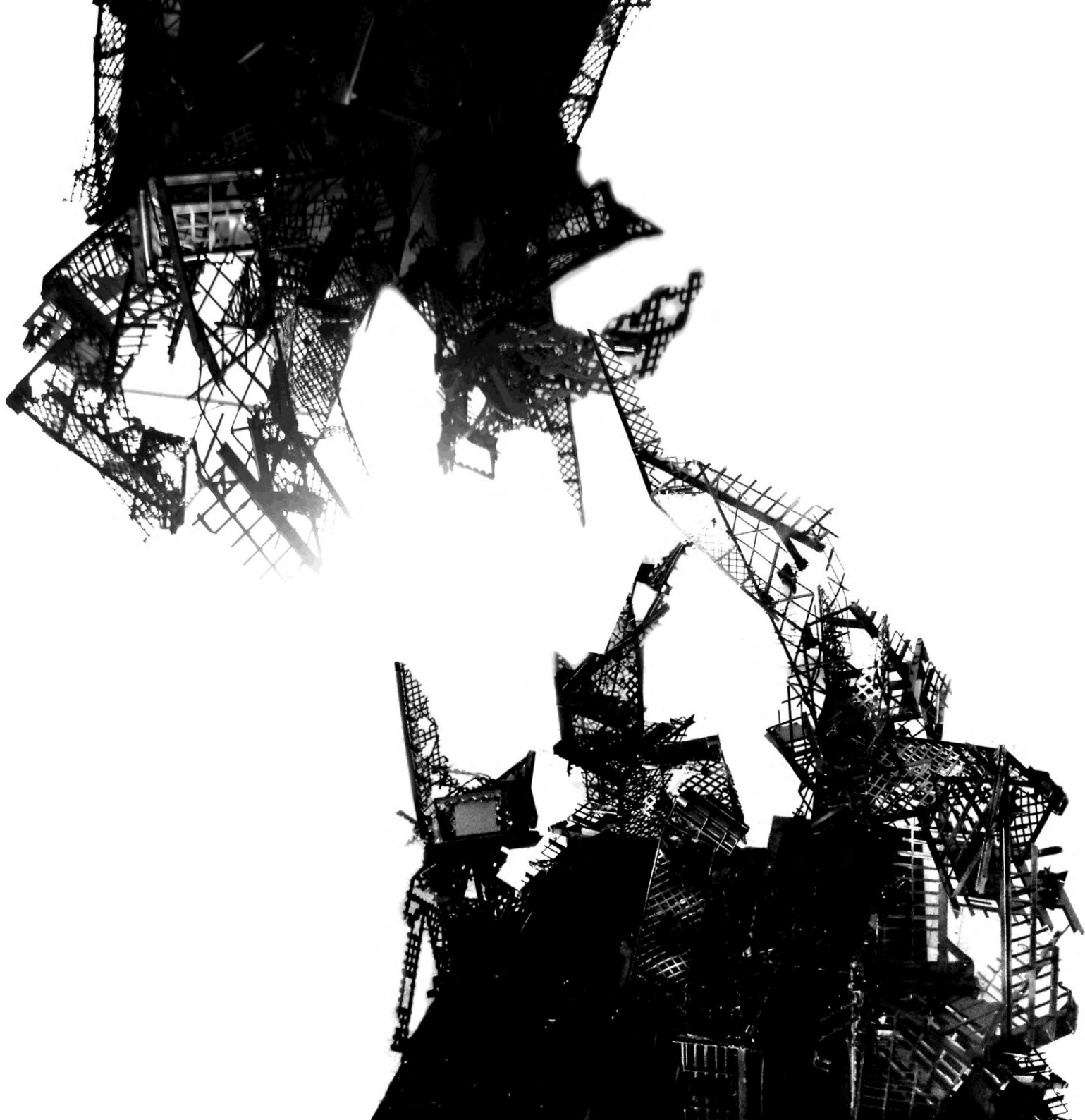

Ήρθαν τα άλογα δεμένα στα κάρα, μεταλλικά δοκάρια στοιβαγμένα, κλουβιά και σκηνές κινούμενες που κρύβουν θαύματα μαζεμένα από άκρα πολιτισμών.

Στήθηκαν στην πόλη μας μέσα σε μια νύχτα και στο ξημέρωμα αρχίζουν οι υποσχέσεις. Τα θαύματα μαζεύτηκαν από τα άκρα της γης σε ένα σημείο μονάχα. Και να οι περιέργοι τρέχουν ήδη να ακούσουν και να τη, περηφάνια την ψιθυρίζουν μεταξύ τους και τη φωνάζουν στους ξένους από τις γύρω πόλεις. “Ήρθε το τσίρκο με τα τέρατα στην πόλη μας”. Στο κρεβάτι δίπλα προσπαθώ να κάνω πως δεν με αγγίζει τίποτα από τα λόγια σας. Δεν είναι η πόλη μου αυτή. Οι άνθρωποι δεν είναι το είδος μου. Ο καθρέφτης στο δωμάτιο γυαλίζει λέγοντάς μου να πλησιάσω και τα παραθυρόφυλλα πάνω απ’ το κεφάλι μου χτυπάνε απ’ τον αέρα του στροβίλου σας. Ποιος δεν ήρθε να θαμπώσει με το περίεργο ακόμα; Τελευταία μέρα αύριο για αυτόν που αρνείται να δεχτεί την κυριαρχία της πόλης στο άτομο. Ένα μήνα κλεισμένος και κρυμμένος στο κλουβί μου κι εγώ. “Δεν είσαι σαν αυτούς” μου υπόσχεται ο καθρέφτης. “Αύριο”! Πως περνά η νύχτα τώρα; “Κοίτα στον κόσμο που σε περιεργάζεται, τα δικά σου όχι”. Απόψε η κάμαρά μου έμεινε λιτή με όσα αξίζω. Ένα κρεβάτι σαν χώμα που βουλιάζει και όλο τα όρια του τρέμουν, σαν να μπορούσε να τραβήξει ολάκερη την ύπαρξή μας, κάμαρά μου. Το τραπέζι μου που κάπου θα ‘πρεπε να φάω και το γραφείο μου να μιλήσω σε κάποιον. Εσύ καθρέφτη που απέναντι με πρόσεχες, όταν με κλέβανε στις εποχές και στα δάση που ταίριαζα, φίλα μου μια θέση για όταν με σβήσουν τα σχόλιά τους. Με θάψανε τη νύχτα και το πρωί πρέπει να διαβώ τα σοκάκια μιας πόλης βρώμικης και πολιτισμένης. Ποιος το τέρας δεν είδε λοιπόν; “Ντύσου και πήγαινε τώρα νύχτα”. Τα παράθυρα δεν με βλέπουν και οι πολίτες αγνοούν τη ζωή της νύχτας στους δρόμους που διαλέγω για να φτάσω. Χορτασμένοι όλοι με θαύματα, γεμάτοι σχόλια και αξίες που στόλισαν αυτήν την πόλη. Την ύψωσαν, την έκαναν πρωτεύουσα για κάποιες μέρες και σειρά έχουν οι επόμενες. Το κινούμενο στέμμα έφτασε να υποσχεθεί δύναμη πάνω από τα τέρατα που φυλάκισε. Γέμισε την μικρή μας πόλη βασιλιάδες και τώρα κοιμάστε πάνω από το σιγανό μου βήμα. Στην έρημη νύχτα, στην κουρασμένη πλατεία που φτάνω. Ήρθαν τα άλογα δεμένα στα κάρα, μεταλλικά δοκάρια στοιβαγμένα, κλουβιά και σκηνές κινούμενες που κρύβουν θαύματα μαζεμένα από τα άκρα των πολιτισμών. Στήθηκαν στην πόλη μας μέσα σε μια νύχτα και στο ξημέρωμα αρχίζουν οι υποσχέσεις. Ένα μήνα κλεισμένος και κρυμμένος στο κλουβί μου κι εγώ. “Δεν είσαι σαν αυτούς” μου υπόσχεται ο καθρέφτης. Οι άνθρωποι δεν είναι το είδος μου. “Αύριο”! Αύριο θα ταξιδέψω μαζί σας κι εγώ!

